

MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

S.Gunjače bb, SPLIT

STALNI POSTAV

IDEJNI PROJEKT

kamp ARP d.o.o.

KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

rujan, 2008.

MUZEJ HRVATSKIH
ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

STALNI POSTAV

ODGOVORNA OSOBA:
mr.sc.TOMISLAV ŠEPAROVIĆ, ravnatelj

MUZEOLOŠKI PROGRAM

MHAS
dr.sc. MAJA PETRINEC, muzejska savjetnica
mr.sc.VEDRANA DELONGA, muzejska savjetnica
TONČI BURIĆ prof, muzejski savjetnik
ANTE JURČEVIĆ prof, kustos

kamp ARP d.o.o.
DINKO PERAČIĆ, dia maa
ANA ŠILOVIĆ, povj.umj.

IDEJNI PROJEKT

kamp ARP d.o.o.

AUTOR:
DINKO PERAČIĆ, dia maa

SURADNICI:
ANDREA MUELLER, dia
NADIA OBUKHOVA, dia

rujan, 2008.

MUZEJ HRVATSKIH
ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

POSTOJEĆE STANJE

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

POSTOJEĆE STANJE

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

SITUACIJA

POSTOJEĆE STANJE

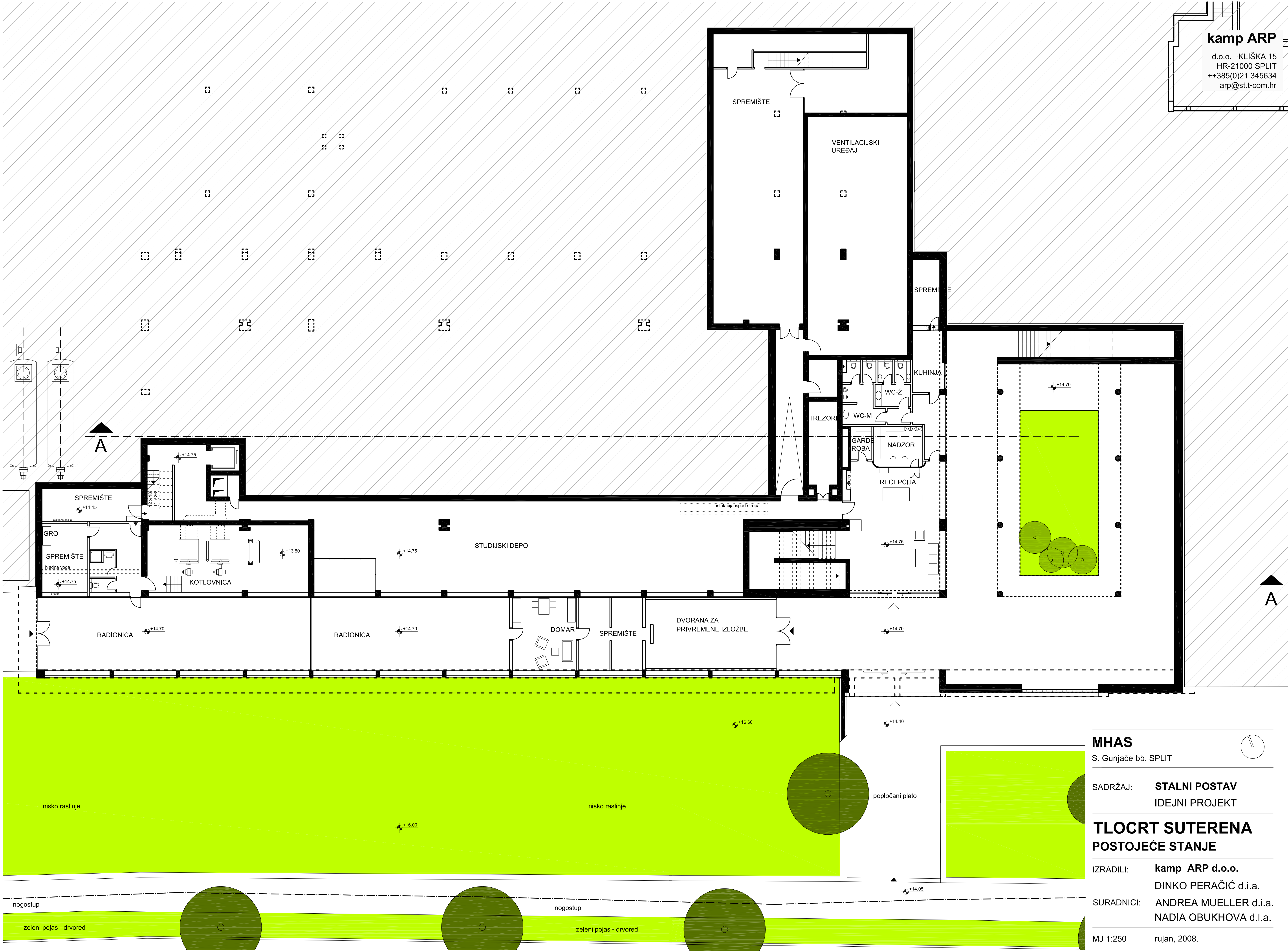
IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:500 rujan, 2008.

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: STALNI POSTAV

IDEJNI PROJEKT

TLOCRT SUTERENA

POSTOJEĆE STANJE

IZRADILI: kamp ARP d.o.o.

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

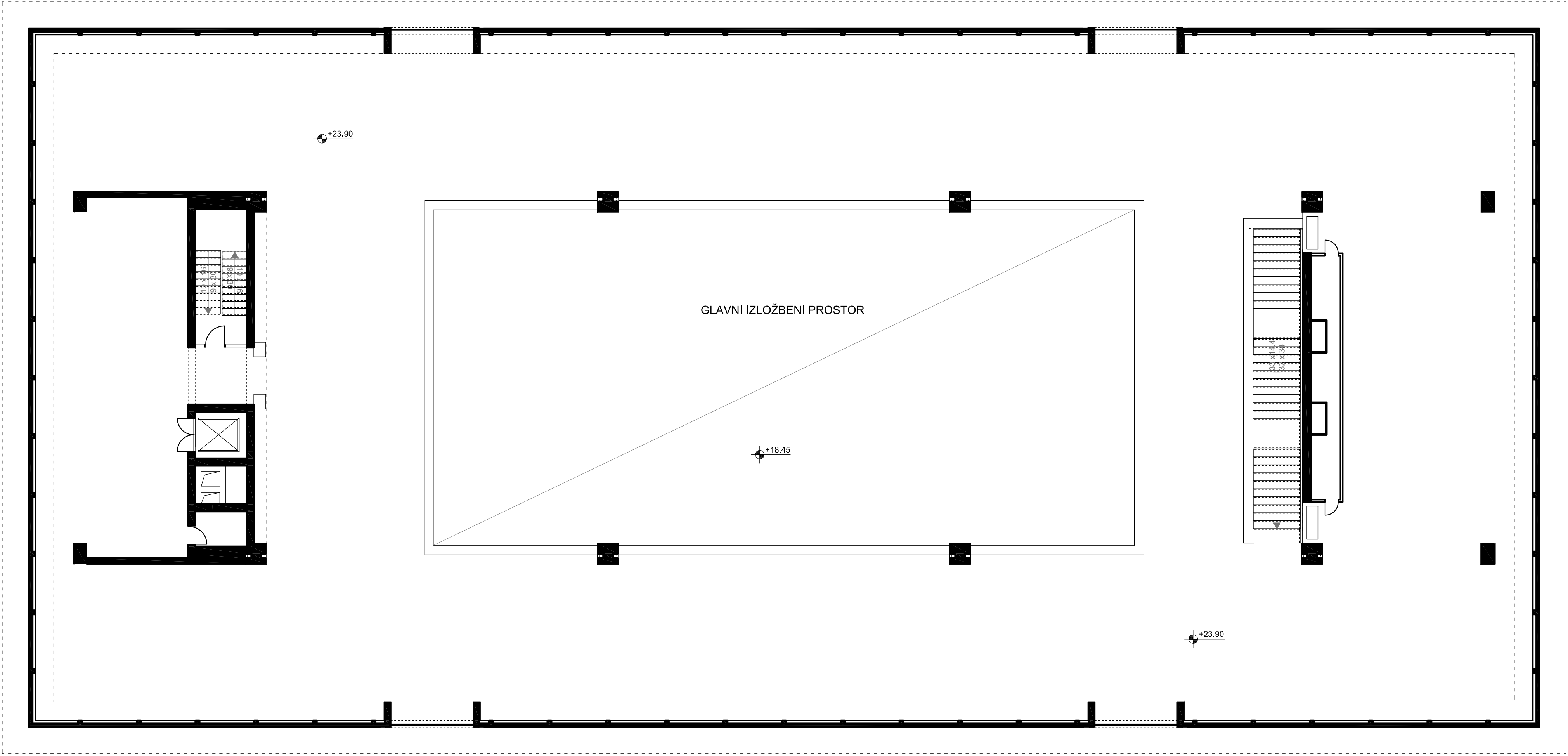
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

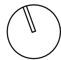
MJ 1:250 rujan, 2008.

kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr
kapija
asfaltirani plato
asfaltirani plato
asfaltirani plato - parking
GARAŽA
KLESAR
SPREM
RESTAURATOR
2 PREPARATORA
FOTO-LABORATORIJ
SPREM
DJEČJA RADIONICA
MUZEJSKI VRT
KOVAČ
DRVODJELAC
DEZINFEKCIJA
grmlje
SPREMIŠTE
popločani plato
grmlje
klupa
p=50
PROJEKCIJSKA DVORANA
SPREMIŠTE STOLICE
GLAVNI IZLOŽBENI PROSTOR
zračni prostor
p=11
p=36
p=90.5
p=14
p=72
p=47
p=114
p=90.5
p=15
A
A
popločani plato
popločani plato
nisko raslinje
nisko raslinje
zelenilo
MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT
SADRŽAJ: STALNI POSTAV
IDEJNI PROJEKT
TLOCRT PRIZEMLJA
POSTOJEĆE STANJE
IZRADILI: kamp ARP d.o.o.
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.
MJ 1:250
rujan, 2008.

kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

TLOCRT KATA
POSTOJEĆE STANJE

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

MUZEJ HRVATSKIH
ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

IDEJNI PROJEKT

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

SITUACIJA

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:500 rujan, 2008.

MUZEJ HRVATSKIH
ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

TEMATSKE CJELINE

PARK:HRVATSKI VLADARI 1

PARK:CRKVA 2

PARK:GROBLJE 3

MHAS STALNI POSTAV

kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

06 _ GROBOVI
podignuti pod
grobovi sa kosturima u podu
simulacija rasvjete svijećama
pod stropom

nova kota +19.65
stara kota +19.30

UVODNA DVORANA

LIFT

grmlje

popločani plato

zračni prostor

zračni prostor

21 x 16.4
20 x 30

klupe

informacije za grobove i crkvu

03 _ GROBLJE

dnevne aktivnosti
- predavanje
- radne grupe
- caffe-bar
- sunčalište

večernje aktivnosti
- koncert
- predstava
- kino
- caffe-bar

informacije o crkvi

zelenilo

klupe

oltar

02 _ CRKVA

radionica za posjetitelje - mozaik
dječje igralište

prezentacije

autobusno stajalište

nogostup

siluete kraljeva

silueta djela zida

01 _ HRVATSKI VLADARI

informacije o kraljevima i crkvi

silueta kralja

siluete kralji pomične

zelenilo

A

informacije parka-muzeja

klupa

mjesto sastanka

plato

klupa

popločani plato

6%

6%

popločani plato

zelenilo

zelenilo

jumbo plakat

nogostup

zeleni pojas - drvored

ulica

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

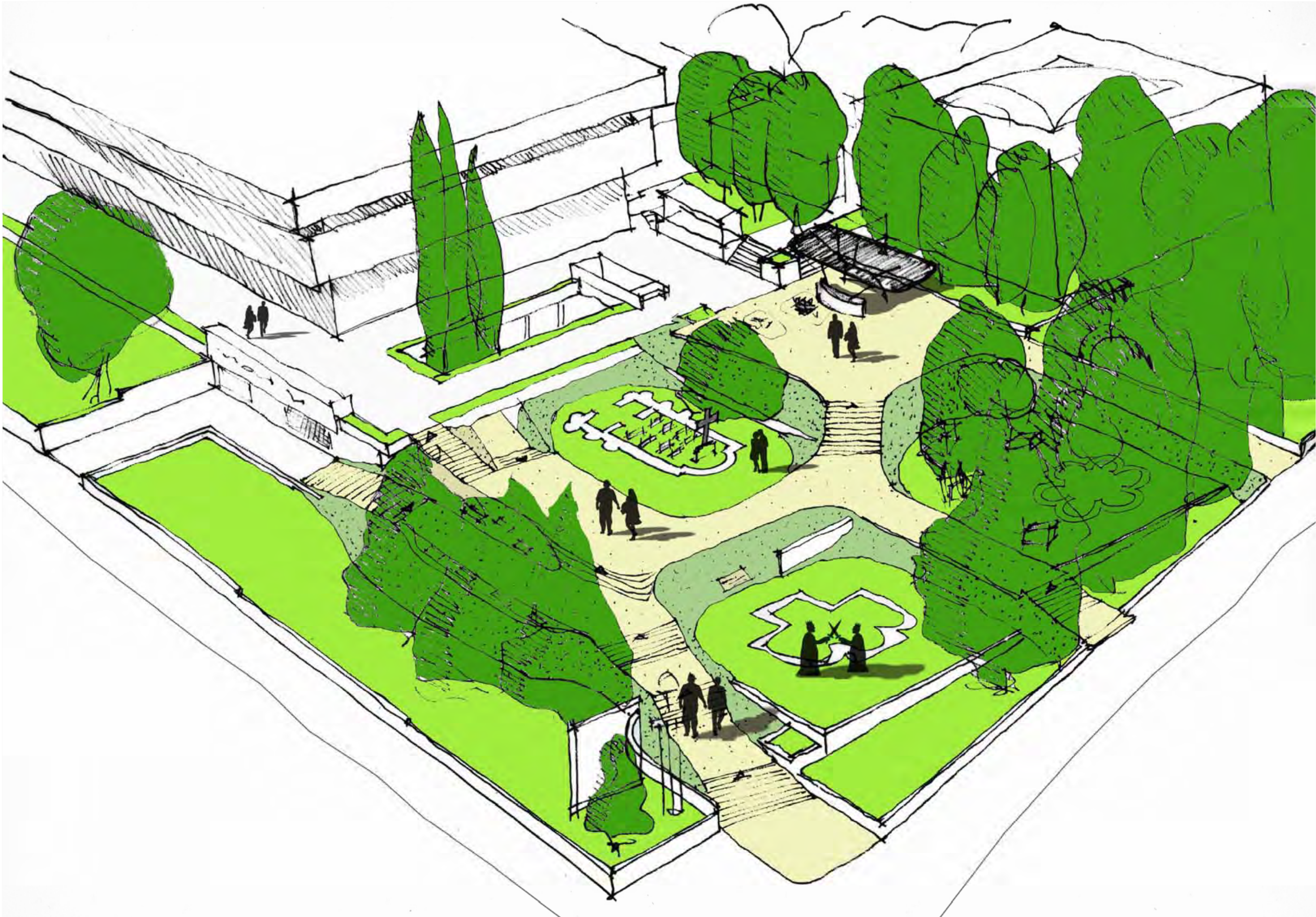
TLOCRT PARKA

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

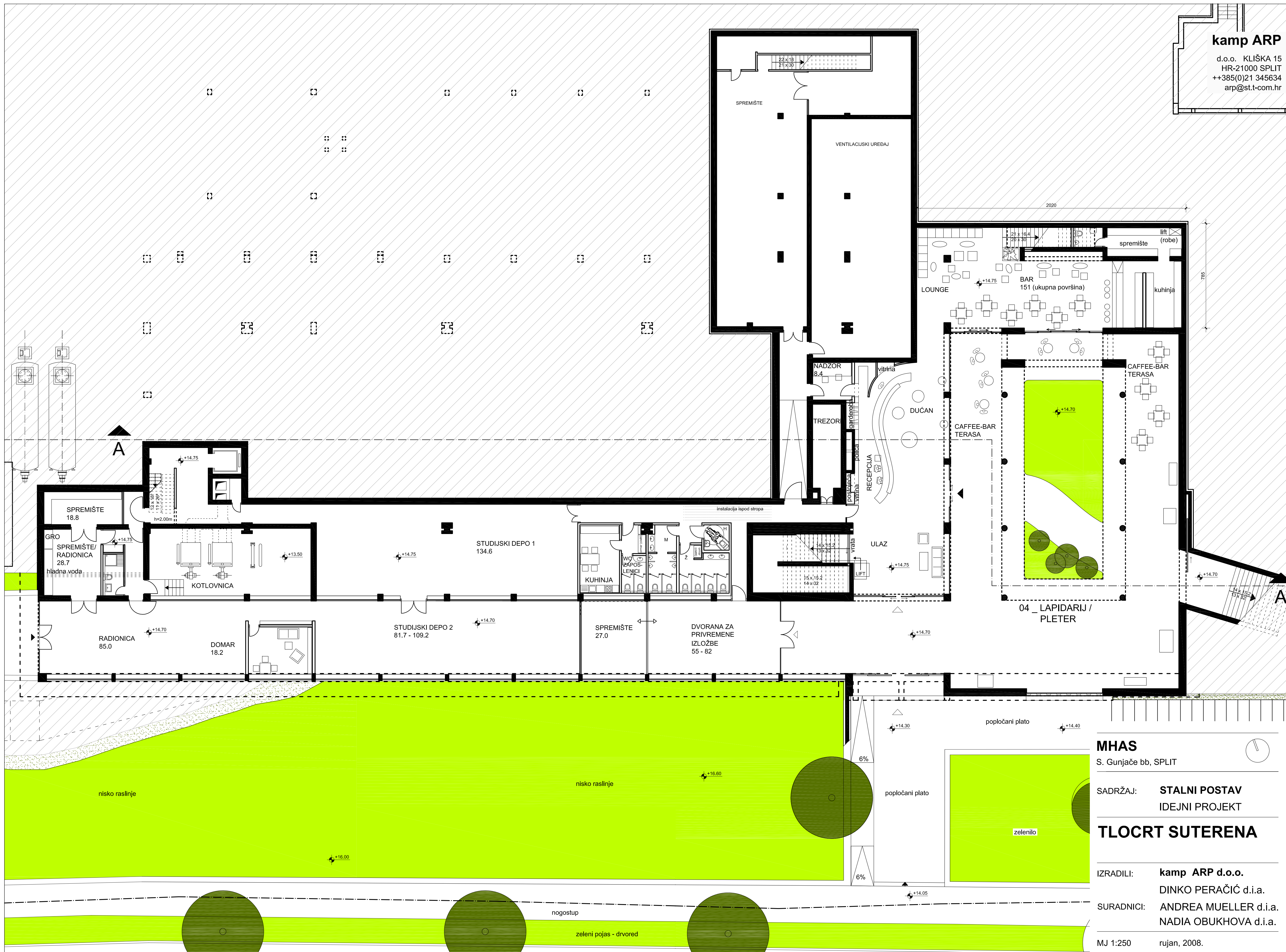
MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PARK 1,2,3

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

TLOCRT SUTERENA

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

LAPIDARIJ 4

MHAS STALNI POSTAV

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

LAPIDARIJ IKONOKLAZAM 4

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

LAPIDARIJ
IKONOKLAZAM **4**

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

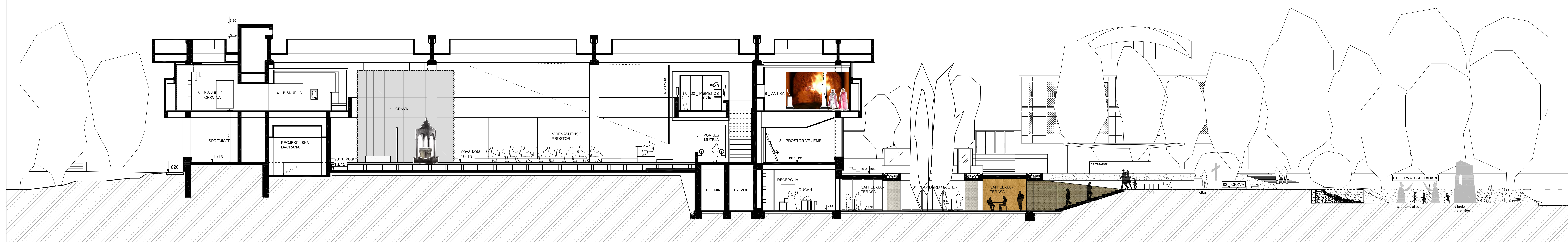
LAPIDARIJ
IKONOKLAZAM 4

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

PRESJEK A-A

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

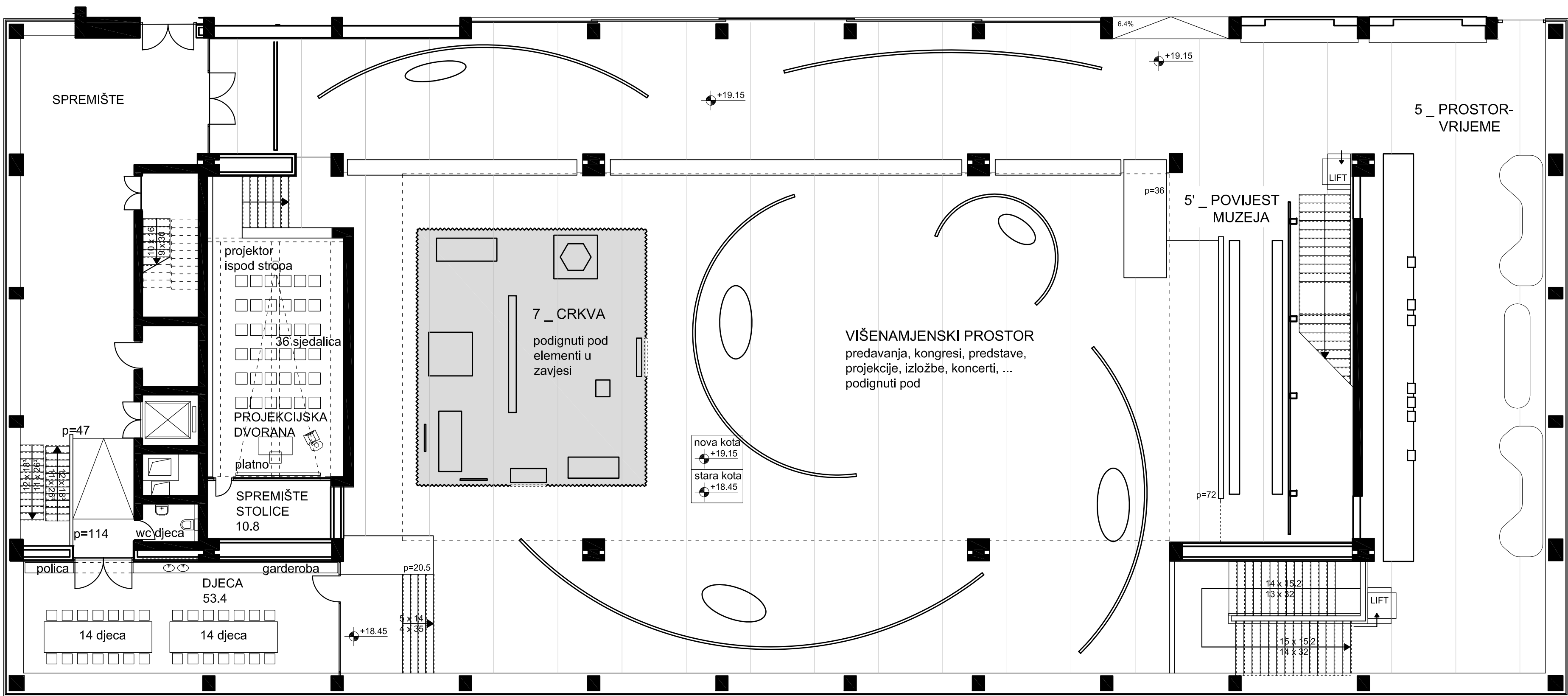
SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

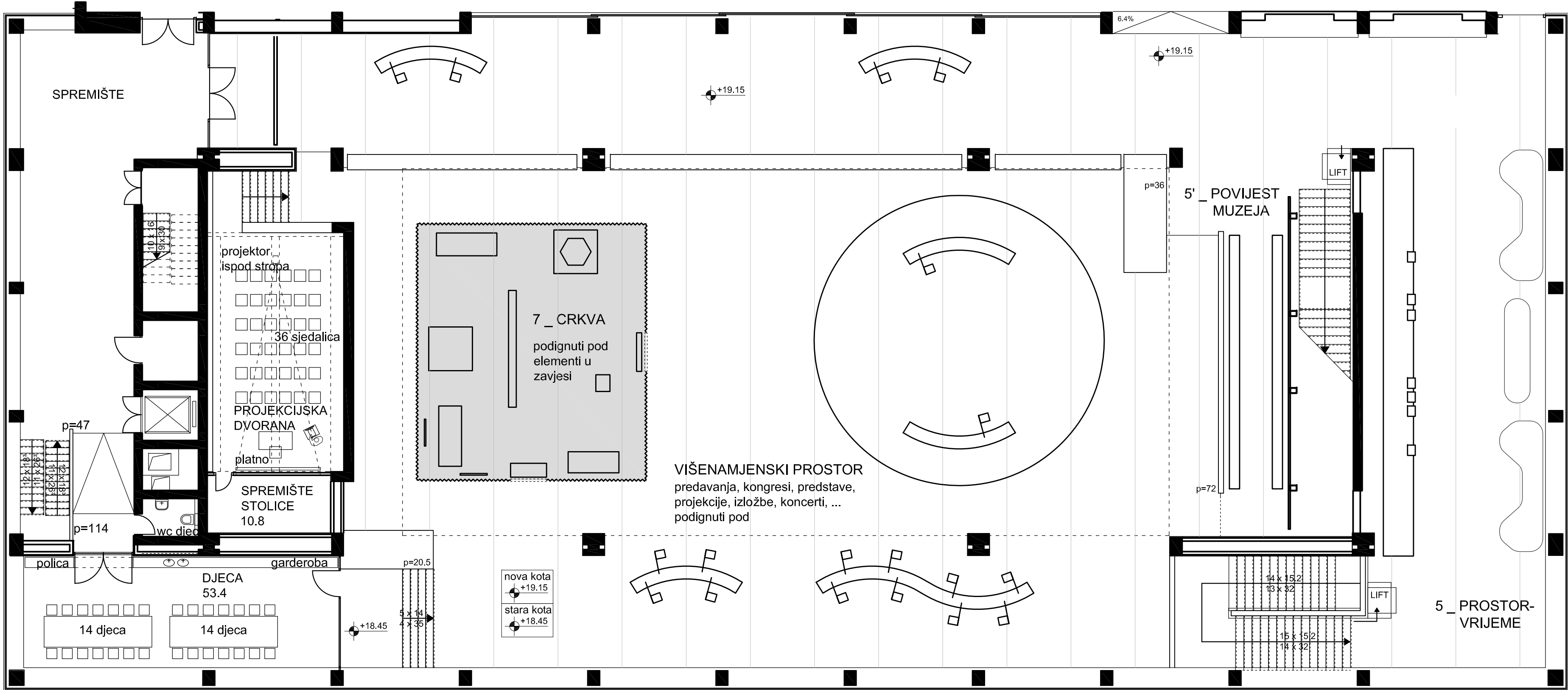
TLOCRT PRIZEMLJA

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

TLOCRT PRIZEMLJA
VARIJANTE

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

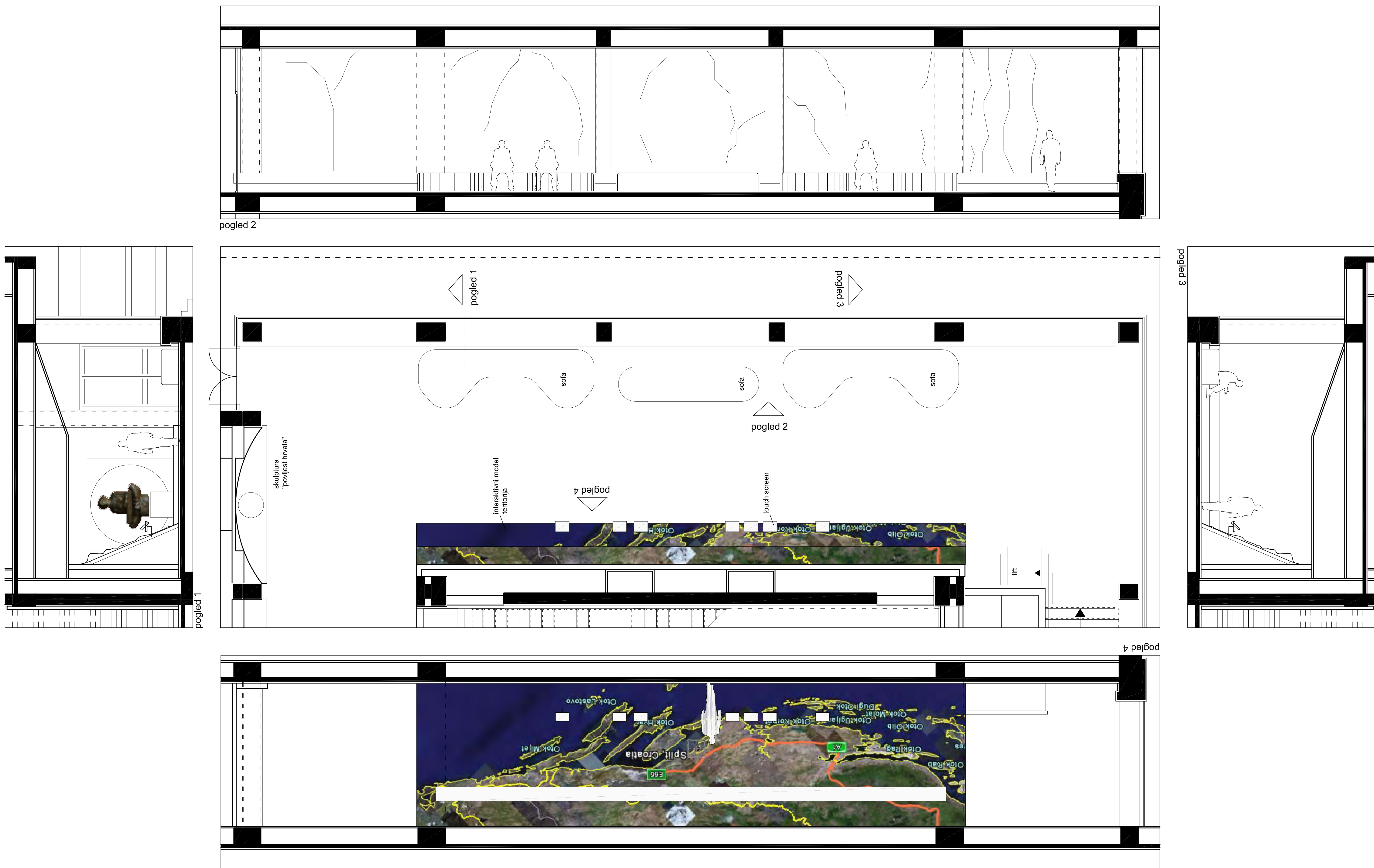
MJ 1:250 rujan, 2008.

PROSTOR-VRIJEME 5

MHAS STALNI POSTAV

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PROSTOR VRIJEME 05

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PROSTOR - VRIJEME 5

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

POVIJEST MUZEJA I STAROHRVATSKA POVIJEST 5'

MHAS STALNI POSTAV

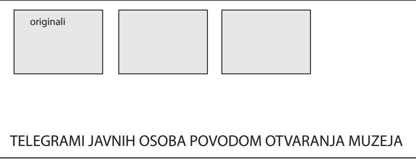
TEMA: FRA LUJO MARUN I GROBOVI SA CRKVINE U BISKUPIJI

period: 9.-11. st.

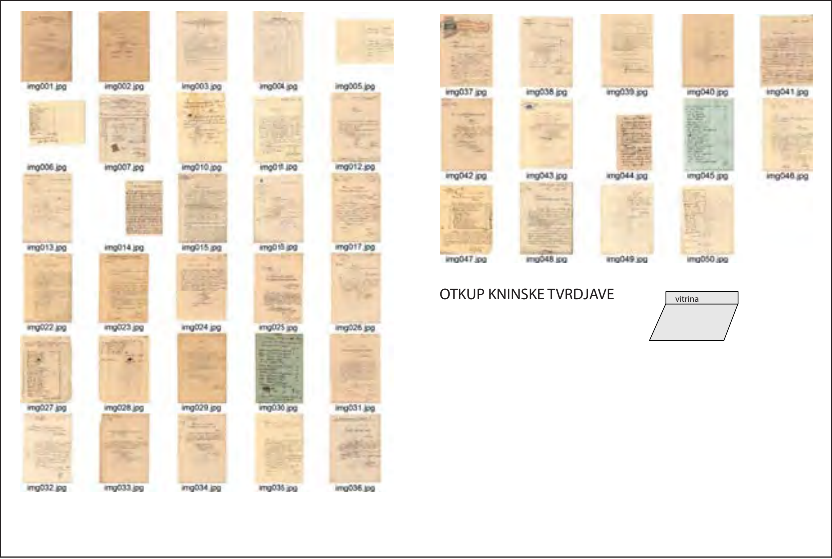
Najveći broj nalaza u fundusu Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika potječe s lokaliteta u okolici Knina, gdje se u razdoblju 9. do 11. stoljeća nalazilo jedno od značajnih središta hrvatske države.
To je područje od velike važnosti tijekom čitavog srednjeg vijeka, a poznato je kao sjedište hrvatskog biskupa početkom 11. stoljeća.
U okviru ovih dviju cjelina biti će osobito istaknuti i cjelovito prikazani lokaliteti u Biskupiji, Koljanima, Kapitulu i brdu Spas u samom Kninu..
Biti će izloženi i najznačajniji predmeti s niza drugih lokaliteta (Uzdolje, Plavno, Vrpolje, Đevrske, Varivode, Smrdelji, Ervenik, Oton, Radučić, Biovičino selo).
Selo Biskupija (nekadašnje Kosovo) kod Knina svakako je najbogatije arheološko nalazište na onom području koje su naselili Hrvati i na kojem se kasnije formirala srednjovjekovna hrvatska država, pa je već odavno jasno da se ovdje nalazilo jedno od njezinih najznačajnih središta. Kosovo je zabilježeno u povijesnim vrelima, u dodatku hrvatske redakcije Ljetopisa Popa Dukljanina iz druge polovine 12. stoljeća, odnosno u Marulićevom prijevodu istih podataka kao ...v petih crikvah v Kosovi... (...ad quinquae Ecclesias in campo...), a u vezi sa zborovanjem hrvatskih velikaša na tom mjestu 1089. godine.

OSNIVANJE MUZEJA

TELEGRAMI JAVNIH OSOBA POVODOM OTVARANJA MUZEJA

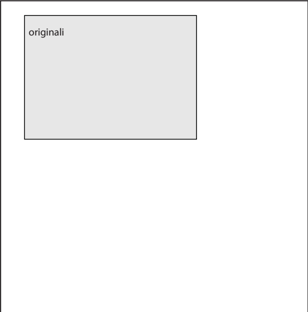
OTKUP KNINSKE TVRDJAVE

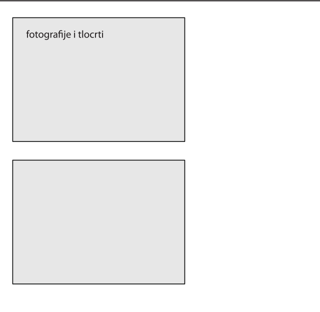
PJESMA POVODOM OTVORENJA MUZEJA
S.S.KRANJČEVIĆ

NASLOVNICA PRVOG SVESKA "PROSVJETE"

IZVATCI IZ DNEVNIKA I NOTESA LUJE MARUNA

PRVI MUZEJ U KNINU

„Jedva odgurnuvši od sebe ruku smrti, blijed, iscrpljen ustade iz postelje, te me gotovo prestraši energija kojom naredi da ga na izmaku zime, voze u otvorenim kolima kroz dinarske struje pramaljetnih vjetrova.
…Vozili smo u Mokro Polje, na mjesto gdje je fra Marun otkrio baziliku i dao grozničavo, kao da osjećaše konac svoga života kopati grobove oko starohrvatske crkve na obali Zrmanje. Uđoh u jedan takav grob. Dojam bijaše neopisiv. Pomislih: u tim je dubinama proveo Marun pedeset godina svojega života. Pogledah starca. Na njemu ne bijaše ničega zemaljskoga. Ne pokazivaše ni nemoć staračku, ni nesigurni korak po izrovanom terenu crkve i grobova, po kojem iđaše zaogrnut u svoj habit odlučno i prkosno kao duh za kojeg ne postoje zemaljske zapreke."

TEKST V. ŽIVIĆA

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

POVIJEST MUZEJA 5'

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

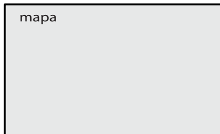
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

GROBOVI 6

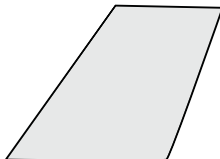
MHAS STALNI POSTAV

PODRUČJE KAŠIĆA – PRIMJER RAZVOJA STAROHRVATSKOG GROBLJA
Na primjeru sela Kašić kao dobro i sustavno istražene mikroregije biti će prikazan i objašnjen razvoj grobalja u rasponu od doseljenja do razvijenog srednjeg vijeka.

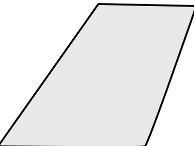
Plan Kašića s naznačenim grobljima i sakralnim objektima.

1. Paljevinsko groblje
na položaju vinograda S. Drče
(Slaveni/Hrvati još jedno vrijeme po doseljenju zadržavaju tradicionalni običaj spaljivanja pokojnika) – 7, 7/8. st.

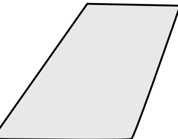
1. Paljevinski ukop s keramičkom žarom

2. Rana poganska groblja
na položajima Razbojine i Maklinovo brdo
(Napušta se običaj spaljivanja i prelazi se na kosturno ukapanje, znatno su izraženi poganski pogrebni običaji) – 8. i prva polovina 9. st.

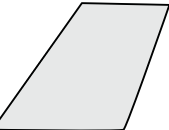
2. Grob u zemljanoj raci s drvenom oplatom

3. Kršćansko groblje bez crkve
na položaju Grede
(Širenjem kršćanstva među običnim stanovništvom postupno nestaju poganski običaji prilaganja, u grobovima se pronalazi samo nakit i metalni dijelovi nošnje, ali se i dalje ukapa u okviru jednostavnih grobalja bez sakralnog objekta) – druga polovina 9. i 10. st.

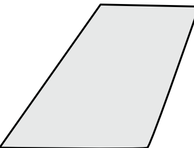
3.Grob sa suhozidnom ogradom od uslojenog lomljenog kamena

4. Groblje uz šesterokonhnu crkvu
na položaju Mastirine
(Početak obveznog ukapanja uz crkve uvjetovan je promjenama na društveno-gospodarskom planu i to prvenstveno jačanjem obalnih gradova i pojavom robnonovčane privrede, a isto tako i razvitkom crkvene organizacije i crkvenim reformama), 11. i 12. stoljeće

4.Grob u obliku sanduka od okomito postavljenih kamenih ploča

5. Veliko županjsko groblje uz crkvu
na položaju Begovača
(Na području čitave ranosrednjovjekovne Hrvatske zapaža se pojava da jedno groblje, redovito ono koje se i otprije razvija u okolišu crkve preuzima funkciju svih ostalih grobalja na užem prostori), 13-15. st.

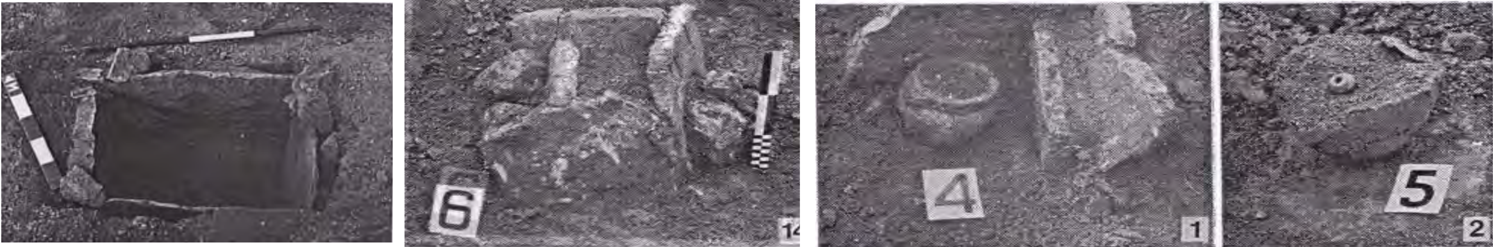

5. Zidana grobnica

TEMA: TIPOVI GROBOVA

rekonstrukcija svih tipova grobova zastupljenih u okviru srednjovjekovnih grobalja Hrvatske (bili bi u podu i pod staklom):

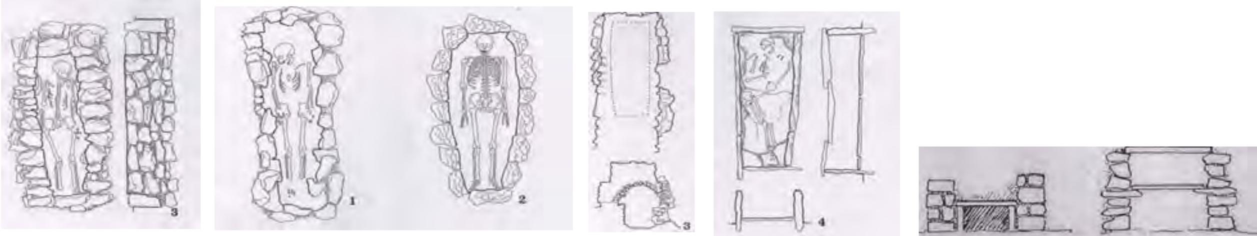
PALJEVINSKI GROBOVI

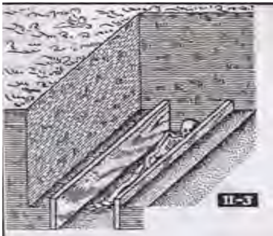
ZEMLJA RAKA

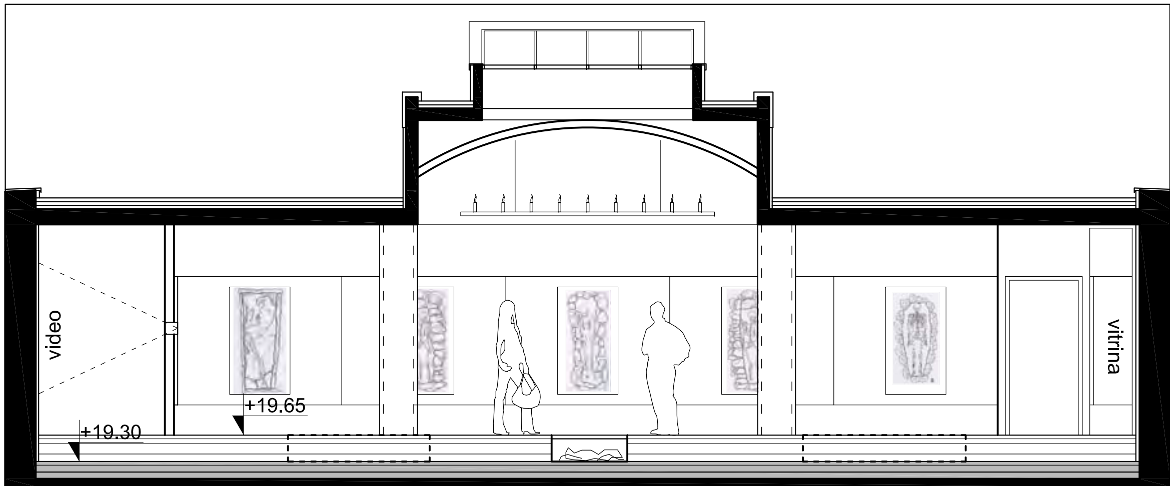
KAMENA ARHITEKTURA

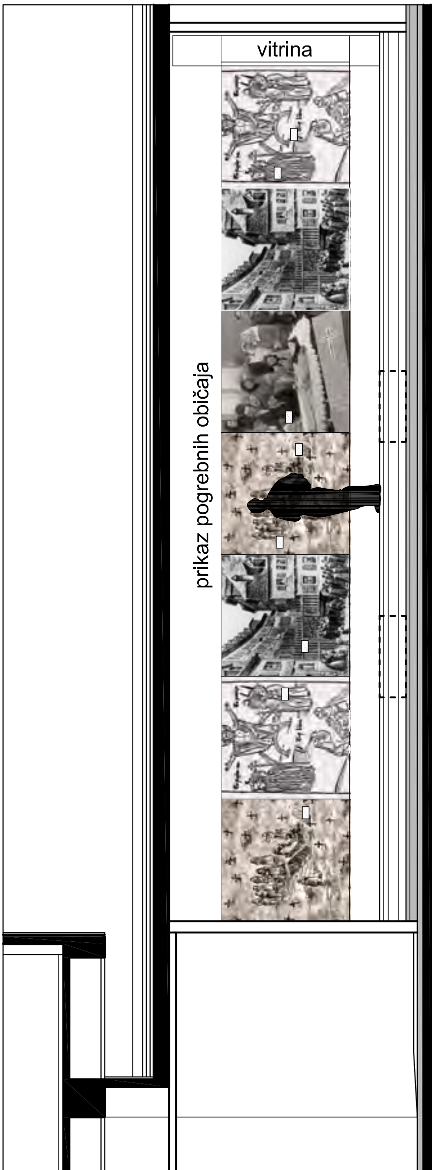

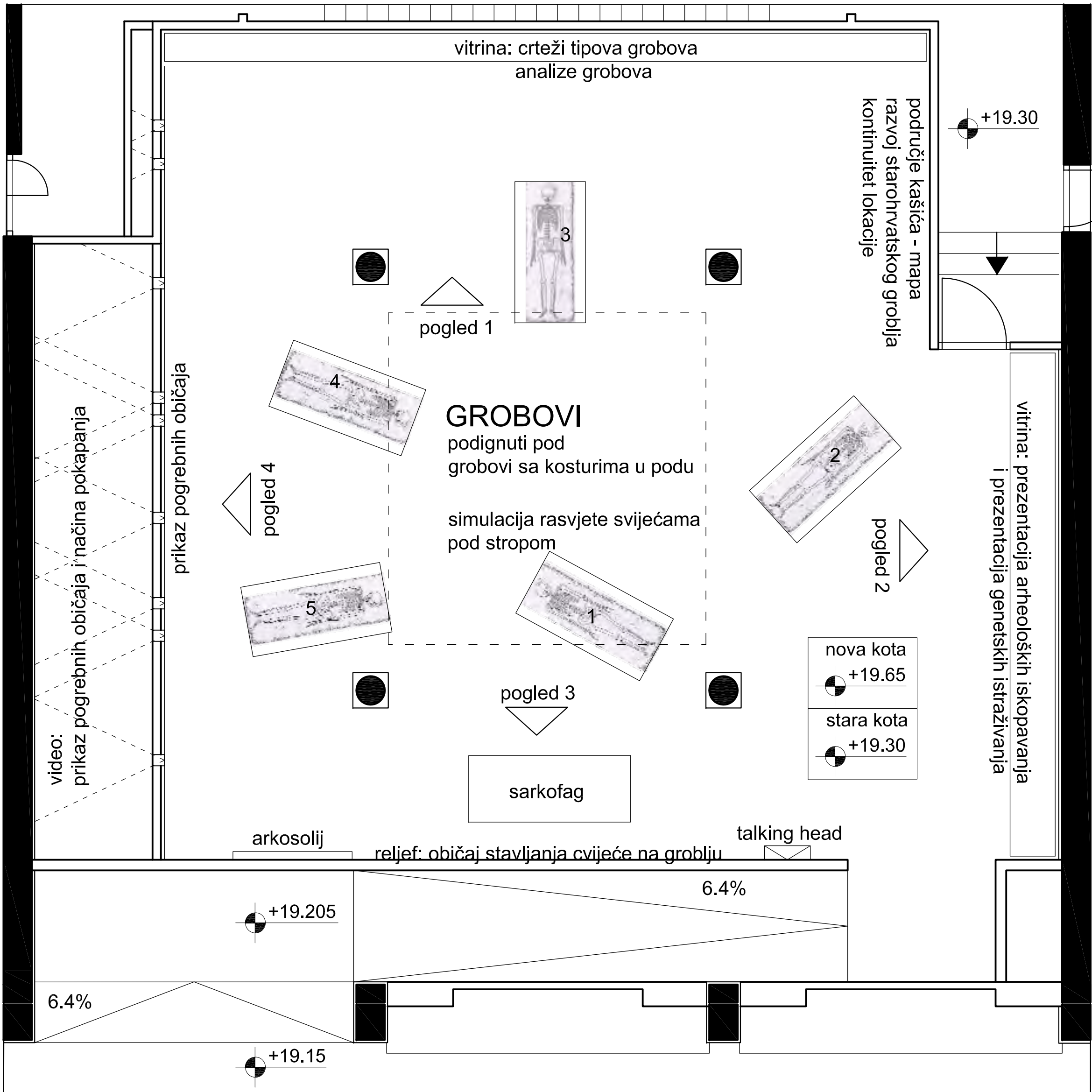
DRVENA OPLATA

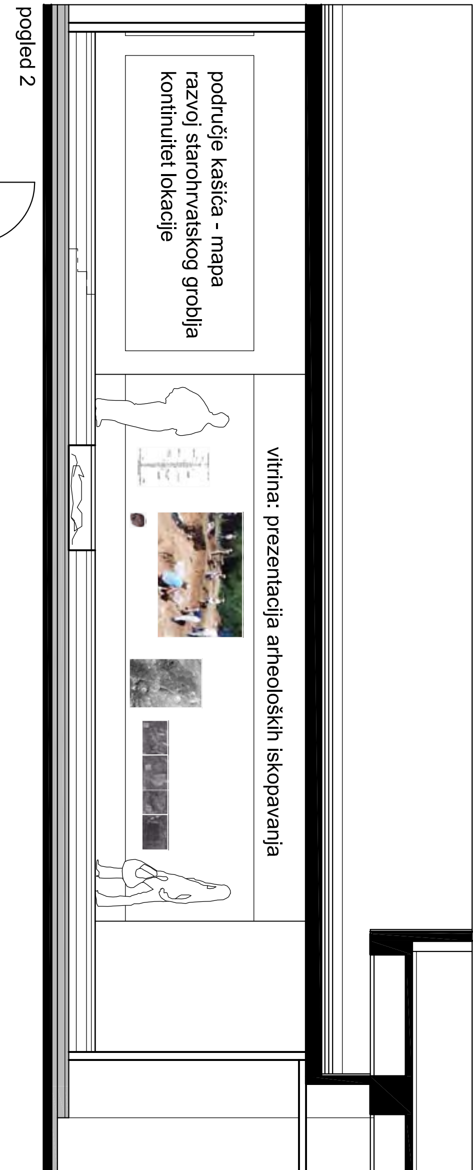

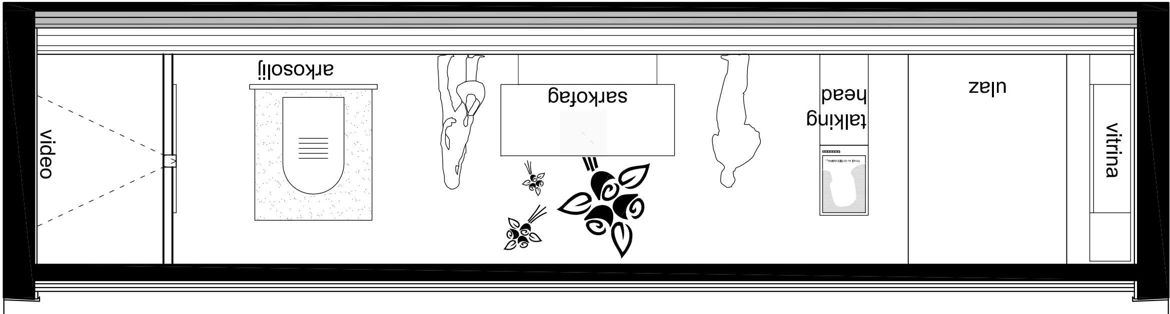
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

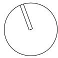

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ:	**STALNI POSTAV**
	IDEJNI PROJEKT
GROBOVI	**6**
IZRADILI:	**kamp ARP d.o.o.**
	DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI:	ANDREA MUELLER d.i.a.
	NADIA OBUKHOVA d.i.a.
MJ 1:100	rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o.   KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

GROBOVI 6

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

CRKVA 7

MHAS STALNI POSTAV

TEMA: PRIZEMLJE

KAMENICA

LUSTER

OLTAR I PROZORI

L.GLAVICA-OLTAR

OLTARNA OGRADA

CIBORIJ

STUPOVI I IMPOSTI

KAMENI STALAK ZA BOGOSLUŽNE KNJIGE

BISKUPIJA-CIBORIJ

BISKUPIJA

VIŠESLAV

GRADAC

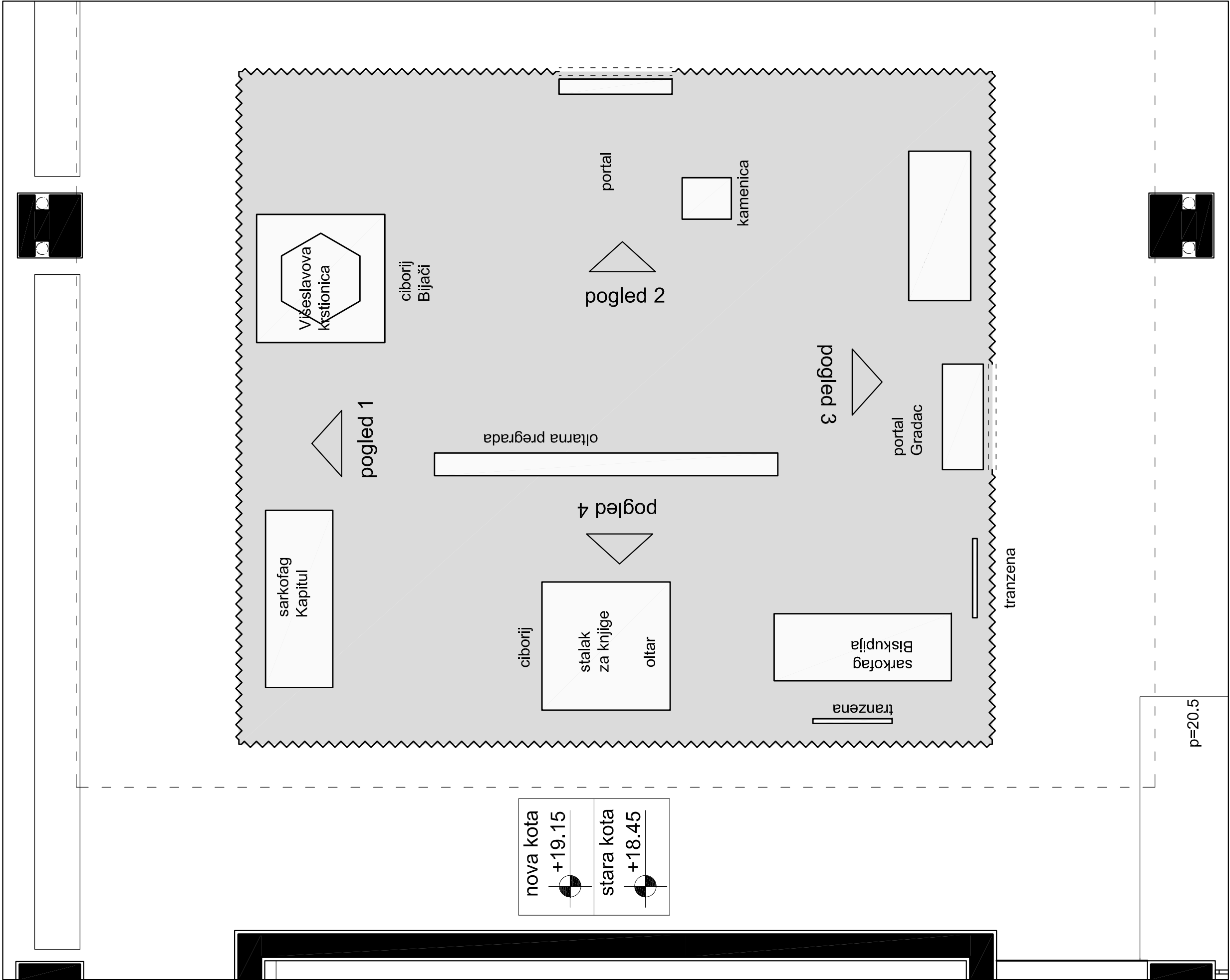

IBEGOVAČA

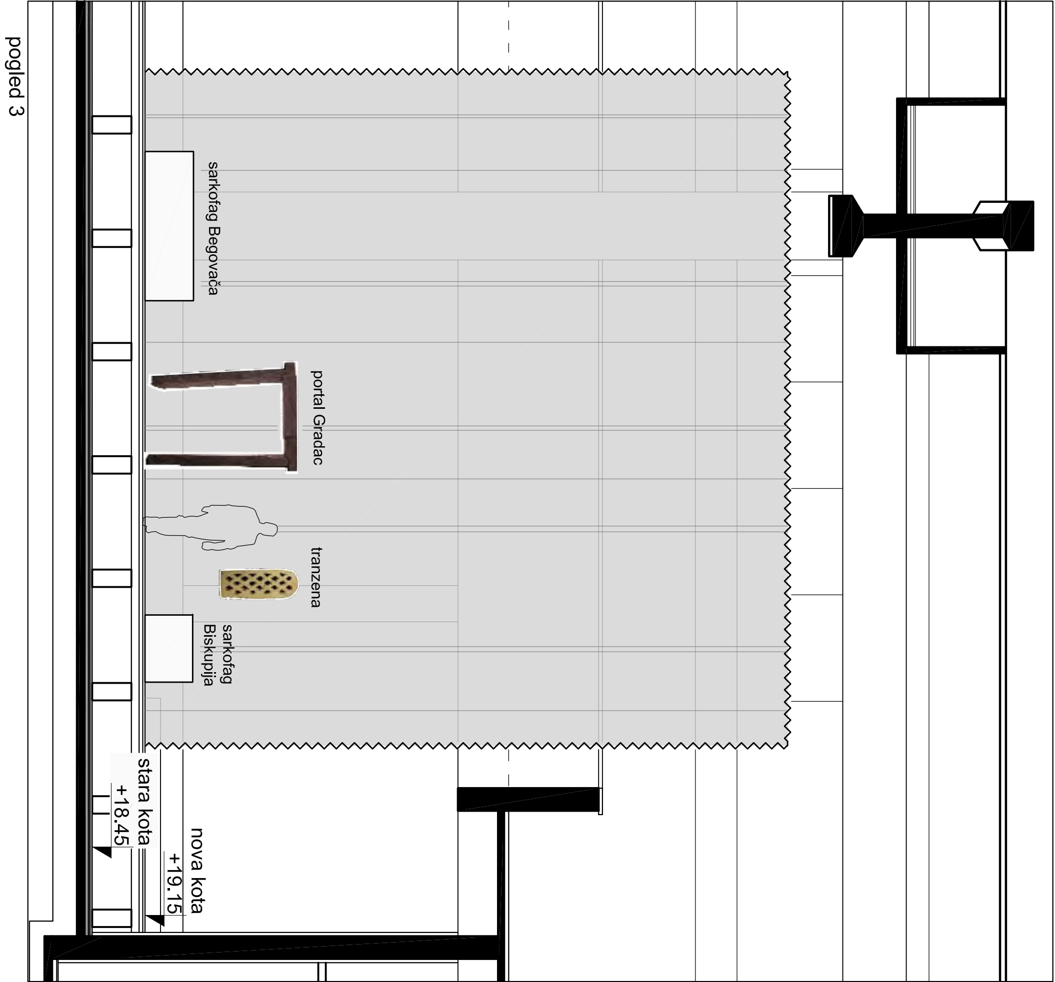

BIJAĆI

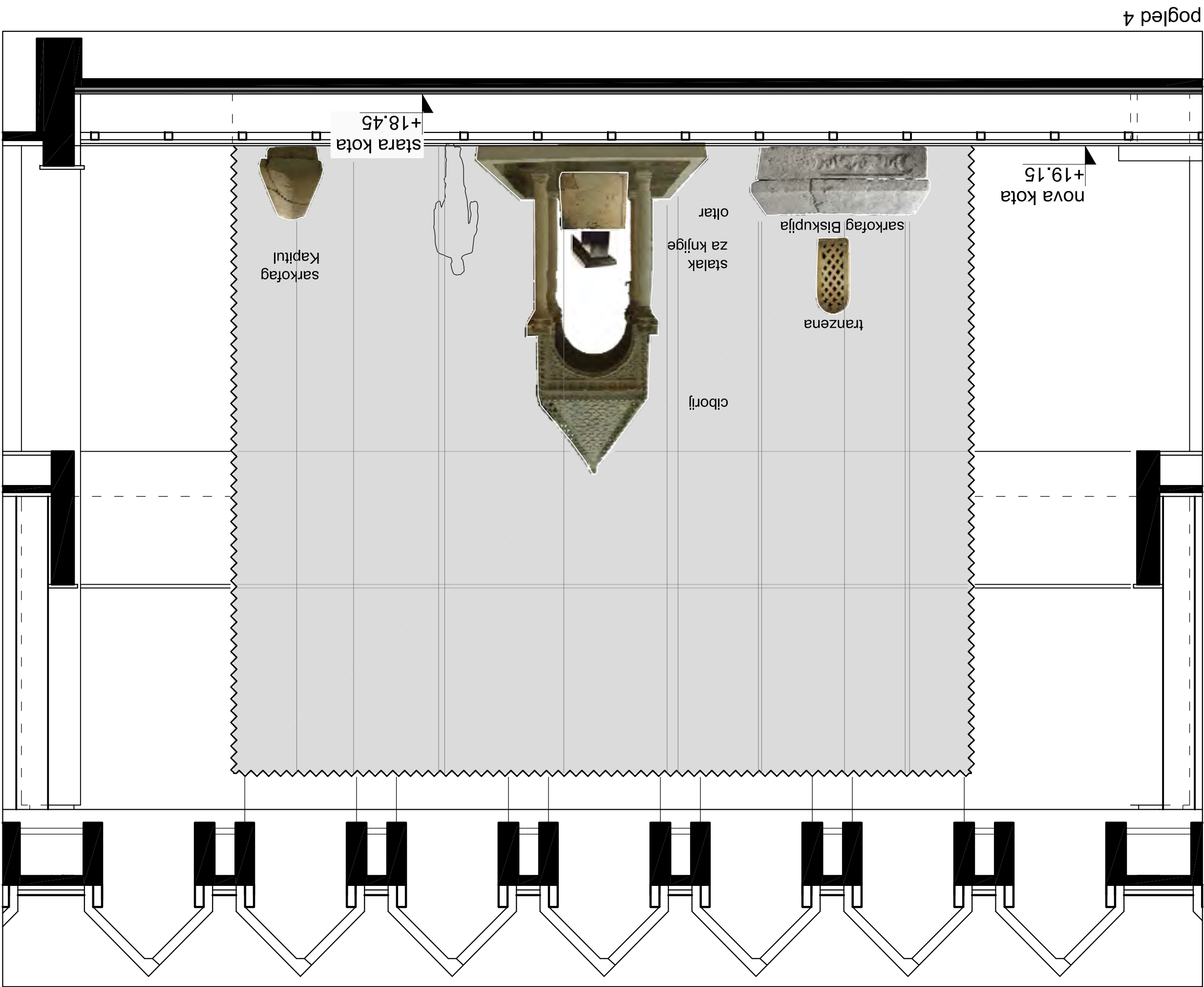

KAPITUL

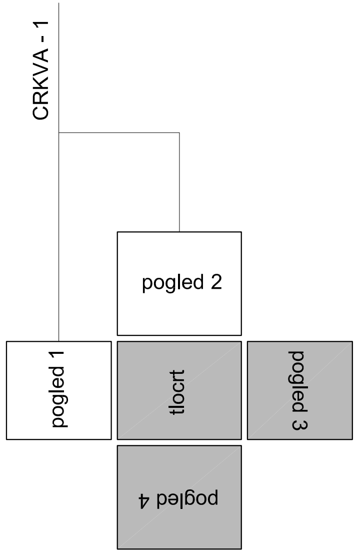
kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

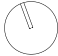

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

CRKVA **7**

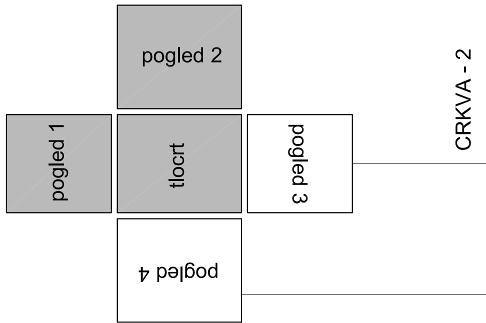
IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

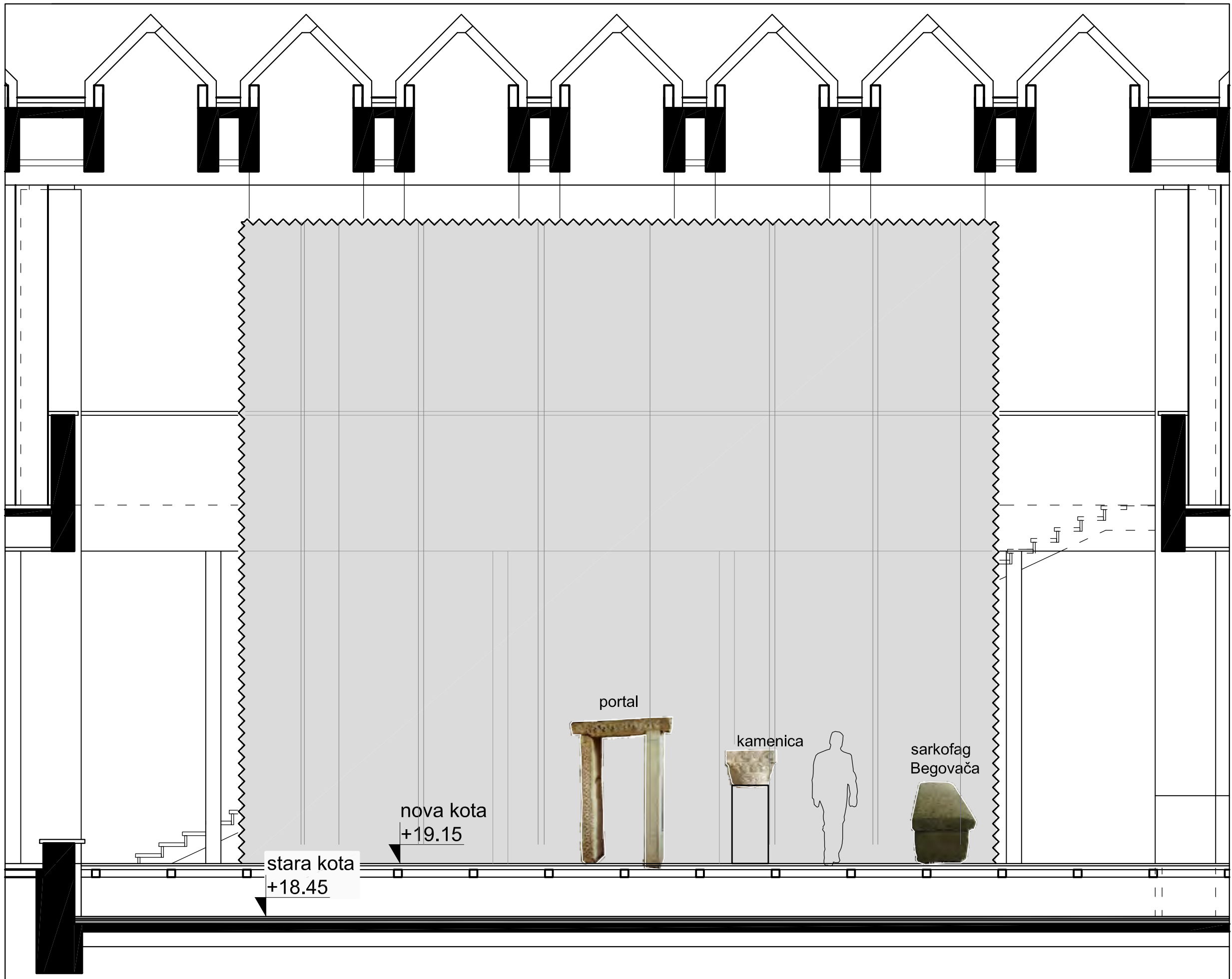
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

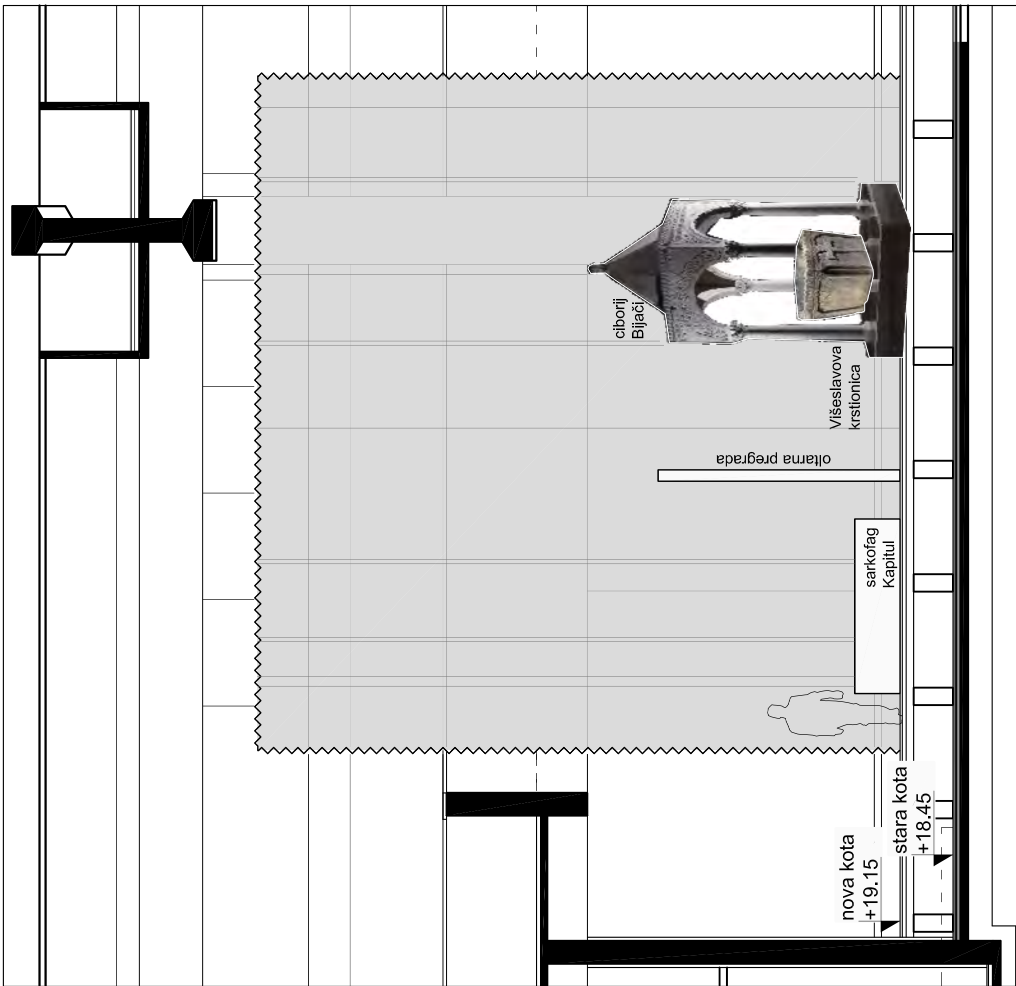
kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

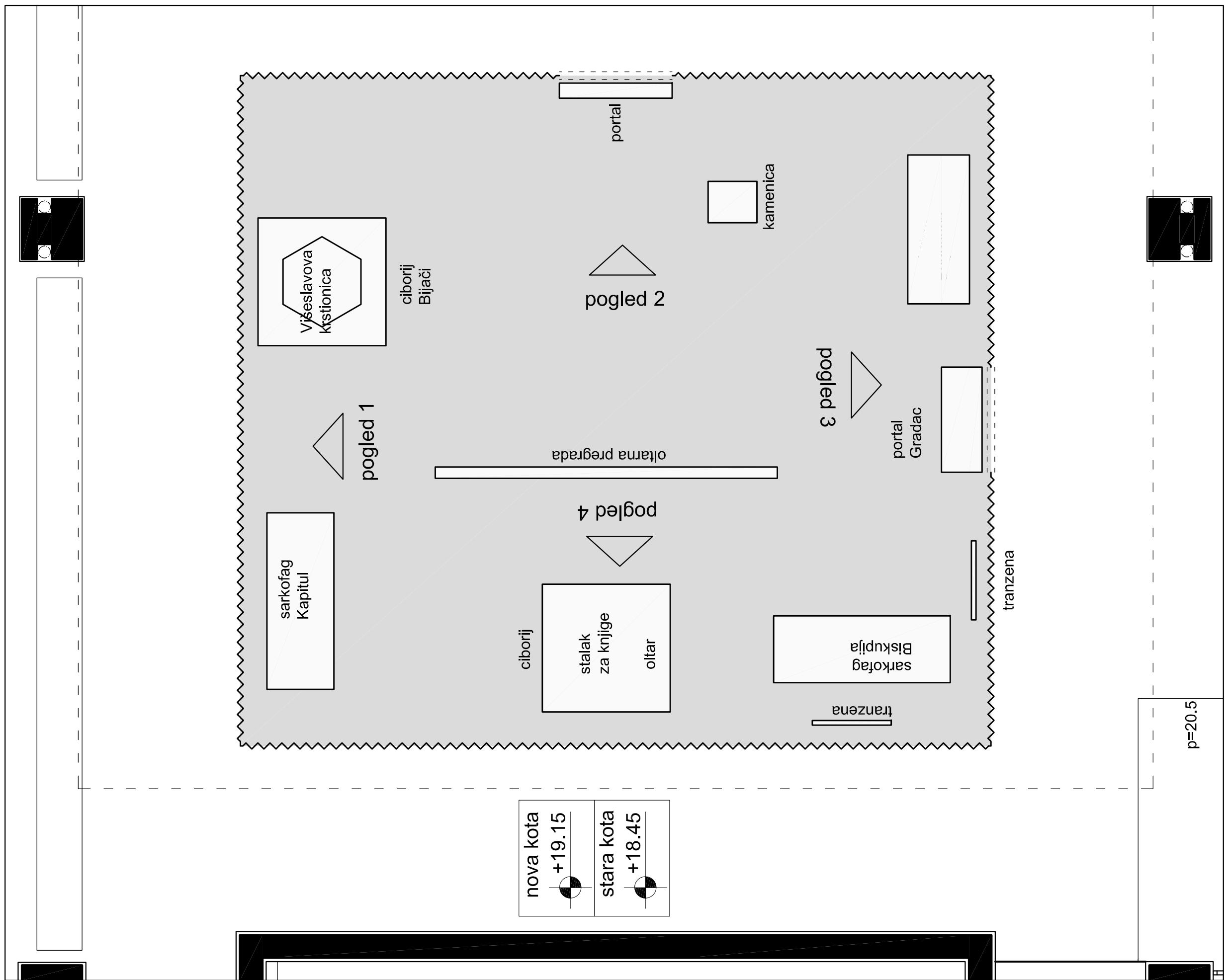

pogled 2

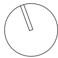

pogled 1

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

CRKVA 7

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

CRKVA **7**

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

CRKVA 7

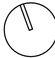
IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

13 _ KNIN I OKOLICA
12 _ RAVNI KOTARI
11 _ BRANIMIR
10 _ DINASTIJA TRIPIMIROVIĆA
3. KNINSKO POLJE
2. RAVNI KOTARI
1. KAŠTELANSKO POLJE
15 _ BISKUPIJA _ CRKVINA
BISKUPIJA
CRKVINA
Sv. Marija
14 _ BISKUPIJA
7 _ CRKVA _ PRIZEMLJE
20 _ PISMENOST I JEZIK
9 _ DOSELJENJE HRVATA
8 _ SUTON ANTIKE
LIFT
16 _ SVAKODNEVNICA
17 _ SV. SPAS
18 _ ŠUBIĆI
19 _ UTVRDE I RATOVI
PREDPROSTOR

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

TLOCRT KATA

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:250 rujan, 2008.

SUTON ANTIKE 8

MHAS STALNI POSTAV

Provalom raznih naroda tijekom 5. st. na području provincije Dalmacije ugasila se povijest Zapadnog rimskog carstva.
Dalmacija ulazi u sastav države Istočnih Gota u Italiji, koji nešto manje od pola stoljeća vladaju tim prostorima. Istočnorimski car Justinijan sredinom 6. st. osvaja dio područja, među njima i Dalmaciju, koja su nekoć pripadala Zapadnom carstvu. Ta njegova nastojanja u povijesti su poznata kao „Justinijanova rekonkvista".
Pustošenje rimskih provincija u nemirno doba velike seobe naroda najbolje oslikava izvadak iz pisma Sv. Jeronima, podrijetlom Dalmatinca, koji kaže da „dvadeset i više godina od Carigrada do Julijskih Alpi dnevno teče rimska krv", a barbari pljačkaju Dalmaciju i Panoniju.
Za vladavine Istočnih Gota, a osobito u doba stanovitog smirivanja prilika tijekom vladavine Justinijana na području Dalmacije podiže se niz starokršćanskih crkava.
Na grobljima 5.-6. stoljeća ukapaju se romanizirani starosjedioci i novopridošli Germani.

TEMA: SUTON ANTIKE I DOLAZAK ISTOČNIH GOTA
period: 5. i 6. st. - prije doseljenja Hrvata

SUTON ANTIKE MAPA 8
MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

prikaz pisma

DODTANI POVIJESNI IZVORI :
izvaci iz pisma Sv. Jeronima nekom Heliodoru gdje se, među ostalim, navodi da
„već dvadeset i više godina između Konstantinopola (Carigrada) i Julijskih Alpi dnevno teče rimska krv".

SEOBE NARODA

"SMANJIVANJE" CRKAVA - rušenje i gradnja novih manjih

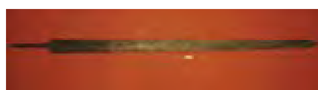

- zračni snimak i tlocrt arhitektonskog kompleksa

ODIJEVANJE

IVOŠEVCI
S područja Ivoševaca kod Knina potječe tzv. lukovičasta fibula nepoznatih okolnosti otkrića.
- lutka muškarca s plaštom zatvorenim lukovičastom fibulom. Rekonstrukcija odjeće može se napraviti na osnovu prikaza pojedinih dostojanstvenika u pratnji cara Justinijana i Teodore s poznatog mozaika u crkvi San Vitale u Ravenni
- stilizirani grafički prikaz mozaika ili dijela mozaika s naglašenim nositeljima lukovičastih fibula.

vitrina

OSTAVE NOVCA
- dokaz nemirnih vremena

zlatni i srebrni novac

Justinijanov novac

Zenonov novac

Anastazijev novac

- novac - bizantski zlatnici u rasponu od Lava do Anastazija i srebrnih novaca istočnogotskih vladara Teodorika i Atalarika, kovana u ime istočnorimskih careva Justina i Justinijana (sred. 5. do sred. 6. stoljeća).
Oni će biti pojašnjeni fotografijom gdje se vidi kako su otkriveni (na živoj stijeni pred pročeljem crkve) i crtežom koji nadopunjuje tu terensku fotografiju (nalazili su se vjerojatno u platnenoj vrećici sa zakovicama), +vitrina.

prikaz zakopavanja novca crtež

vitrina

POKRŠTAVANJE - kontinuitet

FFRESKE I LITURGIJSKO POSUĐE

rekonstrukcija

prikaz freske crtež

KRSTIONICA

KLAPAVICE-CRKVINE – PRIMJER SAKRALNE ARHITEKTURE 5.-6. ST.

Pripada skupini crkava karakterističnih za čitav prostor zaleđa negdašnje provincije Dalmacije, za koje se smatra da nastaju u doba stanovitog smirivanja prilika u vrijeme vladavine Ostrogota, a napose u doba Justinijanove vladavine.
- djelomična rekonstrukcija svetišta crkve s oltarom, ogradom i keramičkim i staklenim liturgijskim posuđem (staklene lampe i uljanice, zavjetni lumini, kaleži i svjetiljke u obliku zdjelice).
- rekonstrukcija krstionice.

RANOKRŠĆANSKI PLUTEJI

FIBULE

PRIBOR

KOPČE I PREDICE

MAČ

NAKIT I AMULETI

vitrina

vitrina

KNIN-GREBLJE
Veliko predslavensko groblje (ukupno 219 grobova) koje seže kroz čitavo 6. i početak 7. stoljeća. Glavninu pokopanih čini kasnoantičko starosjedilačko stanovništvo, a mogu se identificirati i grobovi s jasnim germanskim (ostrogotskim i langobardskim) elementima.

- ostatak predmeta, osobito oni koji su već prisutni kod spomenitih rekonstrukcija, može biti izložen na klasičan način u prozračnim vitrinama razmještenim u sjevernoj polovini prostorije (gdje god je to moguće i ovdje će se nastojati objasniti funkcija predmeta, npr. metalni alati će dobiti drvene drške i sl.)
- biti će izloženi i pojedinačni nalazi istoga razdoblja iz UNEŠIĆA, OTRESA, BISKUPIJE I VRLIKE, vitrine

PROMJENA NAČINA POKAPANJA - "na redove"

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

KRŠĆANSTVO

KONTINUITET
POKRŠTAVANJA

kameni ulomci

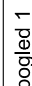
pogled 2

NEIZVJESNOST
lutke muškarca i žene

staklo
propast
Salone

pogled 1

ilustracija unutrašnjosti crkve
nalazi freske

kameni ulomci

KRŠĆANSTVO
rušenje i izgradnja
novih manjih crkava
"smanjivanje crkava"

KONTINUITET
POKRŠTAVANJA
rekonstrukcija krstionice
projekcija scene pokrštavanja

OLTAR
sa liturgijskim
posuđem

NEIZVJESNOST
lutke muškarca i žene

staklo - propast Salone

ANTIČKI FORUM
linijski crteži antičkog
foruma - Salona

SUTON ANTIKE

SEOBA NARODA
podjela carstva
dinamička karta

prikaz ostave novca

NOVCI
likovi bizantskih careva

pokapanje u antici
promjena načina pokapanja
crteži

MODA
nakit, oruđe, oružje
starosjedilačko stanovništvo
ostrogoti
langobardi

odjeća sa naklom

talking head

SALONA
DIOKLECIJANOVA PALAČA
od Trogira do Omiša
rekonstrukcija grada, palače,
centurijacije
opisi

ELEMENTI ANTIČKE KULTURE
arhitektura
gradovi
inženjerija (akvadukt)
infrastruktura
pomorstvo
moda

ELEMENTI ANTIČKE KULTURE
lokalni artefakti:
politika, organizacija
ekonomija
religija - kršćanstvo
filozofija, pismenost
umjetnost, skulptura

MAPA RIMSKOG CARSTVA
na vrhuncu
podjela carstva
položaj budućeg hrvatskog
teritorija
rute, granice, veze

pogled 3

link: antika

SALONA
DIOKLECIJANOVA
PALAČA

vitrina

antička zbirka

ELEMENTI
ANTIČKE
KULTURE

MAPA
RIMSKOG
CARSTVA

talking
head

pogled 4

NOVCI
likovi
bizantskih
careva

prikaz
ostave
novca

MODA
nakit, oruđe, oružje
starosjedilačko
stanovništvo
ostrogoti
langobardi

pokapanje
u antici
promjena
načina
pokapanja
crteži

odjeća
sa
naklom

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

SUTON ANTIKE 8

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

SUTON ANTIKE 8

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

DOSELJENJE HRVATA 9

MHAS STALNI POSTAV

TEMA: DOSELJENJE HRVATA
period: 7. i 9. st.

DOSELJENJE HRVATA MAPA 9

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

Tema ove cjeline su tzv. dva mračna stoljeća hrvatske povijesti.
Već od druge polovice 6. stoljeća nadolaze iz Azije u jugoistočnu Europu, pa i na tlo današnje Hrvatske, nomadske skupine pod prevlašću Avara, ratujući do u 7. stoljeće s Istočnorimskim carstvom.
U savezu s Kutrigurima, Protobugarima i Slavenima u doba tzv. Prvog avarskog kaganata Avari uništavaju niz značajnih urbanih kasnoantičkih središta. Godine 582. osvajaju Sirmij (Srijemska Mitrovica), a početkom 7. stoljeća približavaju se i Saloni (Solinu).
Rijetka arheološka svjedočanstva ovih prodora su ukopane ostave koje svjedoče o pokušajima pojedinaca da sklone i sačuvaju vrijedne stvari u nemirnim vremenima ratova i pustošenja.
Muzej HAS posjeduje dva nalaza iz ovoga vremena, koji su značajni ne samo u lokalnim nego i u europskim razmjerima.

1. AVARO-SLAVENSKI PRODORI

Izvadak iz pisma pape Grgura Velikog upućenog salonitanskom nadbiskupu Martinu:
„Uistinu sam veoma žalostan i zbunjen zbog naroda Slavena, koji vam opasno prijeti.
Žalostan sam zbog toga što s vama suosjećam, a zabrinut jer su oni preko istarskih vrata počeli ulaziti u Italiju."

BISKUPIJA-PLISKOV

24 lijevane brončane matrice za tiještenje nakita i ukrasnih dijelova pojasa i konjske orme iz ostave u Biskupiji kod Knina veoma su bliske nalazima iz grobova putujućih zlatara s područja današnje Mađarske iz prve polovine 7. stoljeća, te predstavljaju rijetko svjedočanstvo avaro-slavenskih prodora u Dalmaciju. Ostava je izvorno sadržavala i zlatarska kliješta, koja su danas izgubljena.
Biti će popraćena fotostripom u kojem avarski zlatar iskucava (tiješti) predmete (3-4 fotografije),
a u trenutku opasnosti sklanja ih u kamenu pukotinu.

vitrina

foto-strip

OSTAVA NOVCA ŠUPLJA CRKVA

vitrina

FOKA HERAKLIJE

Ostava zlatnika ostkrivena s unutarnje strane zida starokršćanske bazilike na položaju Šuplja crkva u Solinu. Riječ je ostavi zlatnog novca bizantskih careva Mauricija Tiberija (582-602), Foke (602-610) i Heraklija (610-641). To su carevi koji vladaju upravo u razdoblju najžešćih avaro-slavenskih upada na područje Istočnog Carstva (opsada Carigrada 626.). Osobito je zanimljivo da je najmlađi novac u ostavi onaj cara Heraklija u čije vrijeme povijesni izvori stavljaju doseljenje Hrvata u Dalmaciju.

2. DOSELJENJE HRVATA

(iz O upravljanju carstvom bizantskog cara Konstantina Porfirogeneta):
„Hrvati nastavahu tada onkraj Bagibareje(Bavarske) gdje su sada Bijeli Hrvati. Ali jedan rod odvoji se od njih; naime petero braće Klukas, Lovelos, Konsences, Muhlo i Hrobatos i dvije sestre Tuga i Buga i dođu s narodom svojim u Dalmaciju i nađu Avare gdje drže tu zemlju. Po naređenju cara Heraklija Hrvati svladaju i protjeraju odande Avare, pa se na zapovijed cara Heraklija nastane u istoj zemlji Avara u kojoj sada nastavaju.

foto-rekonstrukcija-performance

DOLAZAK LEGENDA

foto-rekonstrukcija-performance

PRIKAZ PALJENJA VATRE

foto-rekonstrukcija-performance

PRIKAZ POGREBNIH OBIČAJA STRAVA I TRIZNA

Običaj paljenja vatre i razbijanja posuđa vezan je uz obred koji se naziva strava, a odvija se tijekom pogreba. Uključuje i karmine (prilaganje hrane i pića u grobove potvrđeno nalazima zemljanih posuda i drvenih vjedrica, te pojedinim nalazima životinjskih kostiju-peradi).
Osobito pijetlovi imaju velik značaj u slavenskim pogrebnim običajima. Smatraju se nositeljima duše, dok se za kokoš i jaje drži da simbolički ocrtavaju životni ciklus. Prilozi mesa povezuju se s mrtvačkom gozbom (trizna), dijelom obreda strave, a tumače se kao mrtvačev udio u zajedničkim karminama, koje su se tijekom pogreba održavale u njegovu čast.

3. OPAT MARTIN

foto-rekonstrukcija-performance

Sredinom 7. stoljeća, opat Martin, poslan od pape Ivana IV obilazi „čitavu rimsku Dalmaciju i Istru s obiljem novca da iskupi zarobljenike od pogana".
Da je boravio u Saloni svjedoči podatak da je u Rim prenio moći Sv. Venancija (izgradnja kapele u Vatikanu)

foto-rreprodukcija

KERAMIKA

vitrina

vitrina

vitrina

Ostatak materijala treba razmjestiti u vitrine, na način da im bude razumljiva funkcija /posude ispunjene zrnima prosa, stini metalni alati (s drvenim drškama) u rastvorenim kožnim ili platnenim vrećicama u kojima su se nosili na pojasu, željezni srpovi uz snop žita i sl.)

SJEKIRE

OSTALO

vitrina vitrina vitrina

4. MISIONARI I POČETAK DRUŠTVENOG RASLOJAVANJA

Prijelazom 8. / 9. stoljeće, doba širenja franačke države pod Karlom Velikim, događaju se značajne promjene.
Arheološki odraz franačko-avarskih ratova pojedini su nalazi kasnoavarskih pojasnih garnitura zadobivenih kao plijen u tim sukobima.
U isto vrijeme pojavljuju se i prvi zapadni misionari, napose oni iz sjeverne Italije, koji provodeći pokrštavanje postepeno uvode franačku crkvenu liturgiju.
Na grobljima se pojavljuju prvi nalazi kroz koje postaje uočljiv sloj tzv. rodovskog plemstva.
Muškarci su opremljeni mačevima i konjaničkim ostrugama zapadnog (franačkog) tipa,
a žene luksuznim nakitom od plemenitih kovina koji nastaje na predlošku kasnoantičkog (bizantskog) nakita.

Hrvatska oko 814 (Aachenski mir)

PRVI ZAPADNI MISIONARI PROVODE POKRŠTAVANJE

vitrina

KAROLINŠKI MISIONAR
foto-reprodukcija

POJAVA RODOVSKOG PLEMSTVA

ŽENA

odličnica sa zlatnim nakitom iz Golubića kraj Knina

vitrina

lutka

RATNIK

s mačem, ostrugama i pojasnom garniturom iz Koljana kod Vrlike,

vitrina

lutka

rodovski uglednik s koštanim recipijentom ukrašenim kršćanskom simbolikom ovješenim o remen

FRANČKO-AVARSKI RATOVI

vitrina

KASNOAVARSKI POJAS REKONSTRUKCIJA

KASNOAVARSKI GROBLJANSKI NALAZI

KOST

MAČEVI, BOJNI NOŽEVI

NOŽEVI, STRELICE & KRESIVA

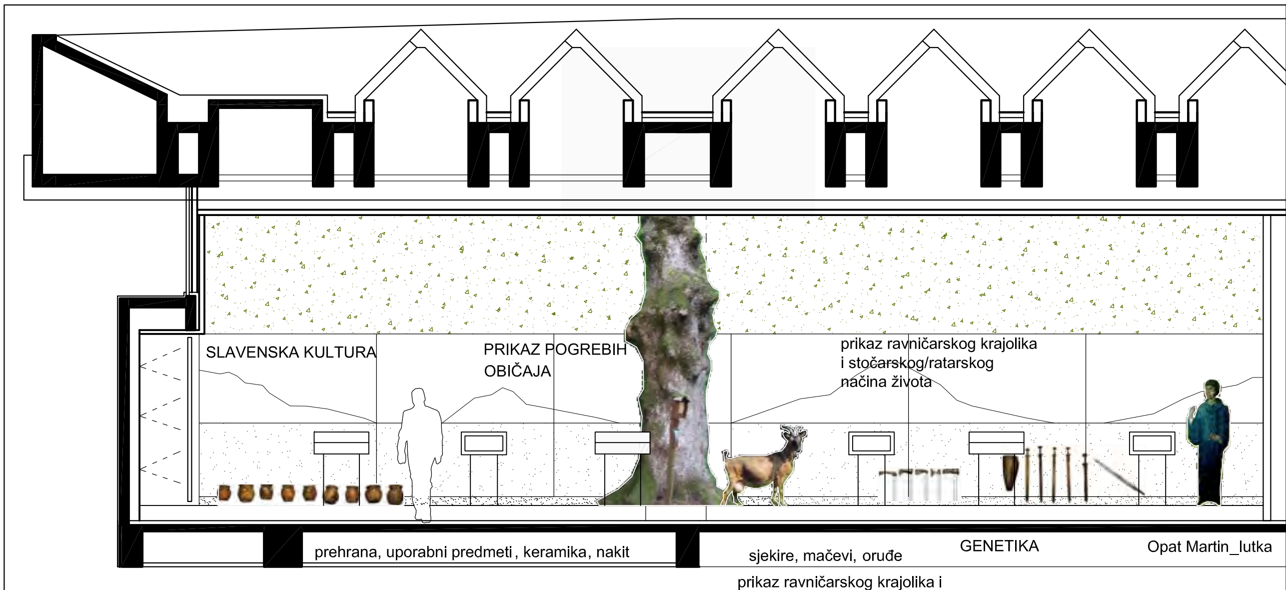
OSTALI POJEDINAČNI NALAZI

MAČEVI I OSTRUGE

NAKIT

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

pogled 2

pogled 1

SLAVENSKA KULTURA
svakodnevni život
ilustracija
foto performance
legenda dolazak Hrvata

PRIKAZ POGREBIH OBIČAJA
video
strava, trizna, karmine...
paljenje vatre

prikaz ravničarskog krajolika i stočarskog/ratarskog načina života

prehrana, uporabni predmeti keramika(33) nakit

zemlja, vitrina nakit, ekran, hrast, sjekire, mačevi, oruđe, genetika, lutka: Opat Martin

pogled 2

DOSELJENJE HRVATA
RAVNICA
prirodni krajolik
Slavenska soba

GENETIKA
svjetleći 3D DNA interaktivni model
- mapa migracija genskih grupa
-porijeklo Hrvata
-mješavina gena, kultura i utjecaja

ruševine Salone

pogled 3

pogled 4

talking head

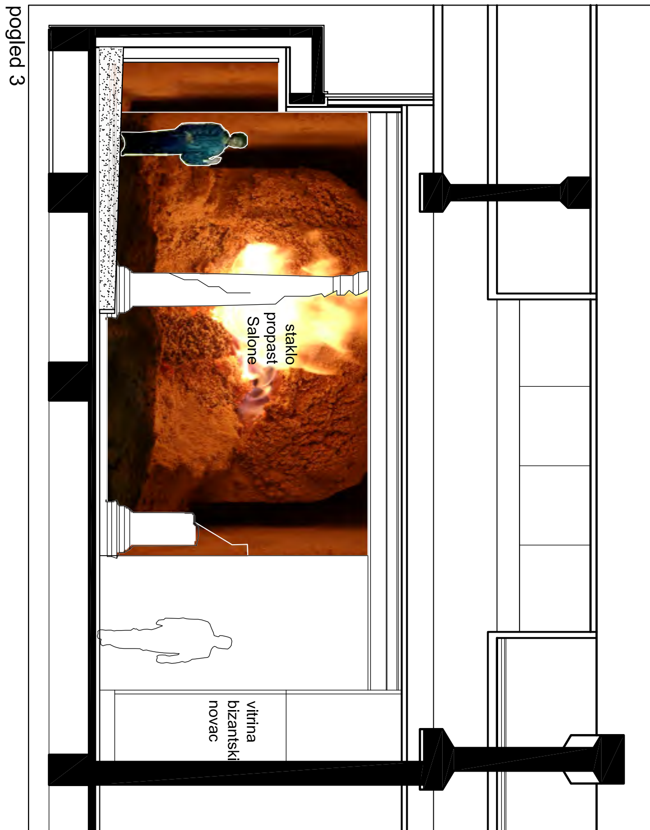
AVARSKO-FRANAČKI RATOVI + BIZANT
mape

franačko oružje, muškarac, rodovsko plemstvo, žena, bizantski nakit

vitrina: FRANCI franačka država oružje, oruđe
AVARI nakit, matrice, oprema

vitrina bizantski novac

tamno staklo

vitrina bizantski novac

pogled 3

pogled 4

rodovsko plemstvo, žena, talking head, bizantski nakit, AVARI nakit, matrice, oprema, bizantski novac, franačko oružje, FRANCI franačka država, oružje, oruđe, avaro-slavenski prodori, AVARSKO-FRANAČKI RATOVI + BIZANT mape

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

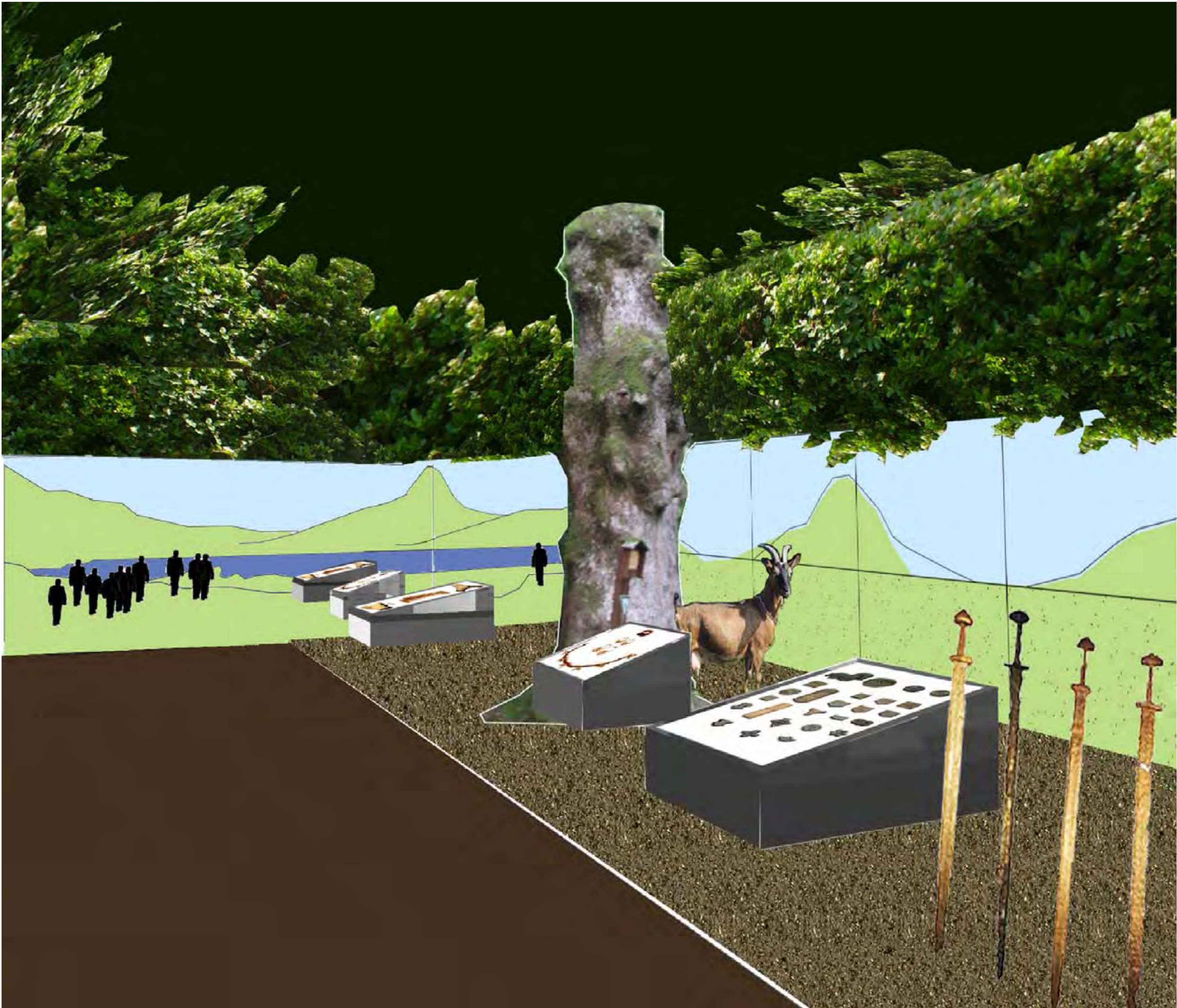
DOSELJENJE HR. 9

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

DOSELJENJE HRVATA 9

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

DINASTIJA TRPIMIROVIĆA 10

MHAS STALNI POSTAV

TEMA: DINASTIJA TRPIMIROVIĆA
period: 9.-12. st.

DINASTIJA TRPIMIROVIĆA   MAPA 10

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

GENEALOGIJA VLADARA

prikaz rodovskog stabla

UVODNA LEGENDA UZ KARTE I RODOSLOVLJE TRPIMIROVIĆA
Njihova zemlja bijaše podijeljena u jedanaest županija, naime Livno, Cetina, Imotski, Pliva, Pesenta, Primorje, Bribir, Nona, Knin, Sidraga i Nin, a njihov ban drži pod vlašću Krbavu, Liku i Gacku..od rijeke Cetine počinje Hrvatska i pruža se prema Primorju do granica Istre, odnosno do grada Labina i sa brdske strane u izvjesnoj mjeri pruža se i dalje od provincija Istre, a prema Cetini i Livnu graniči sa Srbijom."
opis Hrvatske iz De administrando imperio cara Konstantina VII Porfirogeneta (905-959)

1. **ZVONIMIR** - ŠUPLJA CRKVA - SOLIN - KRUNDIDBA

Hrvatski vladar Zvonimir okrunjen je za kralja 1074. ili 1075. u crkvi Sv. Petra i Mojsija na položaju Šuplje crkve u Solinu.
Izaslanik pape Grgura VII Gebizon predao je novom kralju znak njegova vazalnog odnosa prema papi – papinsku zastavu, a potom i znakove kraljevske časti – mač, žezlo i krunu.
Sve se događalo u nazočnosti hrvatskog plemstva i svećenstva.

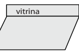

LOKALITET

zračna fotografija lokaliteta

rekonstrukcija predmeta sa krunidbe
mač žezlo kruna

vitrina

foto-rekonstrukcija-performance

PRIKAZ KRUNIDBE

OLTARNA PREGRADA
IZLOŽENI FRAGMENTI I REKONSTRUKCIJA OLTARNE PREGRADE

vitrina

2. **JELENA** - GOSPIN OTOK - SOLIN - položaj žene

Zena kralja Mihajla i majka Stjepana Drzislava.Vjerojatno je potjecala iz zadarske patricijske obitelji Madijevaca.
Na Gospinom otoku u Solinu Jelena podize crkvu Sv. Stjepana i Sv. Marije, koja postaje mauzolejem hrvatskih vladara iz dinastije Trpimirović.
Ulomci sarkofaga kraljice Jelene pronađeni su na temeljnim ostacima crkve Sv. Stjepana na Otoku u Solinu.
Natpis sa sarkofaga
U ovom grobu pociva glasovita Jelena koja je bila zena kralju Mihovilu, majka kralja Stjepana. Ona je postigla mir kraljevstvu. Dana 8. listopada godine od upucenja Gospodnjeg 976.Ovdje je bila pokopana: indikcije IV, cikla mjesecnoga V., epakte XVII, cikla suncanoga V. Ona koja je za zivota bila majka kraljevstva, postala je i majka sirota i zastitnica udovica. Ovamo pogledavsi, covjece reci: Boze, smiluj joj se dusi.!
Darivanje crkve na otoku splitskoj nadbiskupiji
U ovo je vrijem kardinal Ivan, poslanik apostolske stolice, održao sabor u gradu Ninu. Za proglasa nadbiskupa Lovre, ondje je slavni Dmitrije, nazvan Zvonimir, kralj Hrvata, vratio Crkvi svetoga Dujma crkve svetoga Stjepana i svete Marije u Solinu sa svim njihovim dobrima. Ove je, pak, crkve sagradila i obdarila neka kraljica Jelena, darujući pravo trajnog vlasništva splitskoj stolici. Za štovanje kraljevskih grobova one su bile privremeno ustupljene nekim redovnicima koji su svagdano molili časoslav. Ovdje je, naime uprav u predvorju bazilike svetoga Stjepana, ukopan uzvišeni muž kralj Krešimir, uz mnoge druge kraljeve i kraljice.

fotomontaža

iko.avi

LOKALITET + KRALJICA

NAKIT SA GROBLJA MAJDAN - plemičko groblje

vitrina

vitrina

kameni ostaci na postamentima

3. **TRPIMIR** - RIŽINICE - prvi benediktinski samostan (845- 864.)

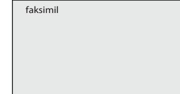
„ S pomocu Bozjom knez Hrvata", - prvi spomen hrvatskog imena
Sacuvana je isprava, odnosno najstariji poznati diplomaticki spomenik koji je nastao 4. ozujka 852. godine.
Stolovao je u Klisu, gdje su ga okruzivali zupani Kojicin, Predilo, Nemisl, Zarketa i Ludovik, komornik Negotin, odlicnici Ozamulo, Zlo, Potjeha, Ljutomisl i Danaj, svecenici Dominik i Ciprijan, te dvorski kapelan Martin.
U Rizinicama sagradio benediktinski samostan, gdje se skrivao i benediktinac Gottschalk. Knez Trpimir, u darovnici izdanoj 4. ožujka 852. godine, u kojoj se naziva „s pomoću božjom knez Hrvata" i „ne znajući kad će doći posljednji čas i veoma zabrinut za spas duše svoje, te posavjetovavši se sa svojim županima odluči podići samostan"
Zato ja, iako grešnik, Trpimir, knez Hrvata, potpomognut milošću Božjom, nestalan o posljednjem danu i o času kojeg čovjek ne zna, vrlo zabrinut za spas svoje duše, po zajedničkom savjetu svih svojih župana, sagradih samostan i u njega dovedoh čete braće. Na njihove usrdne molbe i da nas njihova česta molitva oslobodi pred Bogom od grijeha, pristao sam pribaviti još neke potrepštine za crkvu toga samostana."

BENEDIKTINSKI REDOVNICI U MOLITVI

DAROVNICA

faksimil

GOTSCHALKOVI MEMOARI

faksimil

Gottschalk (805.- 869.)
Gottschalk je bio benediktinac, jedan od istaknutijih predstavnika karolinske renesanse prve polovice 9. stoljeca. Zivio je u samostanu Orbais, u biskupiji Soissons. Pripovjedao je nauku o predestinaciji, u cemu nije imao puno istomisljenika, te ga je katolicka crkva zbog toga progonila. Iz tog razloga, Gottshalk bjezi na dvor furlannskog markgrofa Eberharda, odakle je 846. prognan, te stize na dvor hrvatskog kneza Trpmira, gdje je bio dvije godine. Zvali su ga i lutajuci monah, jer je pripovjedao putujuci. Moguce je da je upravo on na hrvatski prostor donio novo pismo- karolinu, koja ce se skupa s beneventanom koristiti na nasim prostorima.
Gottschalk govori kako je Trpimir ratovao protiv naroda Grka i njihovog carskog arhonta u Zadru.Iz price prozlazi da jer hrvatska vojska pobijedila, a mjesto odvijanja bitke bilo je negdje u blizini Splita, Trogira ili Zadra.
„ Kad je naime Trpimir, polazio s vojskom protiv Grka i njihova namjesnika, a nas dvorac bijase na samoj granici buducega rata, ja sam njemu (Gottschalku uceniku) rekao neka ide i neka bude pri ruci u svakoj potrebi knezu i njegovoj vojsci, a to mu je i duznost. Zakleh ga strasnom zakletvom….da ne uzima oruzja niti da jezdi zajedno s vojskom, nego jasuci za njima, neka pomnjivo prati kakve ce biti kretnje onoga naseg konja. Po nedavnim naime događajima znao sam da ce pobjeda dopasti onu stranu vojski koje konji budu veselo stupali i svojim pobjednickim kretnjama pokazivali radost.Tako se doskora i dogodilo kako su izazvale i predskazale kretnje konja koji je veselo poigravao."

vitrina

OLTARNA PREGRADA

IZLOŽENI FRAGMENTI I REKONSTRUKCIJA OLTARNE PREGRADE

4. **MISLAV** - SV.JURAJ NA PUTALJU - prvi kršteni hrvatski vladar (835. – 845)

Srediste Klis
„ Mislav bijase pobozan vladar; sagradio je u mjestu Putalju nedaleko od salonitanskih rusevina crkvu Sv. Đorđa, i obdario je zemljisnim posjedima i kmetovima, koji ce od oca na sina obradivati ovu zemlju; a kao susjed grada Splita sjeti se i crkve Sv. Dujma, u kojoj je tada biskupovao Justin, pa joj darova desetinu od plodova i zivotinja na svom kliskom posjedu.Ovo je prvi dar sto ga je splitska crkva dobila na hrvatskom zemljistu."

PORTRETI
HRVATSKIH VLADARA

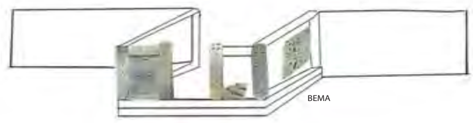

rekonstrukcija freske

OLTARNA PREGRADA

IZLOŽENI FRAGMENTI I REKONSTRUKCIJA OLTARNE PREGRADE

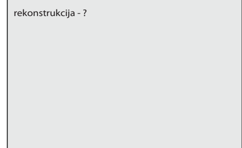
BEMA

zračna fotografija lokaliteta

LOKALITET

POVIJESNI SLOJEVI LOKALITETA

rekonstrukcija - ?

vitrina

vitrina

5. **MUNCIMIR** - SV.MARTA BIJAČI - sudski spor (892.- 910)

Potvrđuje Trpimirovu darovnicu presuđujući u sporu između ninskog biskupa i splitskog nadbiskupa.
"Ali kad je na hrvatsko knezevsko prijestolje sio sin darovatelja Trpimira, potuzio se splitski nadbiskup Petar II. knezu Mutimiru, zamolivsi ga da bi vratio nadbiskupiji otetu crkvu s njenim posjedima. Pozove knez Mutimir preda se u Biaće pred crkvu Sv. Marte 28. rujna 892. u prisutnosti narodnih prvaka obje stranke na sud. Sjedeći na svom očinskom kamenom prijestolju ispred crkve , rece da je crkva Sv. Jurja vlasnistvo njegove crkve .Potom je knezev dvorski kapelan đakon Firmin napisao ispravu u tom smilsu, a sutradan, u petak, na blagdan Sv. Mihajla, uđe knez u crkvu Sv. Dujma i po prastarom obicaju polozi na glavni zrtvenik novu ispravu."

LOKALITET

zračna fotografija lokaliteta

PRIKAZ SUDSKOG SPORA
knez + dvorska pratnja

foto-rekonstrukcija-performance ili lutke

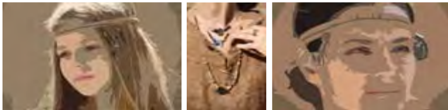
vitrina

vitrina

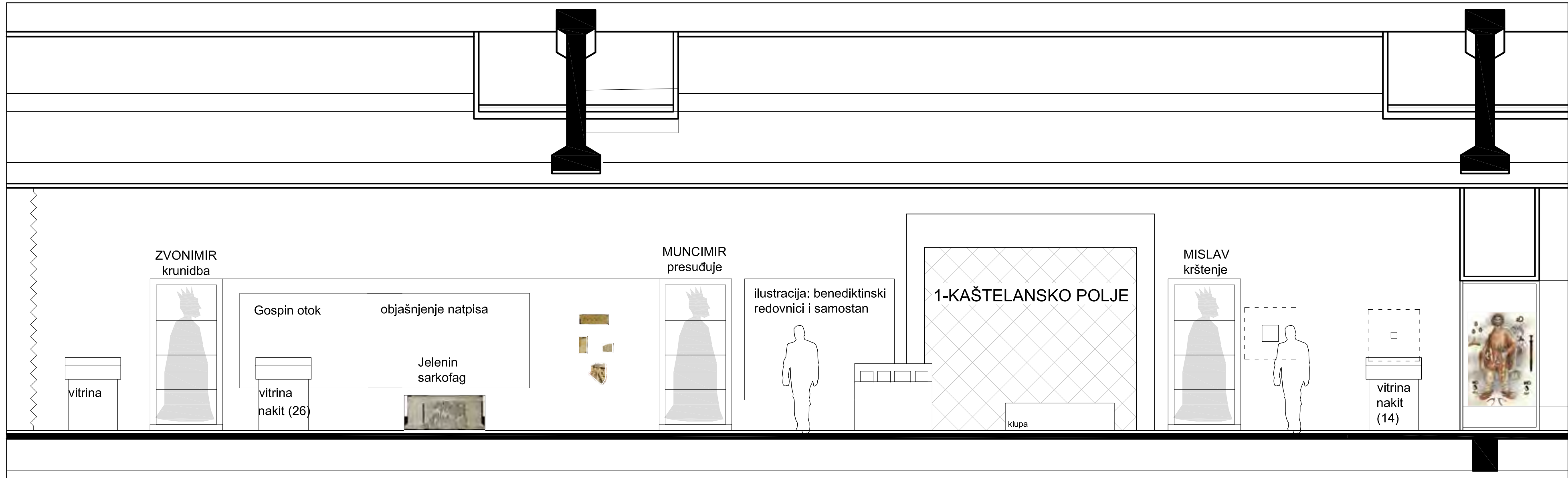
kameni ostaci na postamentima

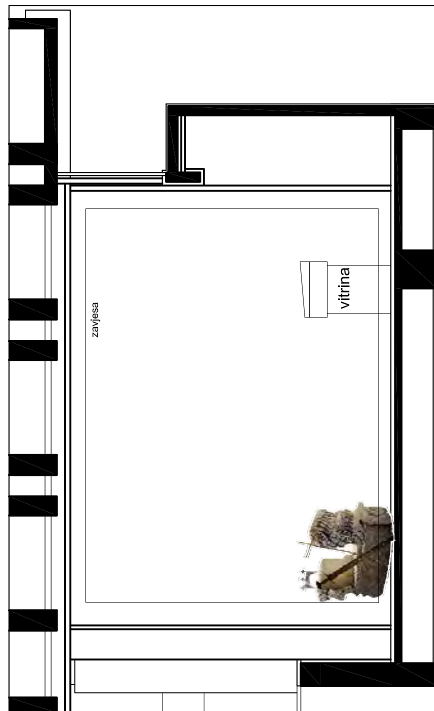
dovratnik

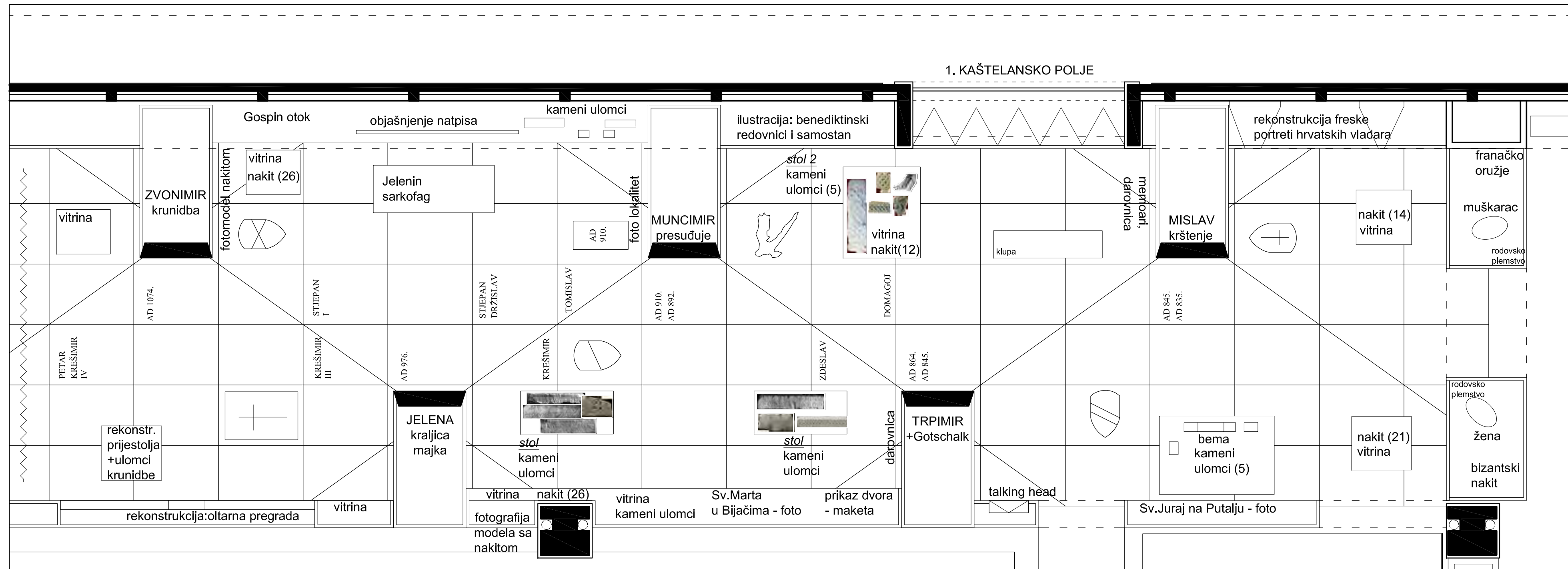

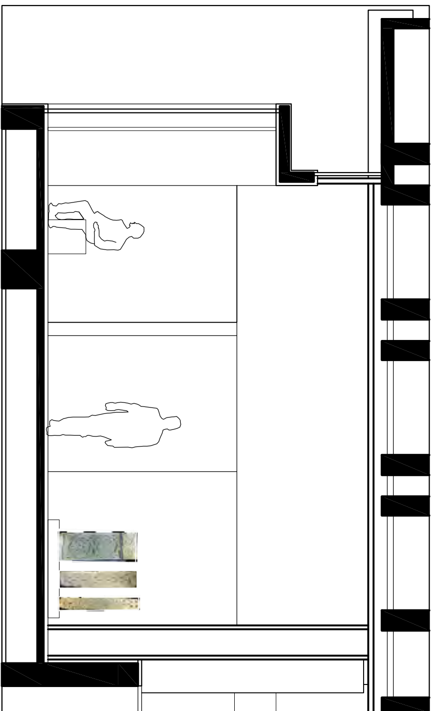
fotografije - fotomodel s nakitom

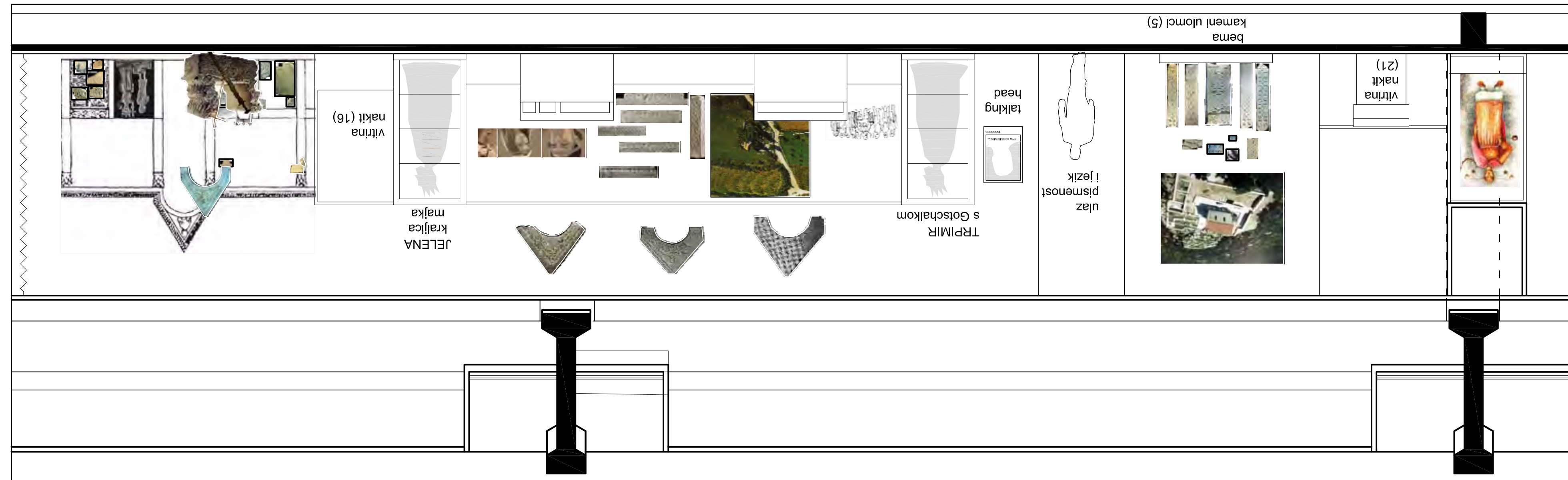
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

TRIPIMIROVIĆI 10

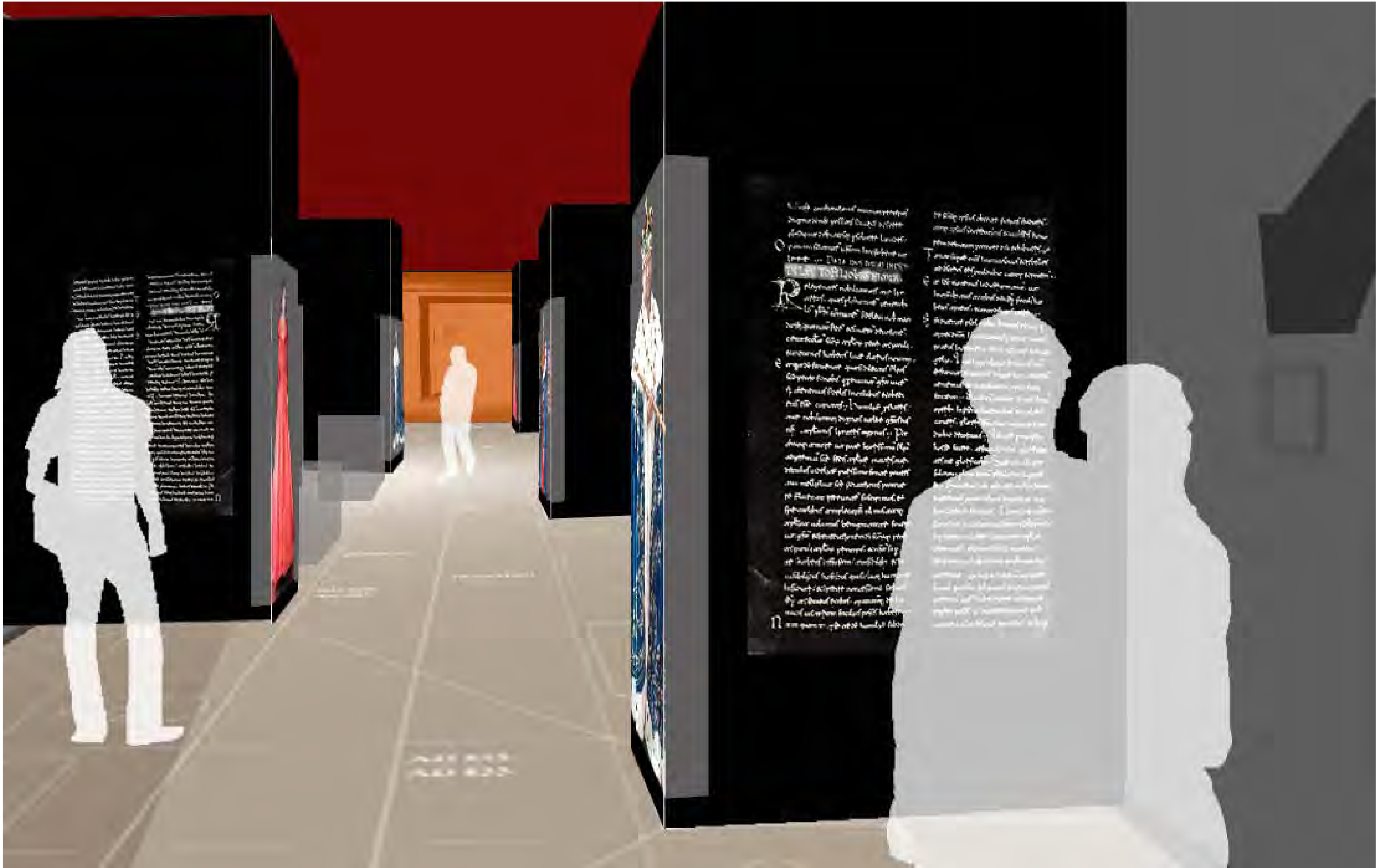
IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

TRPIMIROVIĆI 10

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

BRANIMIR 11

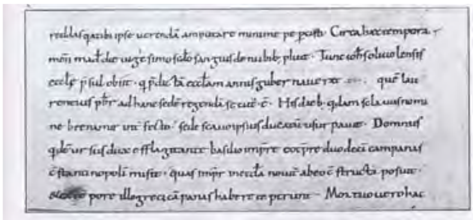
MHAS STALNI POSTAV

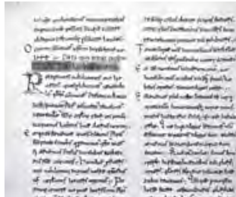
TEMA: PRVO MEĐUNARODNO PRIZNANJE HRVATSKE
period: 9. stoljeće

BRANIMIR MAPA **11**
MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

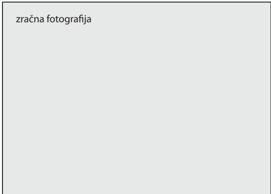
„Neki Hrvat imenom Branimir umorivši Zdeslava prisvoji njegovu kneževinu.“
Iako je Branimir (nepoznata podrijetla) došao na vlast nasilno i u suprotnosti s općeprihvaćenim načelima nasljeđivanja njegova je vladavina obilježena mirom, graditeljskim poletom i napretkom hrvatskog društva.
Branimir se po izvjesnom svećeniku Ivanu pismom obraća papi Ivanu VIII. Papin odgovor od 7. lipnja 879. godine u kojem se navodi …Kada smo služili misu na žrtveniku sv. Petra, digosmo ruke uvis i blagoslovismo tebe i cio narod tvoj i cijelu zemlju tvoju, da možeš ovdje uvijek spašen tijelom i dušom sretno i sigurno vladati zemaljskom kneževinom, a poslije smrti da se na nebesima veseliš s Bogom…smatra se potvrdom hrvatske samostalnosti i dokazom da je Hrvatska međunarodno priznata država.

KARTA EUROPE KRAJEM 9. ST.

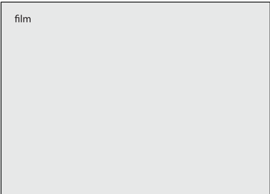

ĐAKON IVAN O BRANIMIRU 879.

PISMO PAPE IVANA VIII BRANIMIRU V

CEDADSKI EVANGELIJAR
faksimil potpisa Branimira i njegove supruge iz Čedadskog evangelijara, koji se u to doba čuvao u Akvileji

zračni snimci crkve u Šopotu i kompleksa u Otresu.

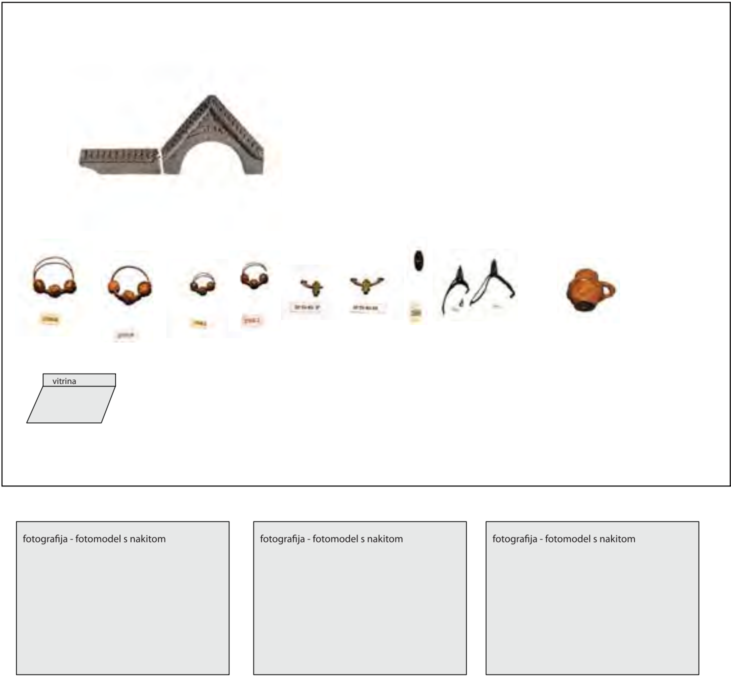

prvo međunarodno priznanje Hrvatske

MUĆ

SOPOT

fotografija - fotomodel s nakitom

fotografija - fotomodel s nakitom

fotografija - fotomodel s nakitom

OTRES

ZDRAPANJ

NIN

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

OTRES - oltarna pregrada i ulomci

kameni ul. *OTRES*

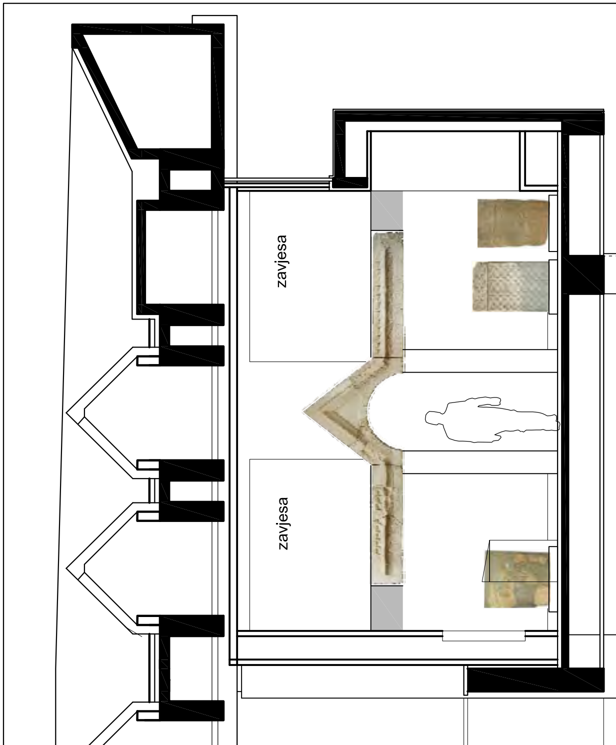
kameni ul. *SOPOT*

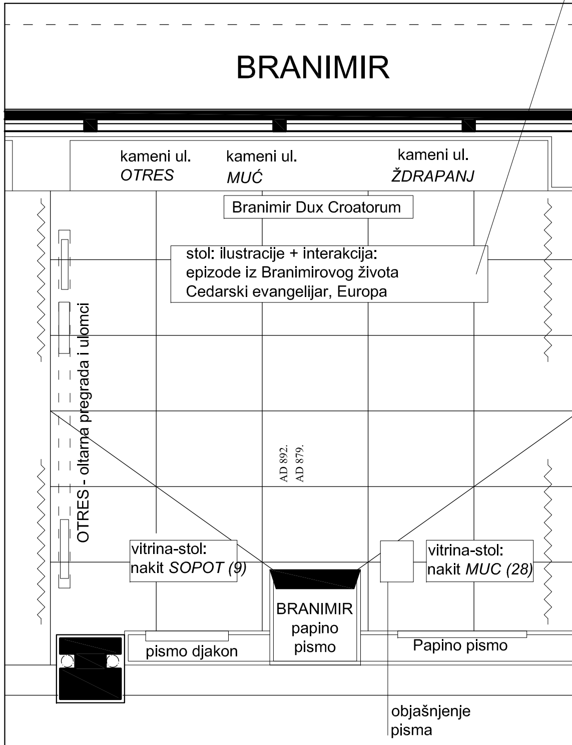
kameni ul. *ŽDRAPANJ*

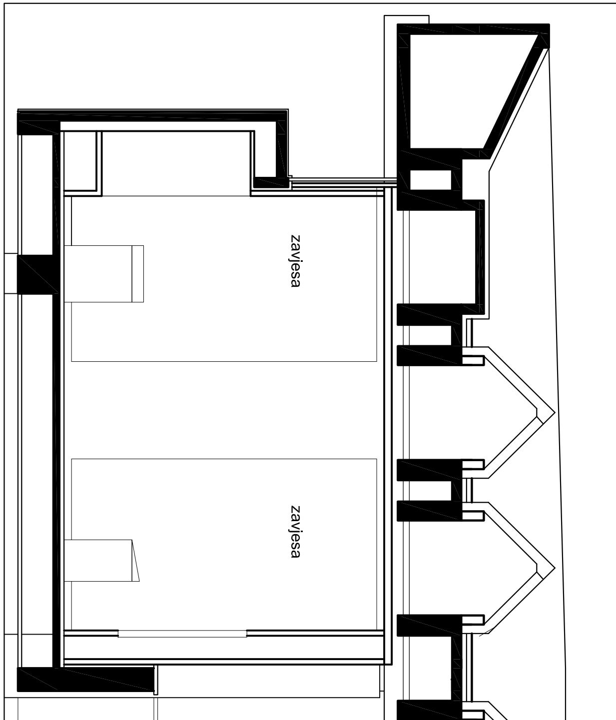
kameni ul. *MUĆ*

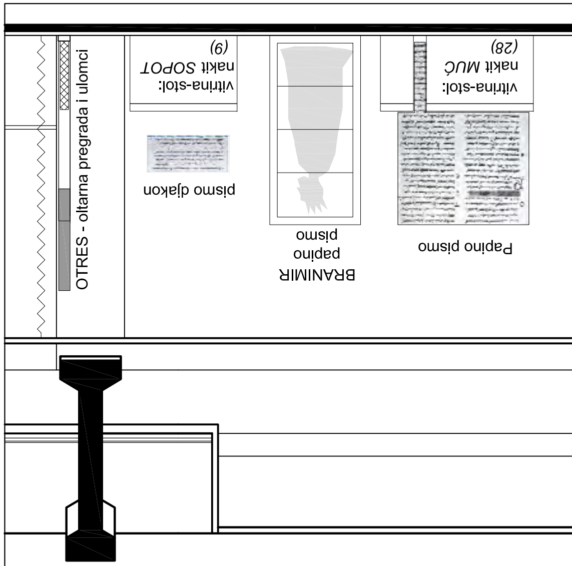
stol: ilustracije + interakcija:
epizode iz Branimirovog života
Cedarski evangelijar, Europa

ILUSTRACIJE EPIZODA IZ BRANIMIROVOG ŽIVOTA:
- razgovori s Ivanom - prepiska sa papom
- posjet Akvileji
- nasilan dolazak na vlast
- formiranje središta države u Ravnim kotarima
- izgradnja crkava
- priklanjanje zapadnoj crkvi, sukob sa bizantskom
- ratovi sa bizantom i mlećanima
- nemetanje danka bizantu i mlećanima
- dolazak metodovih učenika
- liturgija na slavenskom jeziku (?)
- diplomat

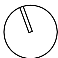

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ:	**STALNI POSTAV**
	IDEJNI PROJEKT
BRANIMIR	**11**
IZRADILI:	**kamp ARP d.o.o.**
	DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI:	ANDREA MUELLER d.i.a.
	NADIA OBUKHOVA d.i.a.
MJ 1:100	rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

BRANIMIR 11

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

RAVNI KOTARI 12

MHAS STALNI POSTAV

TEMA: RAVNI KOTARI
period: 7.-15. stoljeće

RAVNI KOTARI MAPA 12

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

Ovom cjelinom obuhvaćeno je nekoliko nalazišta na području Ravnih Kotara. Da je na tom prostoru također bilo jedno od značajnih središta hrvatske države upućuje činjenica da se sve do dolaska novog stanovništva u doba turskih osvajanja zvalo „V Hrvatih".

vitrina

kašić-razbojine

vitrina

kašić-grede

vitrina

kašić-begovača

vitrina

KULA ATLAGIĆ

LEPURI

lepuri-menza

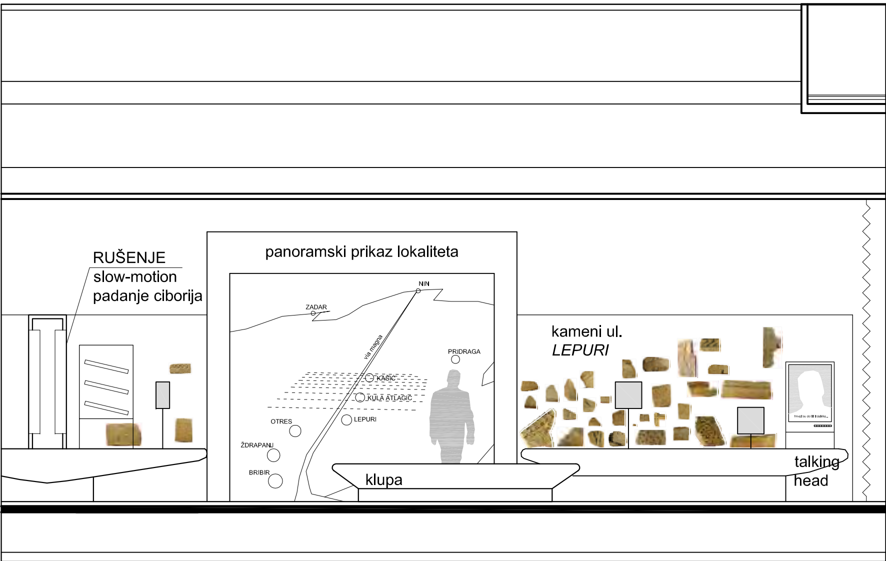
PRIDRAGA

pridraga-martin

pridraga-mihovil

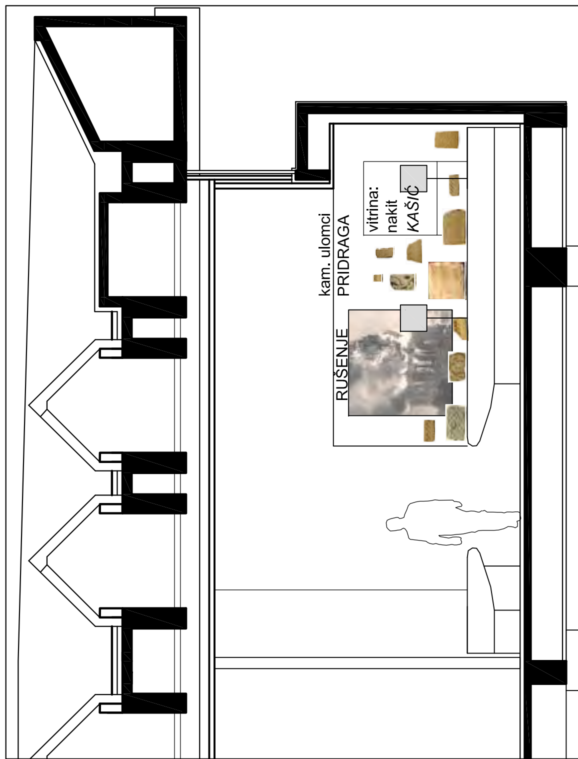
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

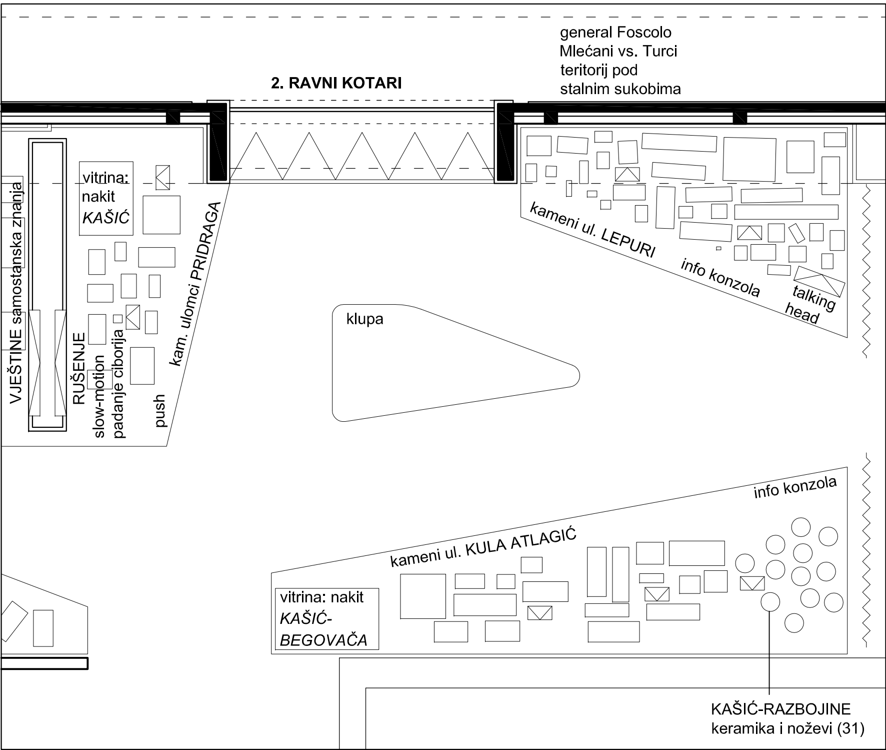

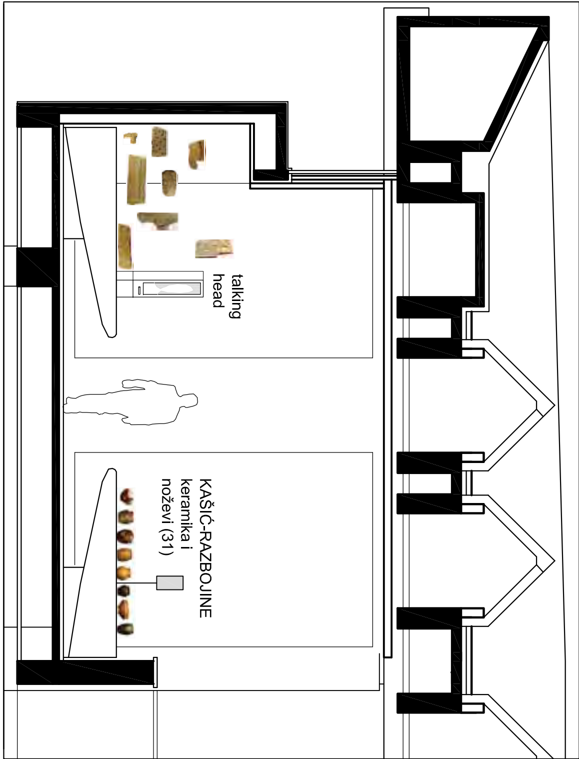
KRHOTINE POVIJESTI

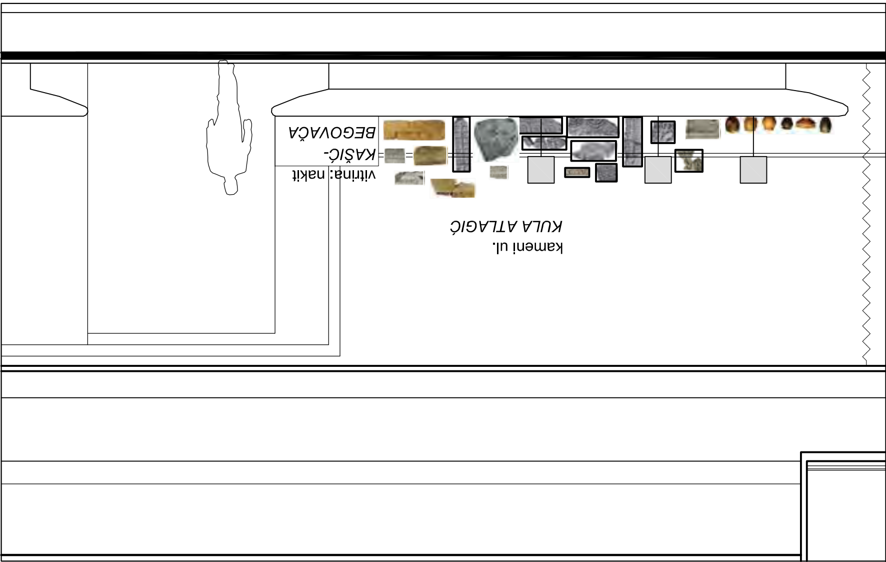
pogled iz helikoptera

goli prostor
fragmenti
više manjih ekrana
među eksponatima

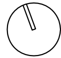

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

RAVNI KOTARI 12

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

RAVNI KOTARI 12

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

KNIN I OKOLICA 13

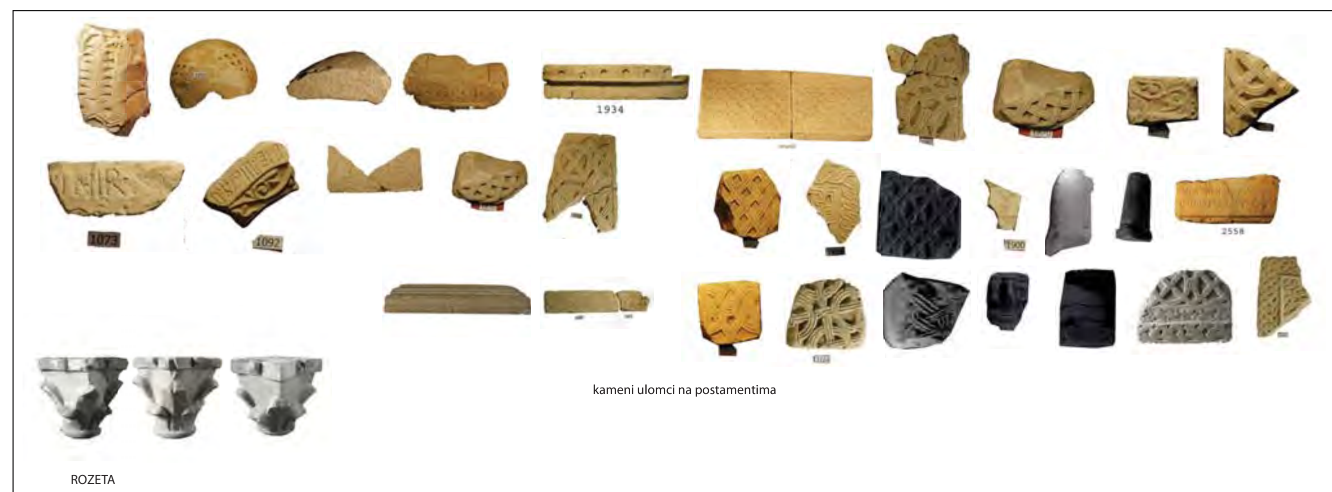
MHAS STALNI POSTAV

TEMA: KNIN I OKOLICA

KNIN I OKOLICA MAPA 13

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

KAPITUL

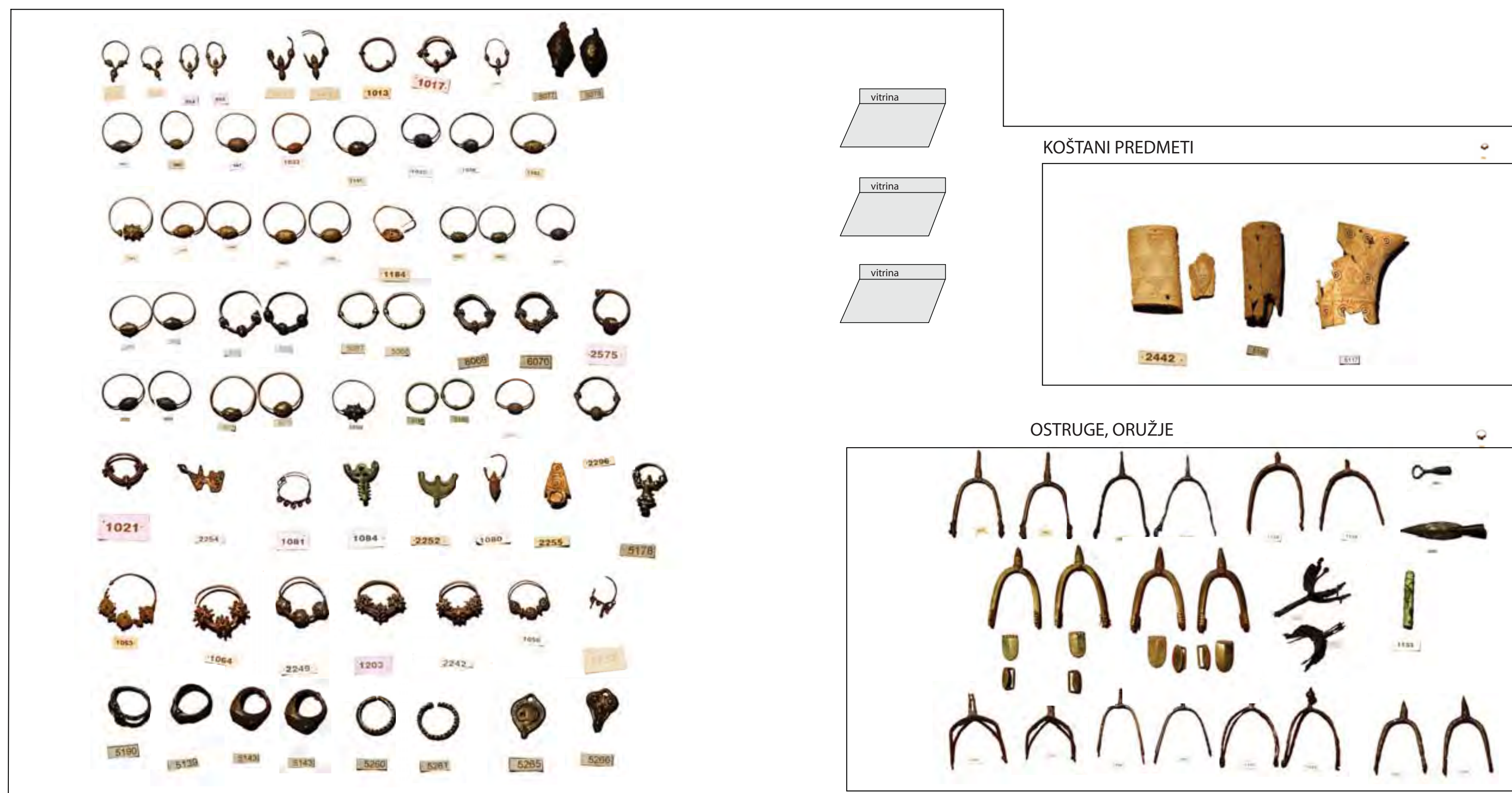

UZDOLJE

PLAVNO

KNIN SPAS

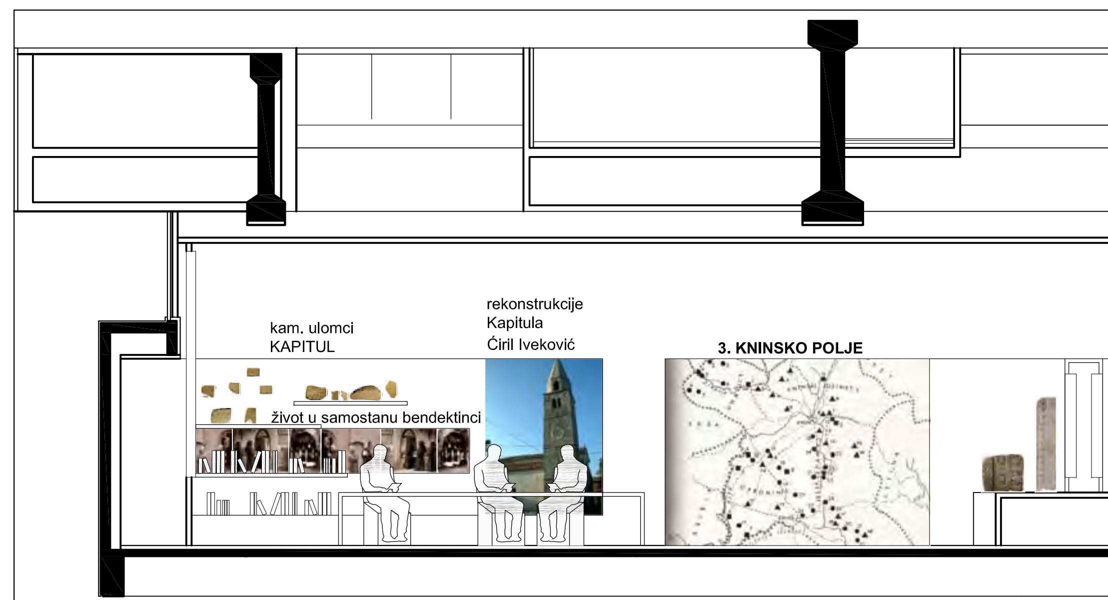
KNIN

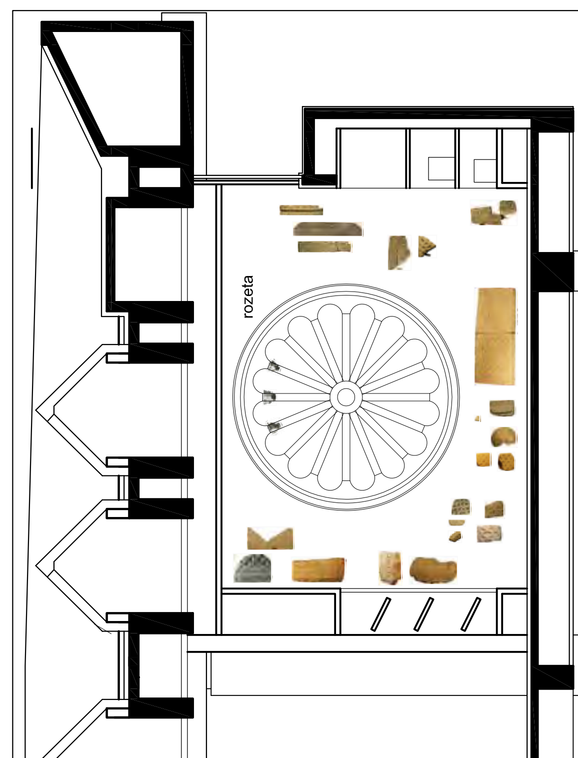

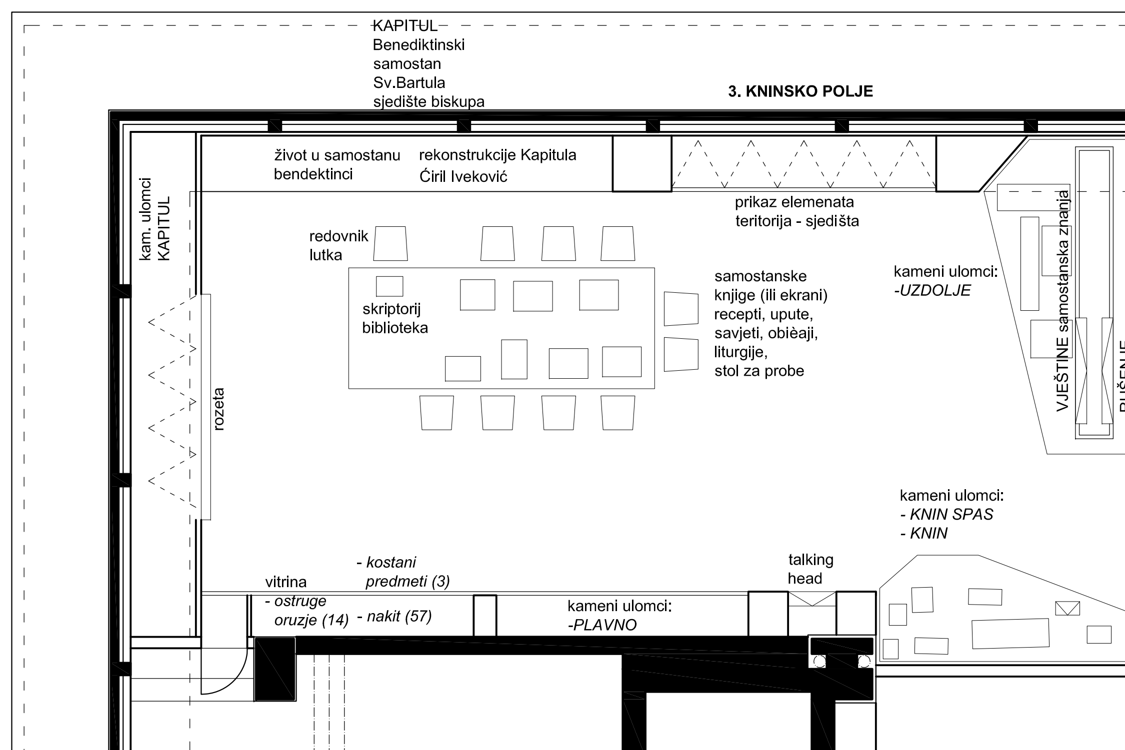
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

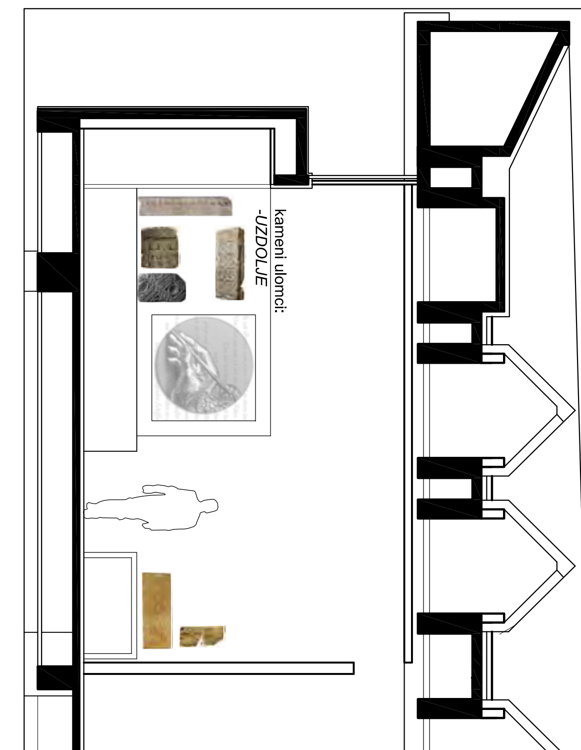
SAMOSTAN

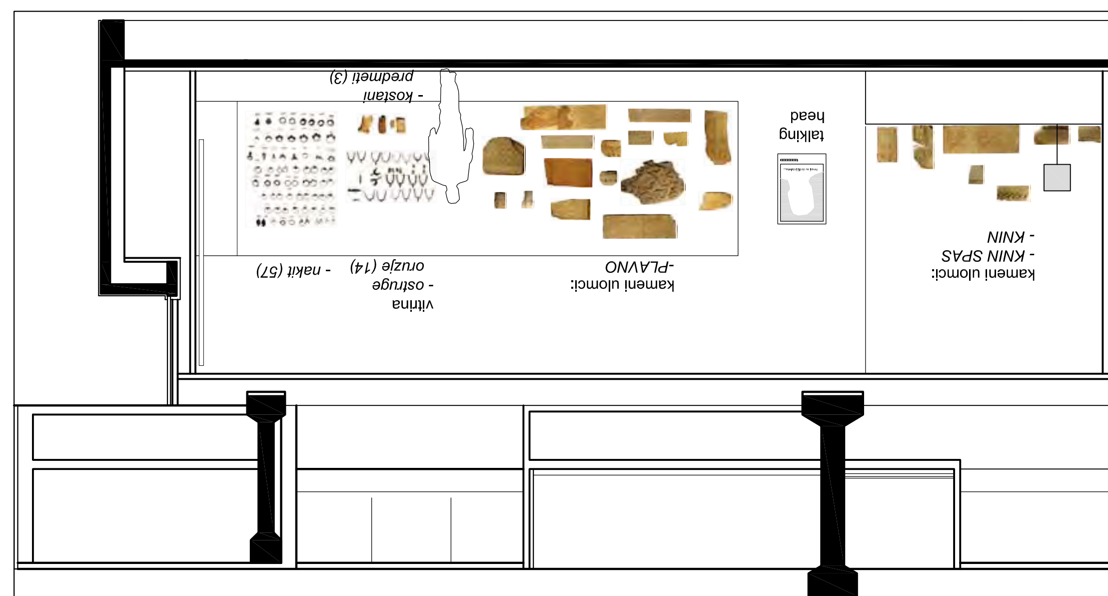
panoramski prikaz kninskog polja sa Biskupijom, Kapitulom, tvrđavom , podgrađem, foto-panorama sa projekcijama

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

KNIN I OKOLICA 13

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

KNIN I OKOLICA 13

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

RELIGIJA 14

MHAS STALNI POSTAV

TEMA:BISKUPIJA
period: 9.-11. stoljeće

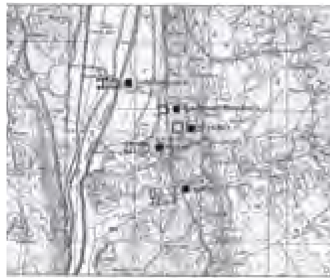
RELIGIJA MAPA 14

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

SV.MARIJA U BISKUPIJI

SV.MARIJA U BISKUPIJI

SV.CECILIJA

karta sa objašnjenjima

BUKOROVICA

LOPUSKA GLAVICA

STUPOVI

kameni ulomci na postamentima

SV.TROJICA

kameni ulomci na postamentima

GLAZBA

RELIGIJA

DE DONIS DEI

Relikvijar

Begovača

PRO REMEDIO

Sopot

ZAVJET

Vrlika

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

RELIGIJA
kamen, opis i prikaz

zavjet glazba

slike,opis i prikaz religije

pogled 2

pogled 3

ambon

sarkofag

pogled 4

talking head

vitrina: nakit keramika

pogled 1

LOPUŠKA GLAVICA

BUKOROVICA

SV.TROJICA

STUPOVI

CRKVINA

vitrina: oružje,nakit Crkvina

vitrina: nakit Bukorovica i Lopuška Glavica

kameni ul. STUPOVI

vitrina: nakit, nalazi iz grobova

CRKVINA

STUPOVI

vitrina: nakit keramika

pogled 4

CRKVINA

STUPOVI

SV. TROJICA

BUKO-ROVICA

LOPUŠKA GLAVICA (2)

vitrina: nakit,oružje,nalazi iz grobova

vitrina: nakit Bukorovica i Lopuška Glavica

ulaz crkvina

kameni ul. STUPOVI

vitrina: nakit, nalazi iz grobova

MHAS	
S. Gunjače bb, SPLIT	
SADRŽAJ:	**STALNI POSTAV**
	IDEJNI PROJEKT
BISKUPIJA	**14**
IZRADILI:	**kamp ARP d.o.o.**
	DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI:	ANDREA MUELLER d.i.a.
	NADIA OBUKHOVA d.i.a.
MJ 1:100	rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

RELIGIJA
BISKUPIJA **14**

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

CRKVINA 15

MHAS STALNI POSTAV

LEGENDA O ZVONIMIROVOJ SMRTI

Okolnosti smrti kralja Zvonimira ostale su nerazjasnjene, no prema legendi ubijen je 20. travnja 1089. na Kosovu polju iz razloga sto je htio povesti narod u krizarski rat.
Nakon sto je Aleksije I. Komnen od pape Urbana II. zatrazio pomoc za oslobadavanje Jeruzalema, zatrazio je i Zvonimirovu pomoc.U ljetopisu popa Dukljanina opisano je i kako kralj Zvonimir zapovidi po sve kraljevstvo svoje, da bude skupscina i sa shodom u pet crikvah na Kosovi
Kralj je pozvao narod hrvatski na vojnu protiv pogana i nevjernika. Ali sabrano se mnostvo stane tome opirati i ubije kralja Zvonimra govoreci: Bolje da jedan umre, nego da toliki narod pogine.

CRKVINA

1. FAZA

OLTARNA PREGRADA

dijelovi ambona

2. FAZA

3. FAZA

4. FAZA

ARKOSOLI

ZABAT

BISKUPIJA

RANI SREDNJI VIJEK

KASNI SREDNJI VIJEK

3D simulacija

INTERIJER CRKVE - NARTEKS

sarkofazi
zidane grobnice
grobovi u drvenim sanducima

CRKVA U BISKUPIJI
grafički prikaz - tlocrt crkve

NALAZI IZ GROBOVA

vitrina

vitrina

vitrina

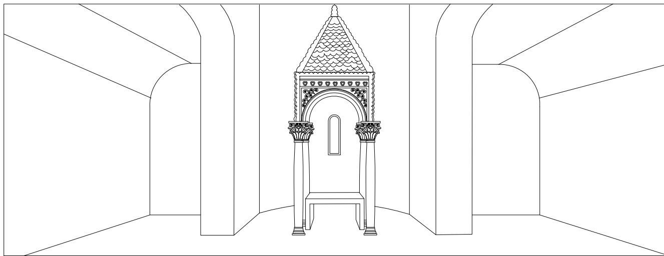
fotografija - fotomodel s nakitom

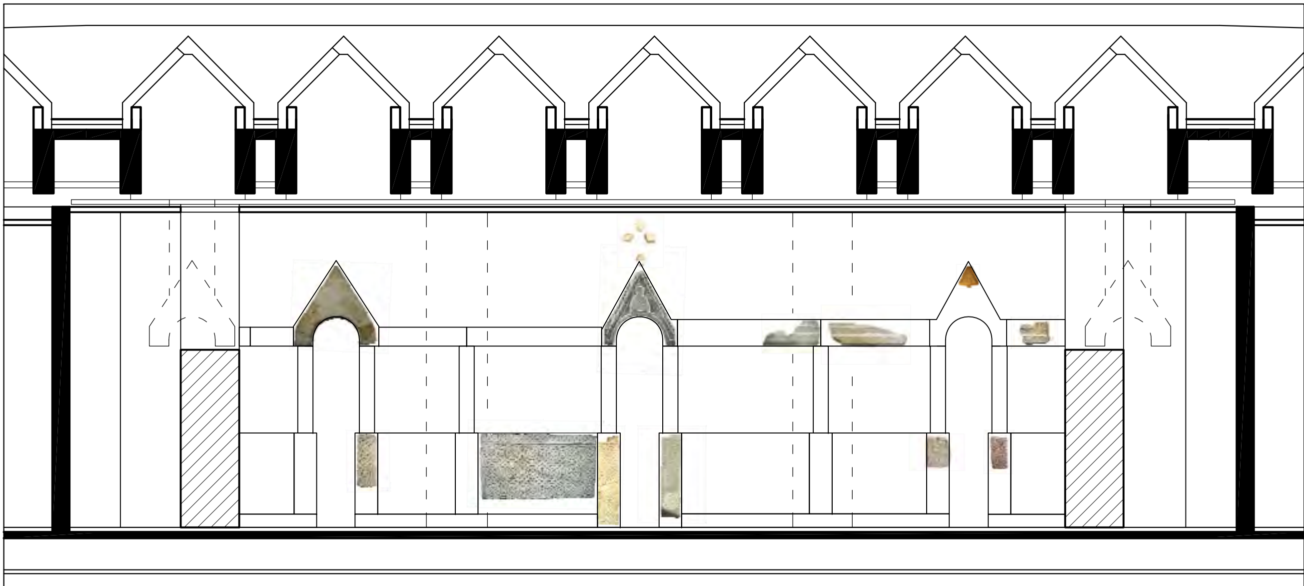
fotografija - fotomodel s nakitom

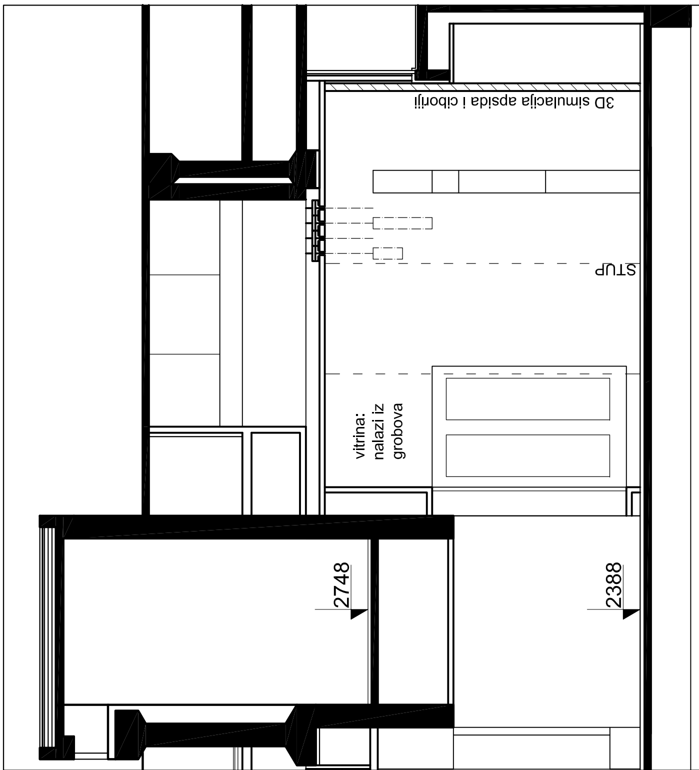
fotografija - fotomodel s nakitom

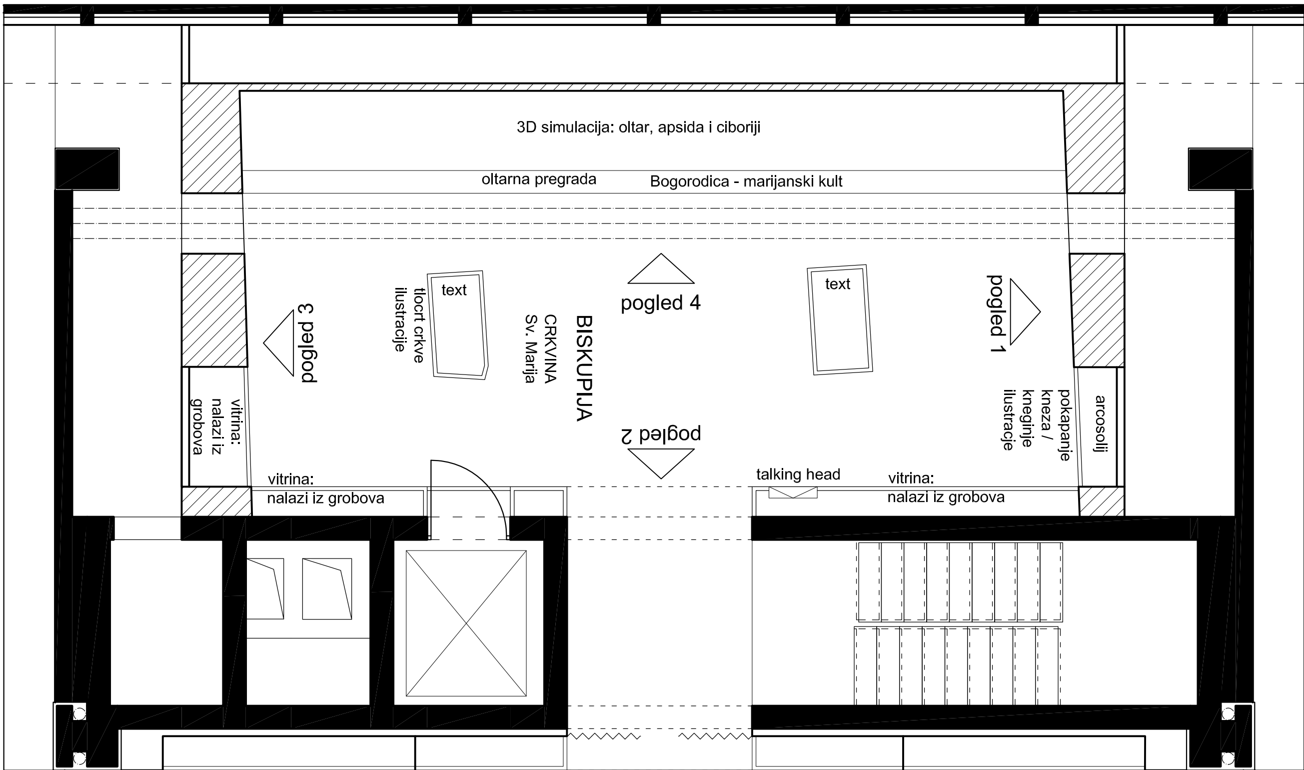
KNEZ

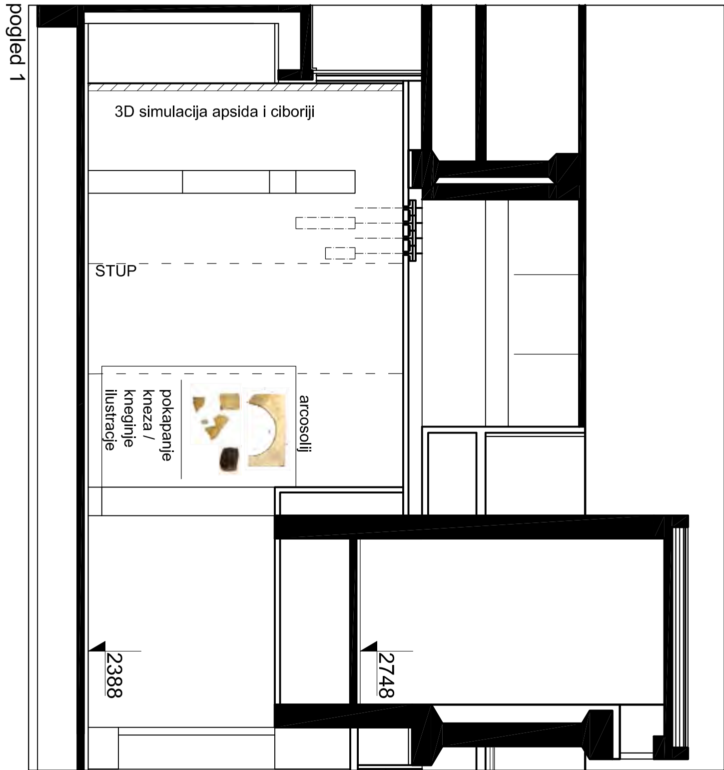
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

3D simulacija apsida i ciboriji

pogled 4

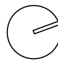

pogled 2

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

BISKUP.-CRKVINA 15

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

CRKVINA **15**

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

CRKVINA 15

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

SVAKODNEVNI ŽIVOT 16

MHAS STALNI POSTAV

TEMA: OPĆE PRILIKE I OBIČAJI
(NASTAMBE, ZANATI, SVAKODNEVNI ŽIVOT)
ISPREPLITANJE UTJECAJA GRADA I ZALEĐA

SVAKODNEVNI ŽIVOT MAPA 16

MHAS STALNI POSTAV 2008
MUZEOLOŠKI PROGRAM

GRADITELJSTVO

CRKVENO GRADITELJSTVO

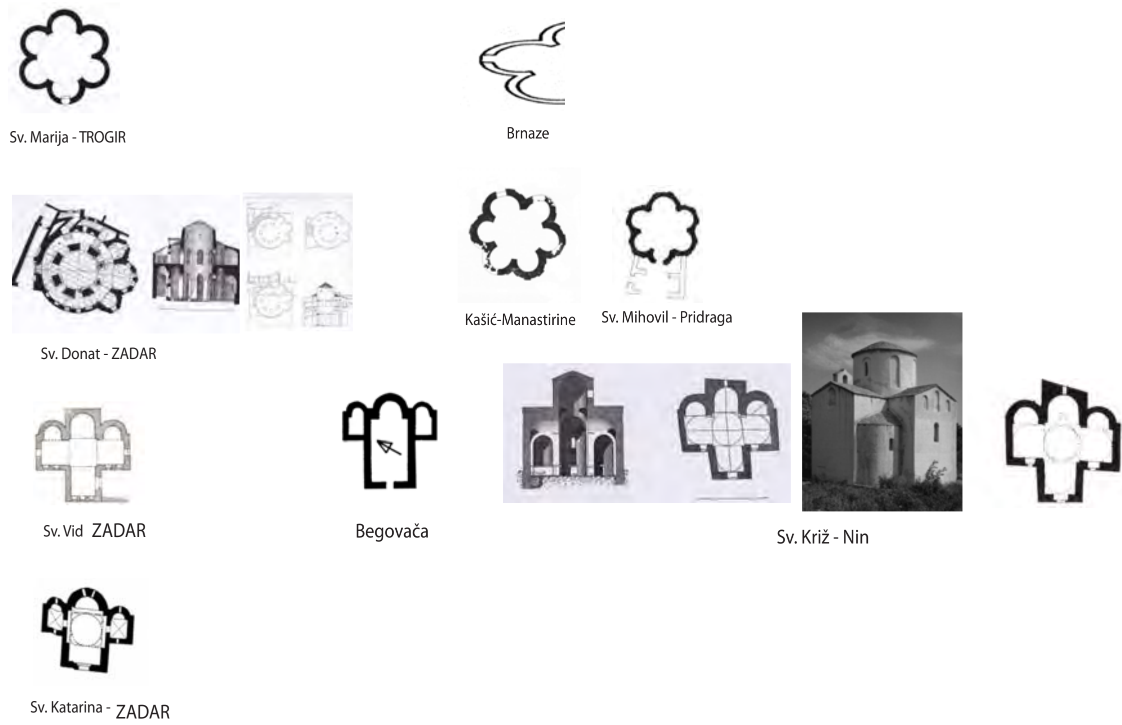
RAZVOJ ARHITEKTURE-KONTRAFORI

Anastazijev mauzolej
SOLIN-ANTIKA

Gospa od mora
Sv. Juraj od Raduna
SREDNJOVJEKOVNE CRKVE

GRAD-ZALEĐE

Sv. Marija - TROGIR
Brnaze
Sv. Donat - ZADAR
Kašić-Manastirine
Sv. Mihovil - Pridraga
Sv. Vid ZADAR
Begovača
Sv. Križ - Nin
Sv. Katarina - ZADAR

PROFANO GRADITELJSTVO

Split-romaničke kuće
Trogir-romaničke kuće

KLESARSTVO

SPLIT

UTJECAJ

9.-10. st.
11.-12. st.

TROGIR

ZADAR

9.-10. st.

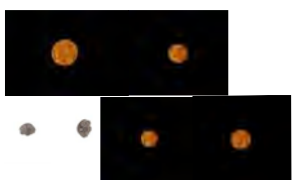
11.-12. st.

ZANATI

kovačnica

kovnica

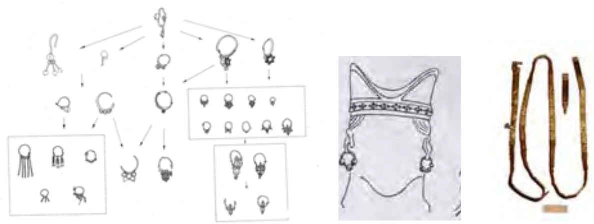

lončarstvo

ZLATARSTVO

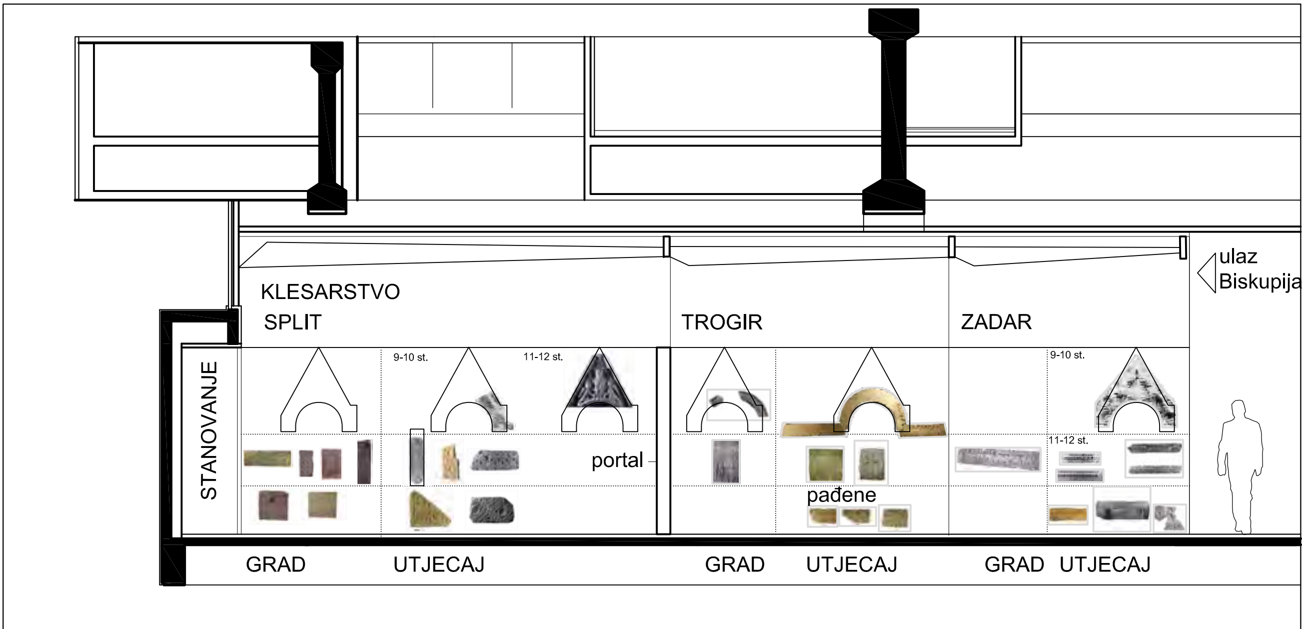
dijademe

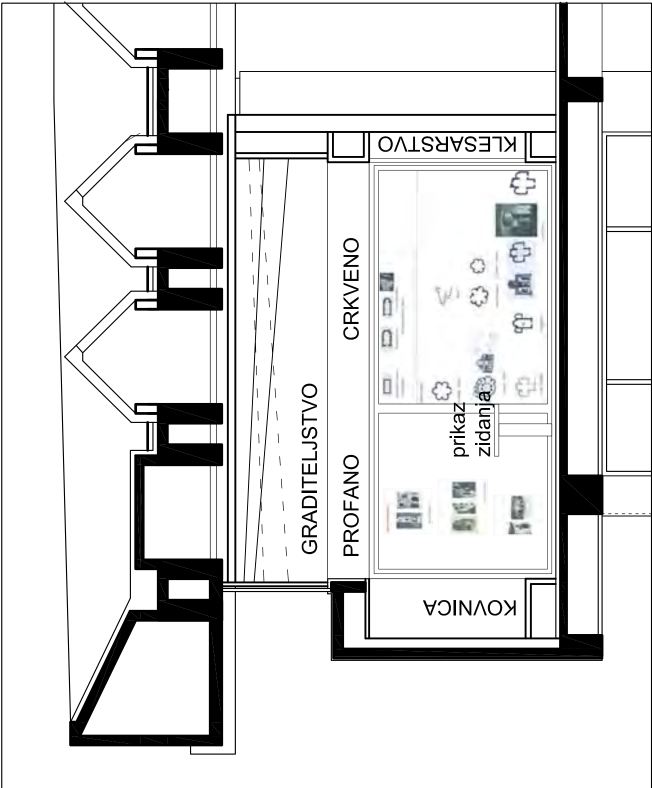

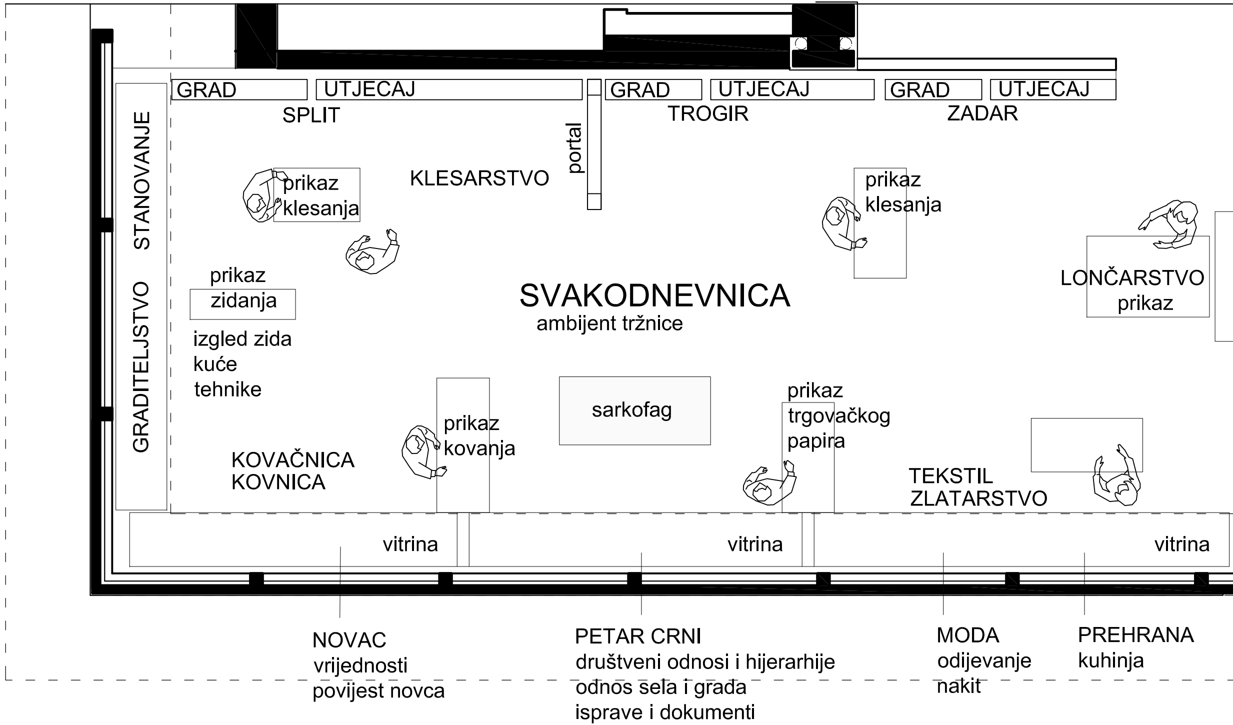

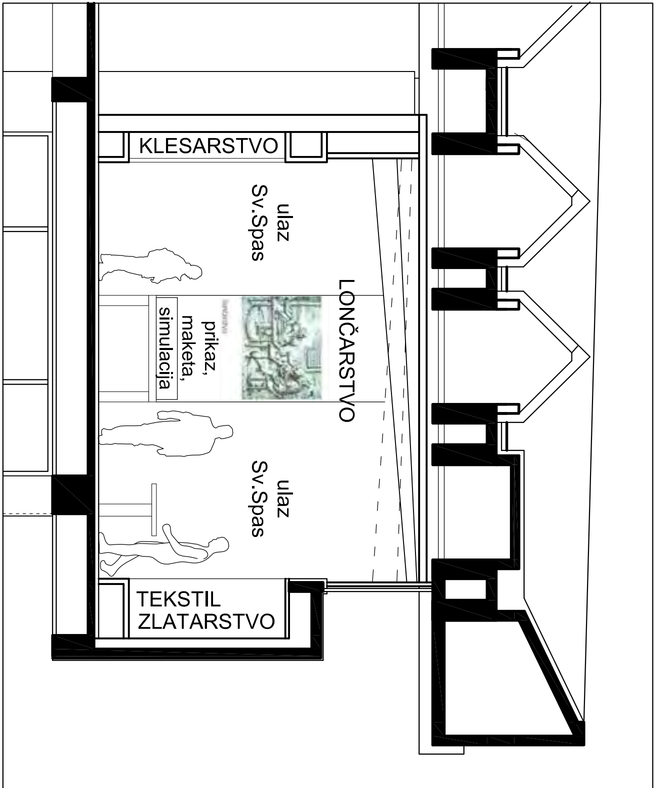

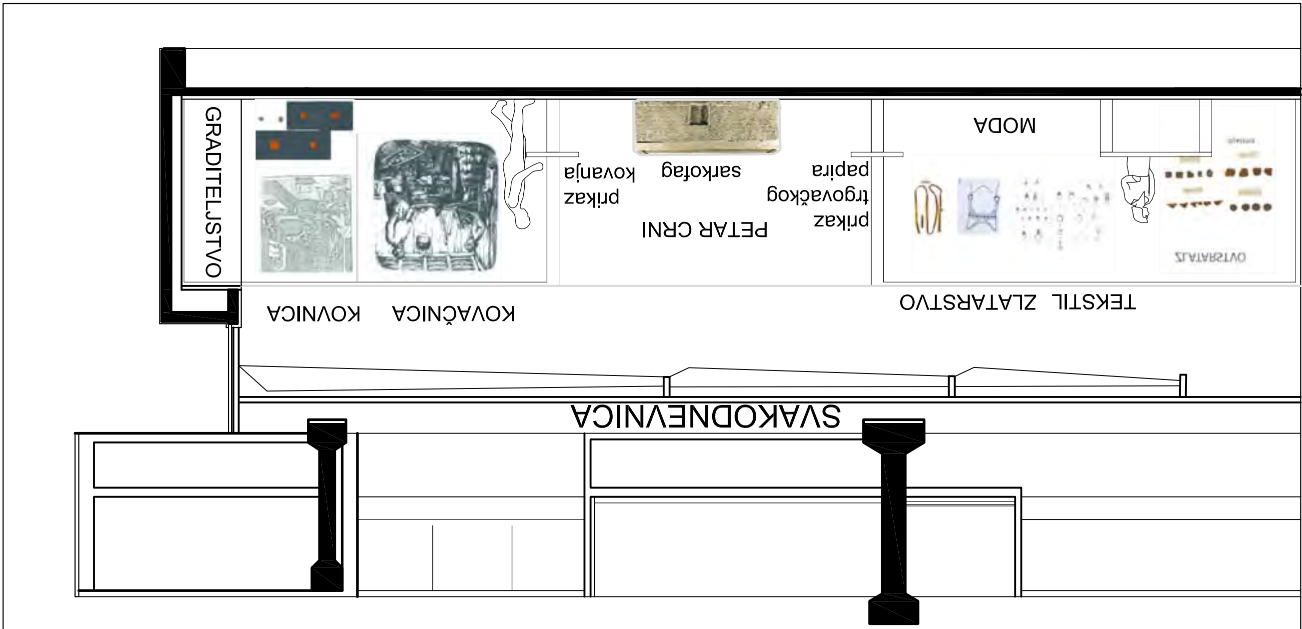
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

SVAKODNEVNICA 16

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

SVAKODNEVNI ŽIVOT

16

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

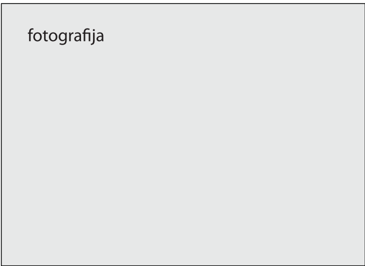
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

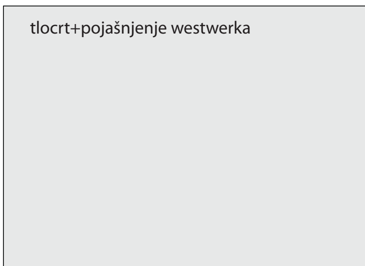
SV.SPAS 17

MHAS STALNI POSTAV

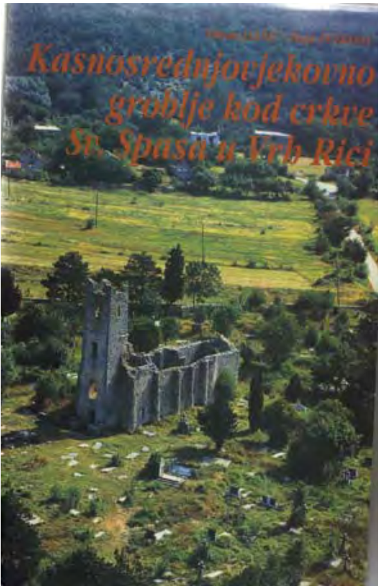
Na mjestu današnjeg sela Cetina, smještenog uz izvor istoimene rijeke, ispod Kapnice i Dinare u srednjem je vijeku bilo veće naselje. Zbog blizine izvora nazivalo se Vrhrika (Verchreca, Vercherica, Vrh Rika)
Tijekom 11. stoljeća Vrhrika postaje središte vrličke županije, odvojene od cetinske županije.
Suočeno s osmanskim prodorima krajem 15. i sredinom 16. stoljeća stanovništvo je napustilo Vrhriku i preselilo se u obližnju utvrdu Prozor, ali je prenijelo naziv staroga naselja, koji je ostao sačuvan u nazivu naselja Vrlika do današnjih dana.
Crkva Sv. Spasa najbolje je očuvano sakralno zdanje predromaničkoga razdoblja u Hrvatskoj.
Najvažnija posebnost crkve je oblikovanje njezina zapadnog dijela gdje se na samom pročelju nalazi zvonik, a u predvorju crkvenoga broda dvokatni tzv. westwerk.
Zvonik crkve najstariji je očuvani zvonik u srednjovjekovnom graditeljstvu Hrvatske. Westwerk, element preuzet iz karolinške arhitekture, poseban je dio crkve kojemu je prizemlje namijenjeno postavljanju kapse s relikvijama, a kat, otvoren prema svetištu crkve, dostojanstveniku, koji prati liturgiju na glavnome oltaru. Time crkva Sv. Spasa dobiva značenje privatne crkve feudalca, a da je riječ o privatnoj zadužbini potvrđuje i latinski natpis uklesan na gredama oltarne ograde: „U čast Gospodina našega Isusa Krista, ja župan Gostiha darovao sam ovu crkvu za spas i moje duše i u ime majke moje Nemire i u ime sinova mojih….“

PROČELJE SA ZVONIKOM

WESTWERK

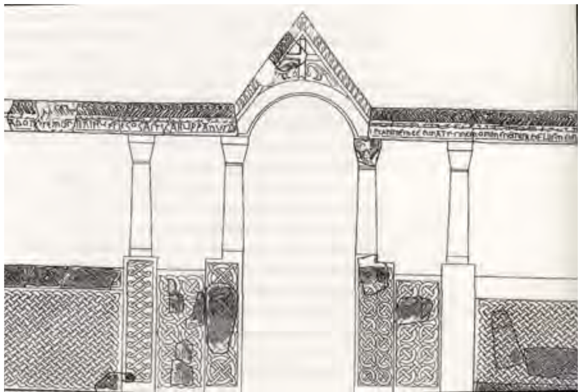

LOKALITET

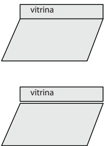
Srednjovjekovna Hrvatske podijeljene na županije sa pojašnjenjem pojma županija

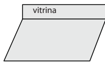
OLTARNA OGRADA

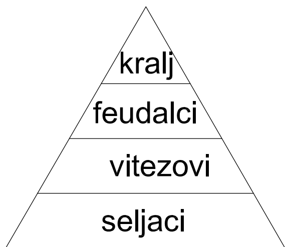

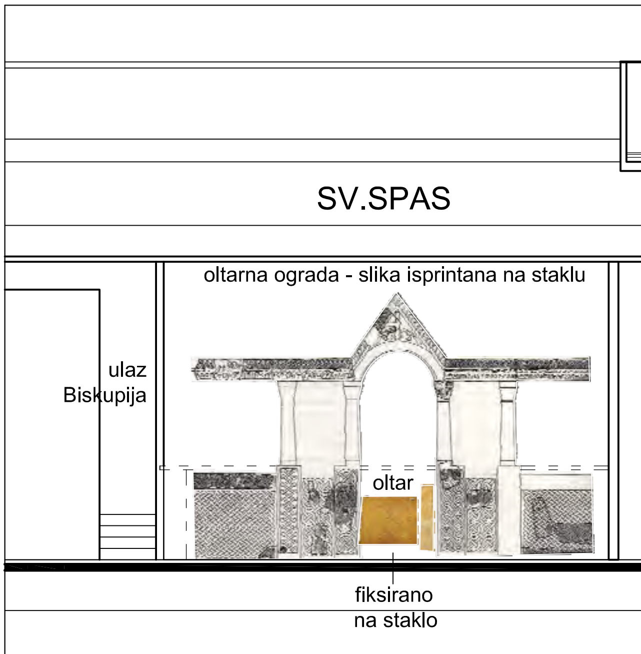

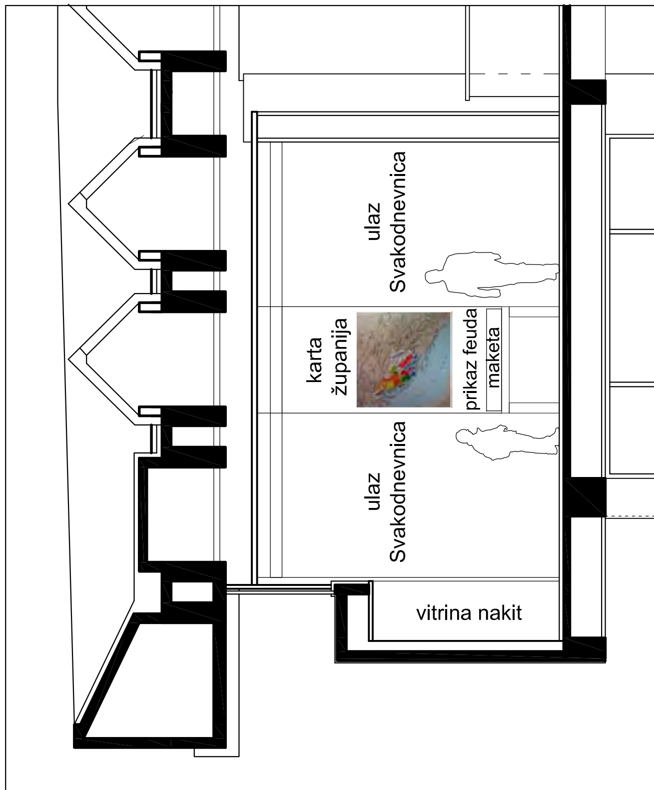
tekstilni ostaci

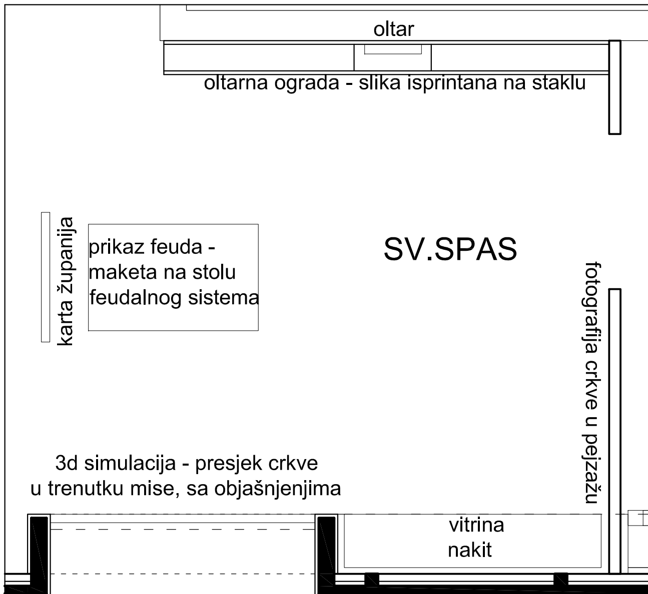

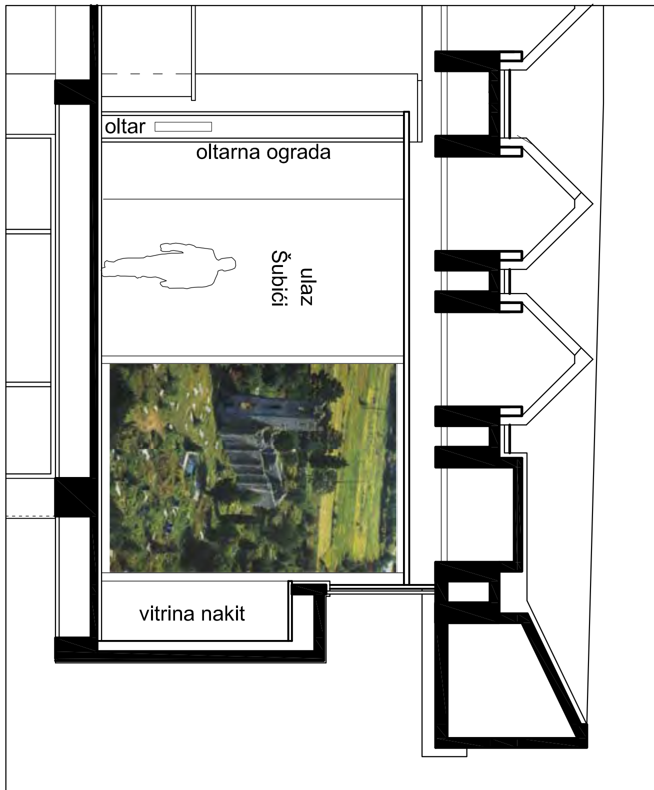
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

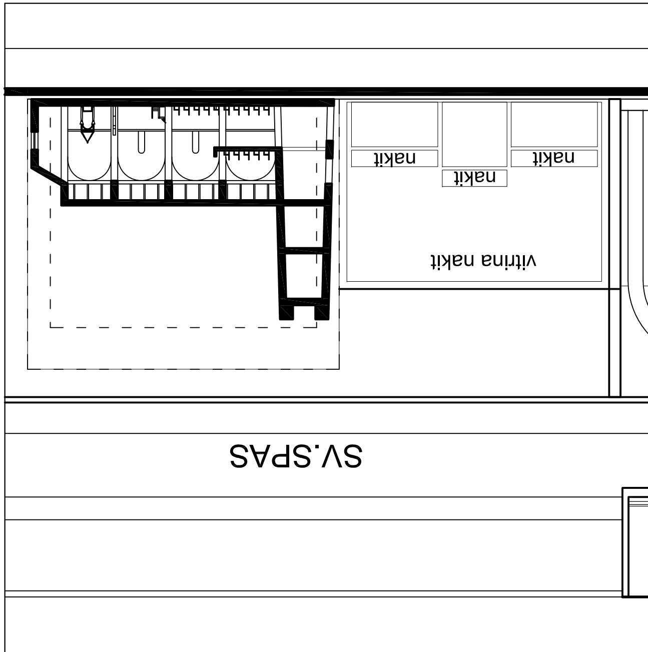

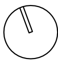

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ:	**STALNI POSTAV**
	IDEJNI PROJEKT
SV.SPAS	**17**
IZRADILI:	**kamp ARP d.o.o.**
	DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI:	ANDREA MUELLER d.i.a.
	NADIA OBUKHOVA d.i.a.
MJ 1:100	rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

SV. SPAS 17

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

ŠUBIĆI

MHAS STALNI POSTAV

ŠUBIĆI MAPA 18

MHAS STALNI POSTAV 2008

MUZEOLOŠKI PROGRAM

TEMA: BRIBIR I OSTROVICA – KNEZOVI ŠUBIĆI, NEKRUNJENI KRALJEVI HRVATSKE

period: 12.-15 stoljeće

HRVATSKA 1299.-1322.

PODRUČJA VLADANJA VELIKAŠKIH OBITELJI 14.ST.

U zapletenim odnosnima presizanja Venecije na našu obalu, međusobne borbe dalmatinskih gradova i dinastičkog sukoba na ugarskom prijestolju bribirski župani Šubići postaju nasljedni kneževi i banovi Hrvatske. Od Miroslava, preko Grgura do Stjepka položeni su čvrsti temelji moći Bribiraca. Kneza Stjepka nasljeđuju sinovi Pavao, Juraj i Mladin. Predvođeni Pavlom ti „nekrunjeni kraljevi", formalno priznajući vlast ugarskog vladara protežu svoje granice i preko međa ranosrednjovjekovne Hrvatske Trpimirovića, držeći čvrsto u vlasti i dalmatinske gradove.
Pavao Šubić, najznačajniji lik u povijesti bribirskih Šubića naziva se „banus Croatorum et tocius Bosane dominus", te kuje svoj novac. Šubići svoj položaj učvršćuju i dinastičkim brakovima; Pavao II ženi Elizabetu, sestru krčkoga kneza Dujma, a Mladin III Jelenu, sestru srpskoga cara Dušana Silnog.

PEČAT ŠUBIĆA

BRIBIRSKA GLAVICA

Sustavnim arheološkim iskopavanjima na Bribirskoj glavici utvrđeni su slojevi od ranog do razvijenog i kasnog srednjeg vijeka.
Samostanski kompleks s crkvom sv. Marije na Dolu (prijelaz 13-14. stoljeće) okružen JE kasnosrednjovjekovnim grobljem te je i izravno vezan uz najznačajnije pripadnike obitelji Šubić. Franjevački samostan nastao je na ruševinama antičkog urbanog sklopa.
U crkvi je bio pokopan ban Pavao Šubić, koji je vjerojatno donator i osnivač samostana. Ta je crkva ujedno i mauzolej bana i njegovih nasljednika. U oporuci Pavlova sina Pavla II Ostrovičkog stoji:
„Tijelo moje hoću da se sahrani u Bribiru u crkvi sv. Marije, u grobnici gdje počiva moj otac i sinovi moji".

FOTOGRAFIJA - zračni snimak lokaliteta

Arheološka topografija Bribirske glavice

FOTOGRAFIJA samostanskog kompleksa s crkvom Sv. Marije na Dolu

vratnice- groblje

dol - groblje

tjeme- groblje

novi put- groblje

kamen

staklo

vitrina

vitrina

oružje

oruđe

keramika

OSTROVICA

Ostrovica se razvija kao važno utvrđeno naselje (kastrum) bribirske županije. Prvi put se spominje 1198. god. U razvijenom i kasnom srednjem vijeku (12.-15. stoljeće) pripada obitelji Šubića. Dolaskom ugarskih kraljeva Anžuvinaca na hrvatsko prijestolje definitivno je slomljena moć bribirskih Šubića. 31. srpnja 1347. godine Juraj III, sin Pavla Ostrovičkog ustupa Ludoviku I. Anžuvincu kastrum Ostrovicu u zamjenu za grad Zrin u Slavoniji, te se od tada može pratiti povijest roda Šubića-Zrnskih. Ostrovica postaje kraljevski kastrum i prva utvrda koju je Ludovik Anžuvinac stekao u Hrvatskoj. Također je tu i središte kraljevskog suda za plemićku zajednicu zvanu "Lučko" ili "Ostrovačko kneštvo".

Panorama Ostrovice s Bribirske glavice

FOTOGRAFIJA - zračni snimak lokaliteta

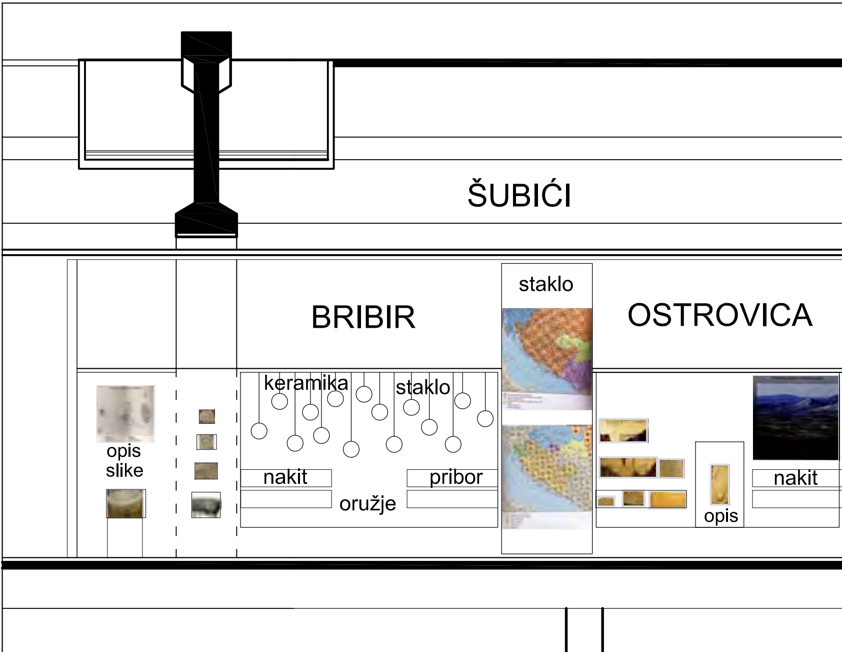
vitrina

greblje- groblje

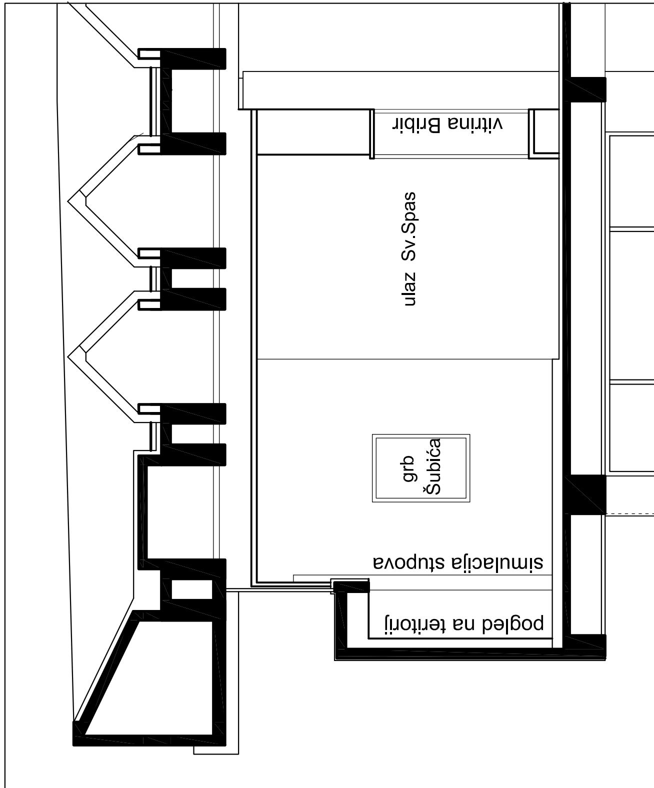
- ulomak natpisa pisan goticom u kojem se spominje ime jednog od Šubića – Pavla (Pauli de genere Subich) i njegove supruge s nepotpunom godinom 1400.
-gotički natpis iz 1405. godine s imenom kralja Zvonimira (rex Zonemerius) kao svojevrsna reminiscencija na posljednje dane samostalnog hrvatskog kraljevstva
-kameni blok s najstarijim poznatim heraldičkim simbolom hrvatskih zemalja: tri leopardove (lavlje) glave s krunama, koji je nakon prevage današnjeg suvremenog hrvatskog grba postao simbolom samo Dalmacije

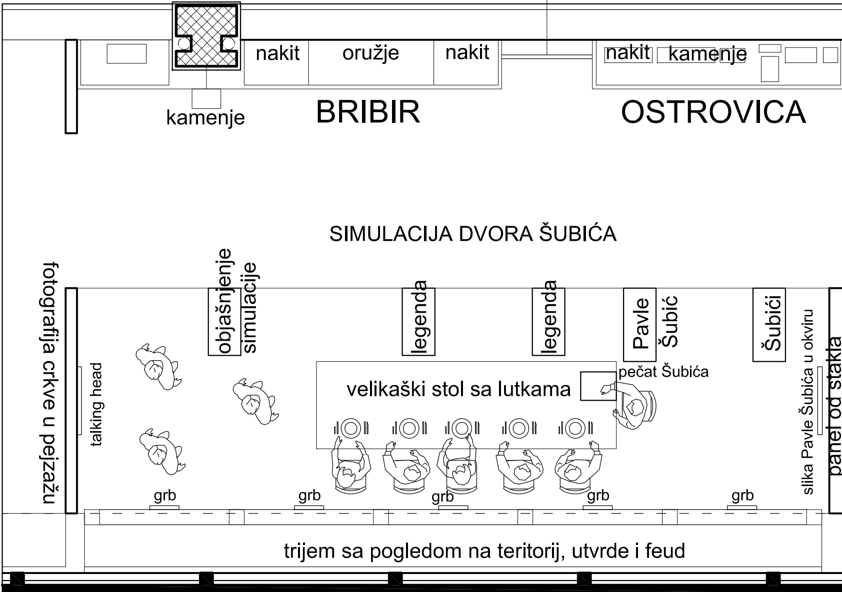
kamp ARP

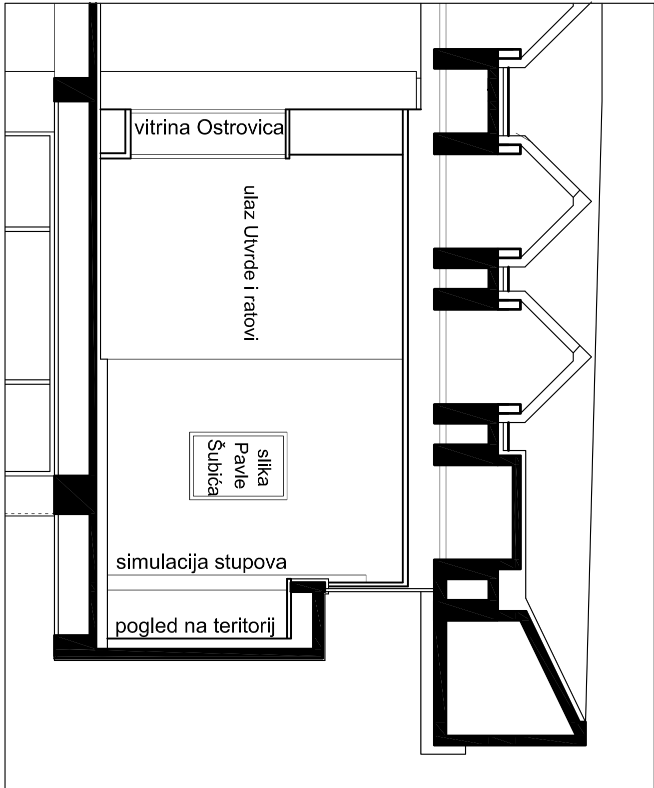
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

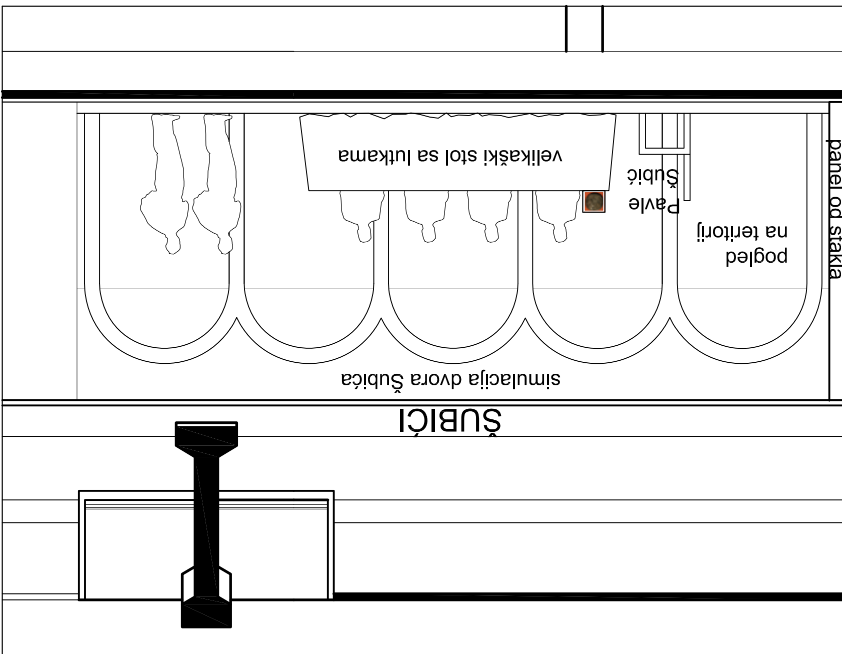

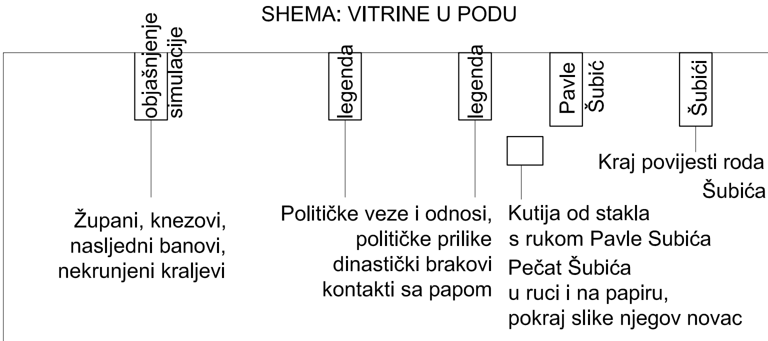
KARTA printana na staklu
borbe za teritorij i vlast
strateške pozicije

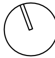

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**

IDEJNI PROJEKT

ŠUBIĆI 18

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**

DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.

NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

ŠUBIĆI **18**

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

UTVRDE I RATOVI 19

MHAS STALNI POSTAV

UTVRDE I RATOVI MAPA 19

MHAS STALNI POSTAV 2008

MUZEOLOŠKI PROGRAM

Procvat fortifikacijske arhitekture pada u razdoblje od druge polovine 13. do početka 16. stoljeća. Osim obalnih i otočnih gradova (komuna), koji će zahvaljujući svom razvitku vezanom za obrte, trgovinu i poljoprivrednu proizvodnju financirati gradnju novih gradskih utvrđenja, započinje se i s intenzivnijom gradnjom u unutrašnjosti. U spomenutom će vremenu na području od Velebita i Zrmanje do Cetine nastati oko 100 do 150 različitih utvrđenja - jednostavnih kula-promatračnica, utvrđenih sjedišta lokalnih velikaša (kašteli, dvorci), središta različitih teritorijalnih jedinica (županija, kneževina, banovina), utvrda s kojih manje vojne posade kontroliraju puteve i sl. Razlozi tih promjerna dramatični su i uvelike određuju budućnost hrvatskih prostora. Godine 1242. Hrvatskom haraju Tatari što ukazuje na nedostatak jačih fortifikacija i potrebu njihove gradnje. To je ujedno i vrijeme razvijenog feudalizma kada velikaške obitelji postaju sve moćnije te započinju međusobne sukobe za teritorij. U južnim krajevima hrvatske riječ je o porodicama poteklim od onih 12 plemena s kojima je ugarski kralj Koloman sklopio tzv. Pactu Conventu.

S druge strane jača i otpor prema središnjoj vlasti hrvatsko-ugarskih kraljeva (Arpadovića i Anžuvinaca). Krajem spomenutog razdoblja, od 2. pol. 15. st. sve je prisutnija opasnost od turske najezde. Osmansko će carstvo u prvoj polovici 16. stoljeća izbiti na istočnojadransku obalu i Hrvatsku svesti na toliko puta spominjani „reliquiae reliquiarum“, a Dalmaciju praktički vratiti na granice nekadašnjeg bizantskog temata, odnosno teritorij obalnih gradova.

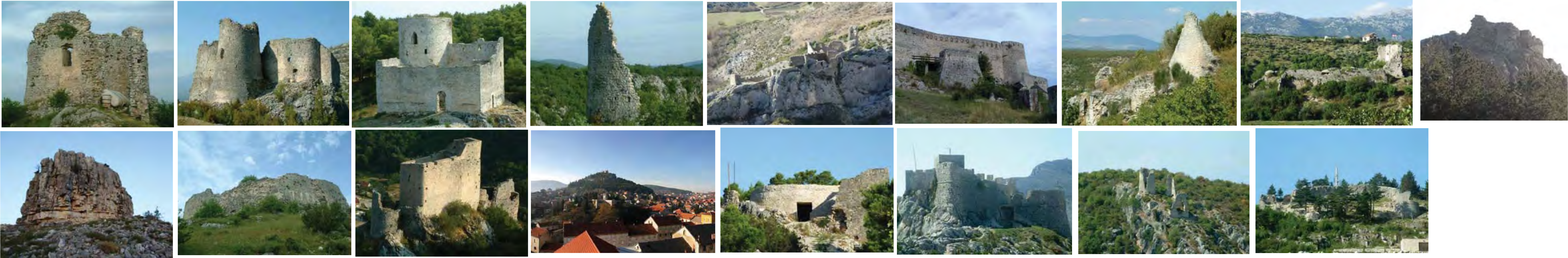
Fortifikacije, tvrđave, utvrđeni gradovi na teritoriju srednjovjekovne Hrvatske u ovom razdoblju u potpunosti prate sve procese koji se odvijaju diljem Europe, a rezultat su promjena u načinu ratovanja i opsjedanja te pojave novih vrsta oružja (u prvom redu vatrenog oružja i topništva).

Početkom razvijenog srednjeg vijeka okosnicu gotovo svake tvrđave predstavlja donjon (donžon) - visoka i čvrsta kula ili građevina koja svojim smještajem, načinom gradnje, zasebnim i često visoko postavljenim ulazom predstavlja tvrđavu u tvrđavi i omogućuje braniteljima da se u njoj održe dugo nakon zauzimanja ostalih dijelova. Donjon je najčešće i stambeni prostor vlasnika tvrđave.

Ostali dijelovi (kaštel) također su opasani visokim bedemom i kulama s kruništima koji zatvaraju jedno ili više dvorišta (vanjsko i unutrašnje). Tu se smještaju kuće za posadu, štale, kapelica itd. Pojavom topništva bedemi i kule postaju sve niži i širi te dobijaju zakošene skarpe.

Ove utvrde površinom ne zauzimaju veliki prostor i često su ograničene zbog položaja na vrhovima strmih i krševitih brda ili rubnim liticama dubokih kanjona Zrmanje, Krke, Čikole i Cetine. Postoje, s druge strane, veće utvrde nizinskog poput templarskih posjeda u Vrani ili Ljubaču, koji se prostire na više od 35 000 m^2. Sačuvane su i osamljene kule-promatračnice čija visina i širina variraju od 4 m do preko 20 m.

Gotovo sve tvrđave nastavljaju svoj život istim ili smanjenim intenzitetom i za vrijeme turske vladavine a s povijesne će pozornice polako nestajati povlačenjem Turskog carstva dublje u unutrašnjost tijekom 17. i 18. stoljeća. Novo stanovništvo o njima često ne zna puno i daje im općenita imena (Gradina, Grad, Kula) povezana s vremenom turske vlasti na ovim područjima.

ALATI-PRIBOR

NAKIT

ORUŽJE - OSTRUGE

Potravlje

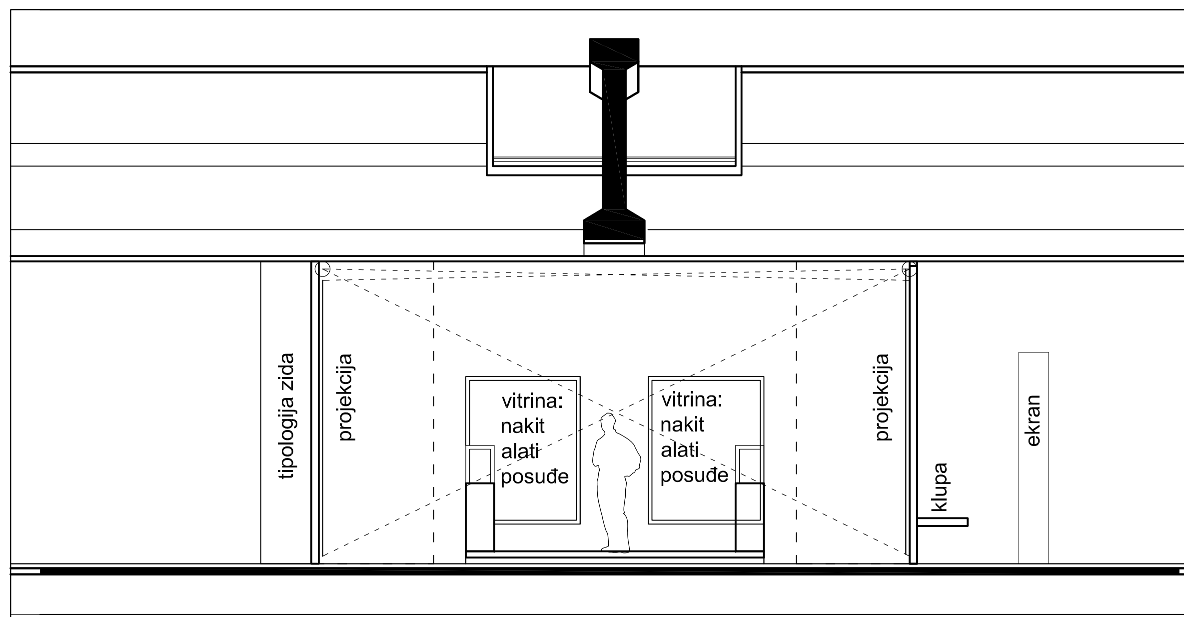
vitrina

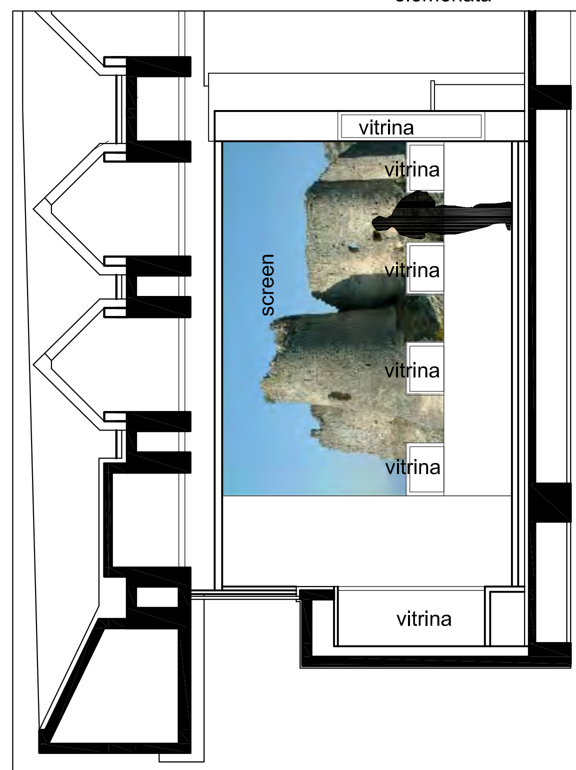
vitrina

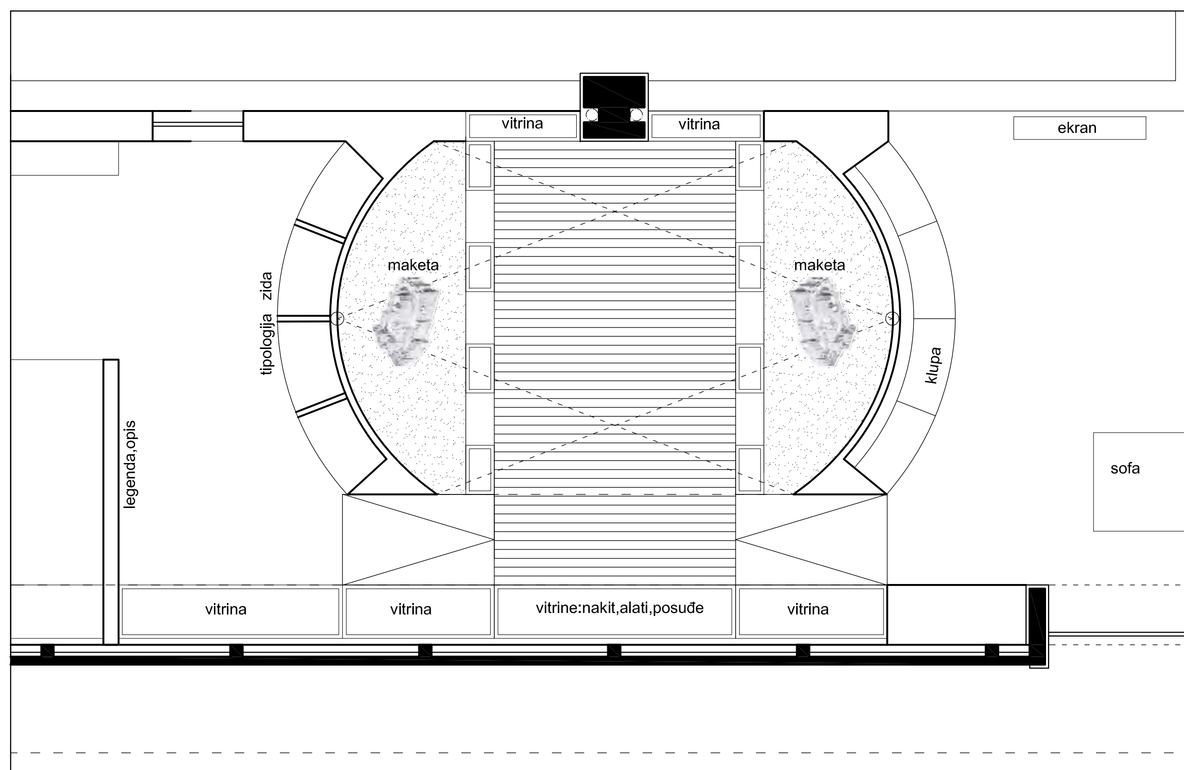
MAKETA TVRĐAVE

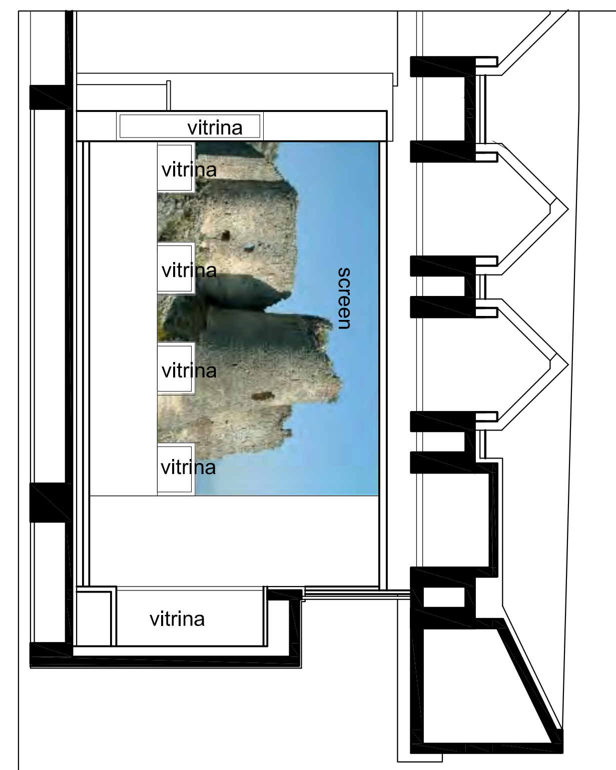
SREDNJOVJEKOVNE UTVRDE I KAŠTELI U HRVATSKOJ

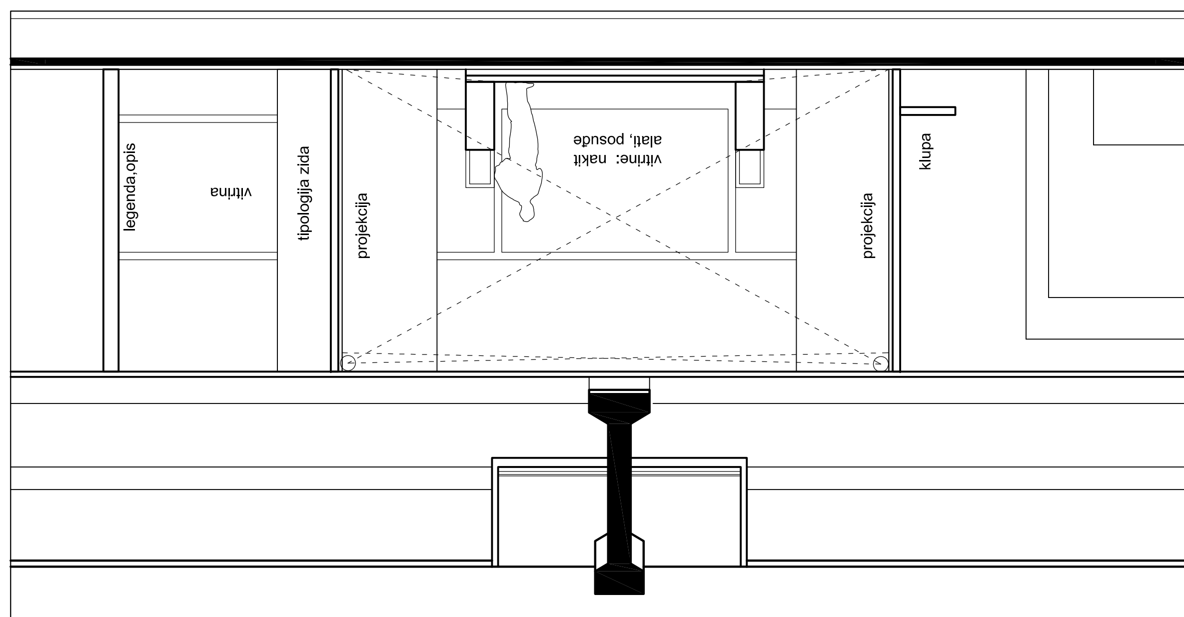
kamp ARP
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

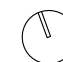

MHAS
S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

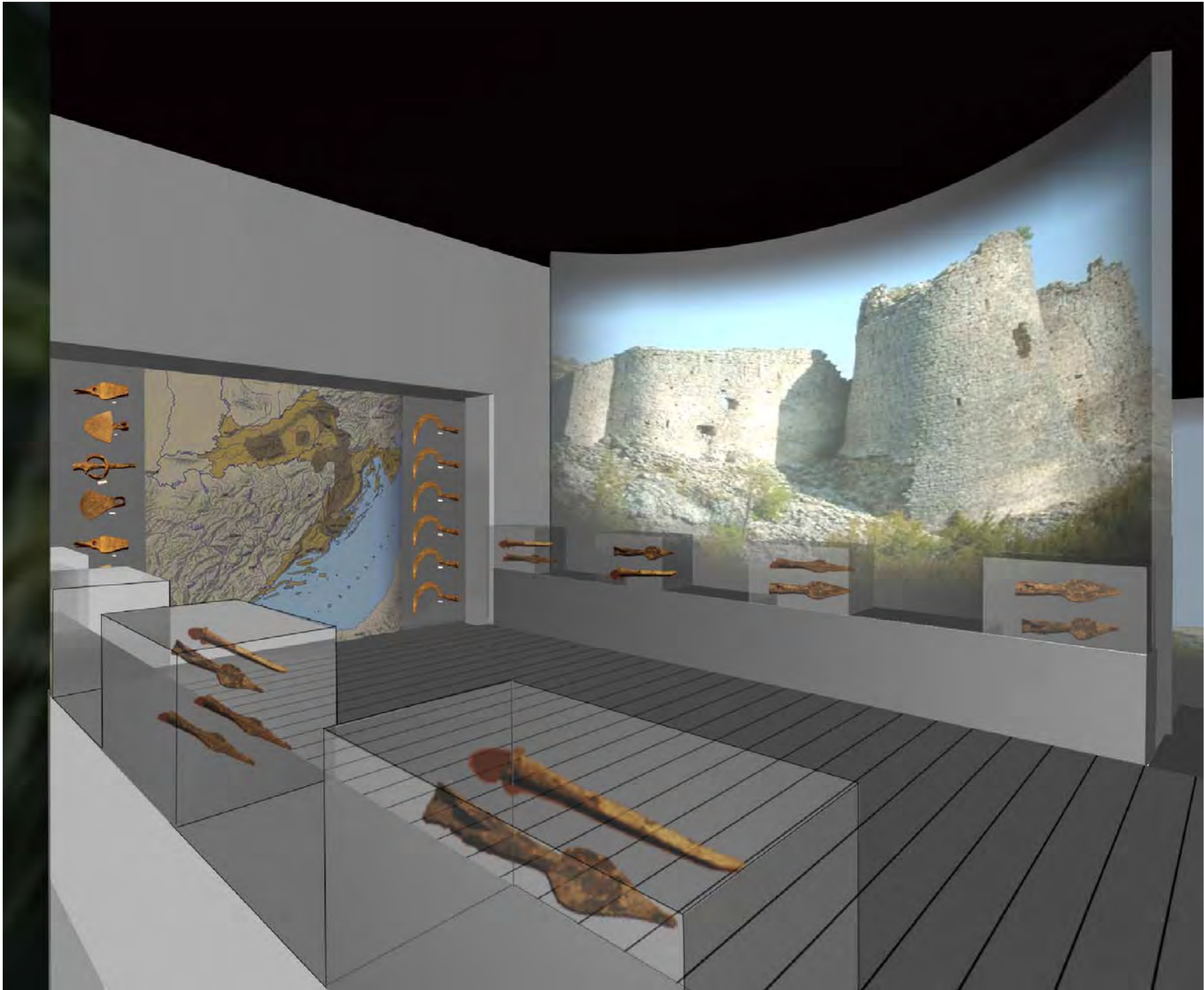
UTVRDE I RATOVI 19

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.
SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

UTVRDE I RATOVI 19

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

PISMO I JEZIK 20

MHAS STALNI POSTAV

PISMENOST

Splitski evangelijar

Sumpetarski kartular

LATINSKI

9. st.

Pisar

Nadvratnik iz Sv. Marte

10. st.

Sarkofag nadbiskupa Martina

Držislav

Jelena

11 st.

Gospa

Stefaton

Biskupija

Sarkofag Petra Crnog

Tepcica Ljubomir

Tineum

Zabat oltarne ograde-Koločep

GLAGOLJICA I ĆIRILICA

11.-12. st.

Baščanslka ploča

Senjska ploča

Valunska ploča

Kninski ulomak

Plastovo

Župan Ivan

Povljanski prag

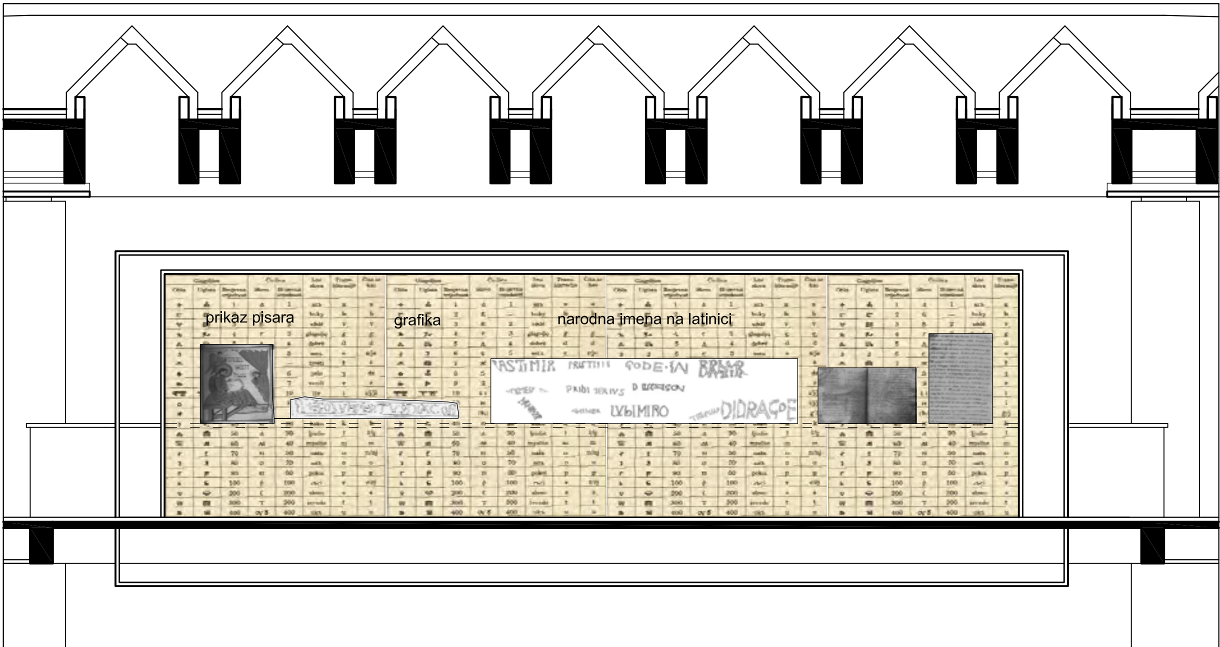
USPOREDBA GLAGOLJICE I ĆIRILICE

NARODNA IMENA NA LATINICI

LATINICA

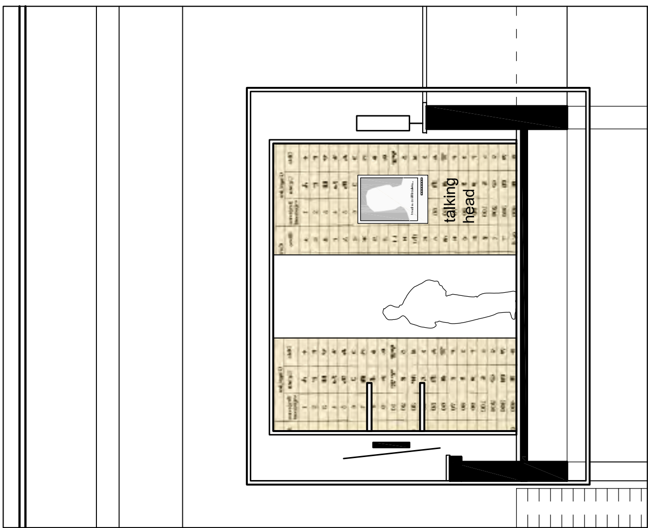
kamp ARP

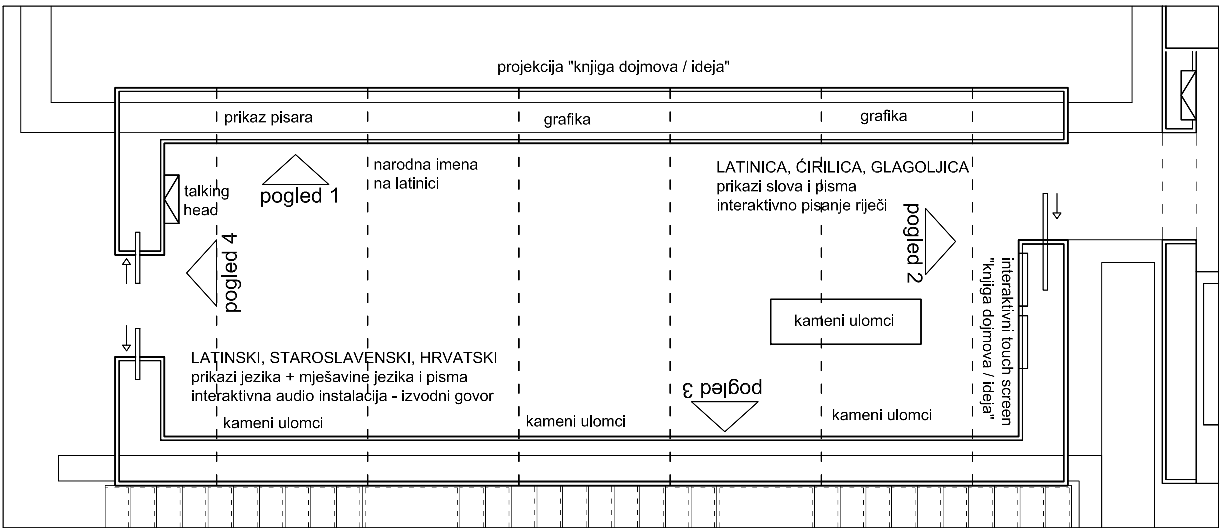
d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

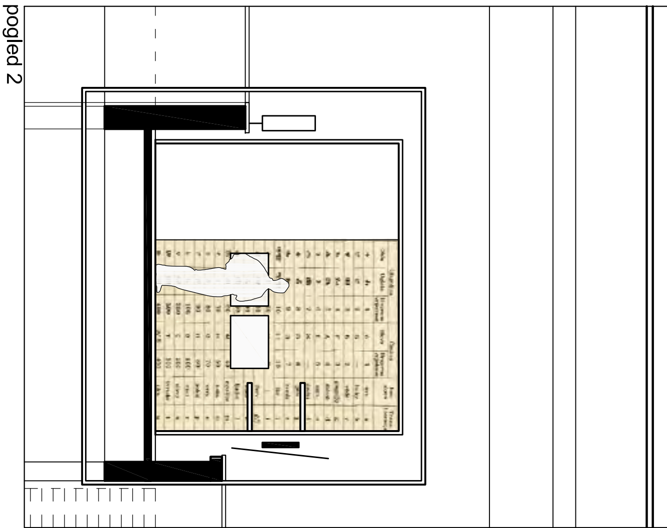

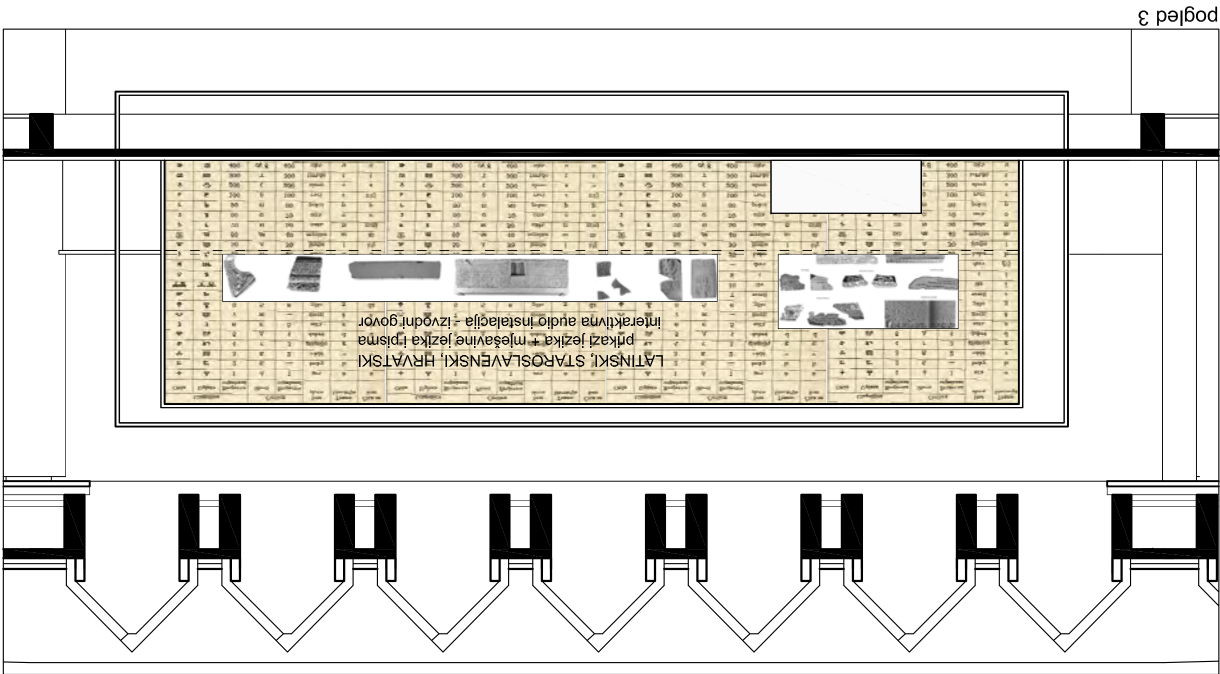
PISMO I JEZIK

bijeli svjetlosni prostor
+ crna slova
soba slova i riječi

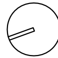

MHAS

S. Gunjače bb, SPLIT

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PISMO I JEZIK 20

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

MJ 1:100 rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PISMO I JEZIK 20

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.

kamp ARP

d.o.o. KLIŠKA 15
HR-21000 SPLIT
++385(0)21 345634
arp@st.t-com.hr

MHAS

SADRŽAJ: **STALNI POSTAV**
IDEJNI PROJEKT

PISMO I JEZIK 20

IZRADILI: **kamp ARP d.o.o.**
DINKO PERAČIĆ d.i.a.

SURADNICI: ANDREA MUELLER d.i.a.
NADIA OBUKHOVA d.i.a.

rujan, 2008.